

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 271

Poznań, piątek dnia 14 czerwca 1929

Rok XXIV

Nasz katolicyzm, czy „katolicyzm”?

„Dziennik Poznański”, uważający się za wyraz zasad katolickich i konserwatywnych, wystąpił w ostatnim czasie z dwoma artykułami o Narodowej Demokracji (czyli dziś Stronnictwie Narodowym) i jej stosunku do Kościoła Katolickiego z jednej, a masonerii z drugiej strony (numery 122 i 135). Zdanem „Dziennika Pozn.” — „walka z masonerią, w której istotne niebezpieczeństwo Narodowa Demokracja wcale zapewne nie wierzy, jest zwykłą stronnictwu temu demagogią, umożliwiającą rzucanie gołosłownych zarzutów i oskarżeń”, a katolicyzm nasz jest tylko udany, nie jest zgola ani katolicki, ani chrześcijański.

Sprawie masonerii poświęcimy jutro kilka uwag, dziś zatrzymujemy się przy drugim temacie — nie dla polemiki z „Dziennikiem Pozn.”, bo się tem nie zajmujemy, lecz w celu przedstawienia Czytelnikom naszym, a w szczególności duchowieństwu, jakimi „sanacja moralna” operuje metodami, jakimi chadza drogami, byleby dojść do celu, byleby wywołać zamieszanie pojęć.

Więc czytamy: „Stosunek polskiego nacjonalizmu do Kościoła nie może być szczery”; „w najlepszym razie” mógłby on przypominać stosunek do religii wolnomyślicieli z końca XVIII wieku, którzy „uznawali potrzebę religii dla ludu, jako czynnika, mającego lud ten utrzymać w karbach dyscypliny społecznej”. „Narodowa Demokracja poszła jednak w kierunku negatywnym dalej jeszcze, aniżeli francuscy racjonalści. W jej pojęciu czynnikiem, dyscyplinującym społeczeństwo miała być bowiem nie moralność chrześcijańska, ale jakaś abstrakcja nacjonalistyczna.” W gruncie rzeczy „polski nacjonalizm wywodzi się w prostej linii od Fichtego i Bismarcka.”

Jak Czytelnicy widzą, „zarzut” — nie nowy, tylko wskutek autora ignorancji życia politycznego i dziejów ostatnich lat kilkudziesięciu — niezręcznie sformułowany, niż to się dotąd praktykowało. Poglądy bowiem liberalno-wolnomyślicielskie XVIII wieku są bezwzględnie i konsekwentnie zwalczane w literaturze politycznej obozu naszego, przede wszystkim zaś w pracach Dmowskiego, Rybarskiego i innych, oraz w programowych enuncjacjach stronnictwa naszego. W pracach tych i enuncjacjach różnych czasów stwierdzano, że dla nas religja katolicka jest nie pokarmem tylko „dla ludu”, ale istotą istot, duszą duszy narodu polskiego, jako całości. O szczerości naszego stosunku do Kościoła Katolickiego decyduje — nasze sumienie oraz Kościół i jego kaptani, a nie taka, czy inna mała intryżka partyjna, wysługująca się dzisiejszemu systemowi.

Dla Czytelników naszych jest szczególnie zajmującym — wywiedzenie polskiego ruchu narodowego od Bismarcka: to samo mówi się — w Berlinie. Nigdzie natomiast nie twierdzono dotąd — ani w Polsce, ani zagranicą, — by motorem tego ruchu była „abstrakcja nacjonalistyczna”. Ten wynalazek należałoby opatentować: dotąd bowiem wiadomem było, że polski obóz narodowy był przed wojną, był w czasie wojny i jest obecnie po wojnie ściśle realnym kierunkiem

Podpisanie konkordatu Watykanu z Prusami

Berlin, 14. 6. (Radio wł.). Dzisiaj przedpołudniem o godz. 11 został podpisany konkordat pomiędzy Stolicą Apostolską a rządem pruskim przez nuncjusza papieskiego dr. Pacelli'ego oraz pruskiego premiera dr. Brauna.

We wstępie do konkordatu zaznaczają obydwie strony, iż do zawarcia układu skłoniło je życzenie dostosowania stanu prawnego Kościoła Katolickiego do zmienionych warunków w Prusach i uregulowania go na nowo i na stałe.

Układ sam składa się z 14 artykułów i protokołu końcowego.

W art. 1 zapewnia się religji katolickiej w Prusach ochronę prawną. W art. 2 wymienia się zmiany w organizacji Kościoła Katolickiego. Tak więc w Akwizgranie ustanawia się nowe biskupstwo, zamieniając kapitułę kolejalną na katedralną. Biskupowi w Paderborn przyznaje się charakter metropolity. Wrocławska kapituła katedralna zostaje podniesiona do godności kapituły metropolitalnej. Delegatura w Berlinie, podległa dotychczas biskupowi wrocławskiemu, zostaje zamieniona na samodzielne biskupstwo z własną kapitułą katedralną przy kościele św. Jadwigi. Dalej przewiduje artykuł 2 zmiany w powiatach kościelnych.

Według art. 3 może Kościół przeprowadzić, nie naruszając art. 2 dalsze zmiany w administracji, o ile te zmiany nie będą wymagały dalszych świadczeń ze strony państwa. Art. 4

reguluje dotacje rządu. Państwo pruskie wypłacać będzie rocznie 2 800 000 marek. Art. 5 reguluje stan prawny własności kościelnej.

Artykuły 6 i 7 regulują nominacje arcybiskupów i biskupów. Mianuje ich papież z kandydatów, przedstawionych mu przez kapitułę po uprzednim porozumieniu się z rządem co do ewentualnych zastrzeżeń, poczynionych ze względów politycznych. Art. 8 powiada, że dygnitarzy kapituł metropolitalnej oraz katedralnej mianuje Ojciec św. Kanoników mianuje biskup po wysłuchaniu i porozumieniu się z kapitułą, tak samo wikariuszy katedralnych.

Art. 9 reguluje nominację biskupów-sufraganów, którzy podobnie jak członkowie kapituły, wikariusze katedralni i profesorowie seminarjów duchownych muszą być obywatelami państwa niemieckiego oraz posiadać odpowiednie studia. Rząd musi być conajmniej na dwa tygodnie przed nominacją powiadomiony o niej.

Art. 10, 11 i 12 regulują mianowania proboszczów, obsadzanie katedr teologicznych na uniwersytetach w Wroclawiu, Bonn i Monasterze, oraz akademii teologicznej w Brunsberdze. Art. 13 mówi o przyjaznem uregulowaniu ewentualnych sporów przy interpretacji poszczególnych postanowień układu, zaś art. 14 przewiduje moc obowiązującą układu po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Nowa antypolska manifestacja

Berlin 14. 6. (PAT) W Królewcu odbyła się z inicjatywy „Landbundu” wielka manifestacja zorganizowanych związków chłopskich w której, według obliczeń dzienników, miało wziąć udział 30.000 uczestników ze wszystkich okolic Prus Wschodnich.

Pod koniec zebrania przewodniczący Związku Agrarnego Strueve wystąpił z szeregiem postulatów, na których czoło wysunął żądanie zniesienia

wszystkich podatków i ciężarów publicznych, oraz przyznanie szeregu ulg i ułatwień dla kół agrarnych na „kresach wschodnich”, oraz usunięcie korytarza pomorskiego, podkreślając z naciskiem, że zrealizowanie tego ostatniego postulat publicznego jest warunkiem, od którego zależy uzdrowienie polityczne i gospodarcze Prus Wschodnich.

politycznym, kierującym się realnymi pobudkami i zmierzającym do wyłącznie realnych celów.

„Dziennik Poznański” mówi dalej o „niecnych metodach systematycznego posługiwania się religją w walce politycznej”. To należy znowu do kategorii „argumentów”, dobrze już Czytelnikom znanych ze zgodnego chóru głosów, pochwycywszy od masonskiej „Epoki”, poprzez „Głos Prawdy” i „Przedświt”, a skończywszy na „Robotniku”. Zało trudno odmówić oryginalności „zarzutowi”, że „katolicka” (w cudzysłowie) „stała się Narodowa Demokracja dopiero wtedy, gdy odsunięto ją od władzy i wpływów w państwie, gdy zawiodły wszystkie inne środki walki ze znienawidzonym rządem”. Przedtem Narodowej Demokracji ani się nie śniło o katolicyzmie, szczególnie b. minister oświaty Stanisław Grabski nic nie zrobił dla Kościoła Katolickiego.

Czytelnik zapyta zdumiony: a konkordat państwa polskiego z Kościołem Katolickim? Cokolwiek ktokolwiek myślałby o niektórych jego przepisach, nikt nie może odmówić zasługi b. ministrowi oświaty Stanisławowi Grabskiemu, że jego dziełem jest zasadnicze uregulo-

wanie stosunku państwa polskiego do Kościoła Katolickiego, tak zaciekle zwalczane przez masonerię i stronnictwa radykalne. A katolicki charakter konstytucji państwa polskiego, wywalczony w strasznie trudnych warunkach politycznych? Czyż to nie zasługa conajmniej w trzech czwartych naszego obozu z palającym świętym ogniem śp. posłem ks. Kazimierzem Lutolskim na czele?

Nie, — zdaniem „Dziennika Pozn.” — to nic, to zupełnie nic. Nasz „katolicyzm” urodził się podobno dopiero — w maju roku 1926...

Nasi Czytelnicy, nasi kapłani - patrzyjcie wiedzą o tem coś innego. Jeżeli szczególnie chodzi o tutejszą dzielnicę, to nasz katolicyzm przeszedł próbę ognia w pierwszym zaraz roku działania naszego za czasów jeszcze niewoli pruskiej, w pierwszym roku istnienia pisma naszego, gdyśmy w walce o polską naukę religij i z duchowieństwem w pierwszym stanęli szeregu, ścigając przeciwko sobie kilkadziesiąt procesów karnych, które — jak powiedział otwarcie prokurator pruski — zmierzały do zniszczenia nas. Inni siedzieli wówczas za plotem.

W ogniu tej walki i walk, które nastąpiły potem, i twardego trwania na posterunku w czasie wojny i szczerzej współpracy, społecznej i politycznej, po wojnie wyrobiły się i zahartowały te ściśle węzły moralne, jakie łączą nasz świecki żywioł narodowy z narodowo-czuającym i myślącym duchowieństwem. Intrygi, skierowane przeciwko nam w interesie podejrzaney sprawy, mogą te węzły tylko jeszcze zacieścić.

Wyobrażamy sobie, z jakim uśmiechem politowania na ustach przyjmą Czytelnicy do wiadomości „zarzut” ostatni, a mianowicie, że obóz nasz poświęca „z lekkim sercem swój program narodowy”. „Zarzut” ten nie jest pozbawiony szczególnego wdzięku w ustach przedstawicieli stronnictwa właśnie konserwatywnego, które w swoim czasie usiłowało podzielić żywą duszę narodu polskiego na trzy części i wtłoczyć je w trzy trumny: pruską, rosyjską i austriacką — stronnictwa, którego kwiat — stańczyk — grała w czasie wojny, i to do ostatniej chwili, rolę pod względem narodo-moralnym najniebezpieczniejszą, — stronnictwa, które dzisiaj z oportunizmu gnę kark i grzbiet i wywiesza chorągiewkę raz z tej, to znowu z tamtej strony.

Takie stronnictwo chce nas uczyć trwania przy programie narodowym... Ciężkie czasy; dobrze, że się można czasami rozweselić.

Jak pisze prasa „sanacyjna” o duchowieństwie

Masońska prorządowa „Epoka” podaje w nr. 160 z dnia 13 czerwca następującą wiadomość:

„Hajnt” z dn. 12 b. m. informuje, że odbyło się posiedzenie zarządu gminy żydowskiej w Warszawie, na którym odczytany został list proboszcza kościoła przy ul. Nowolipki 48, radnego księdza Niemiry.

„List ten wystosował ks. Niemira do zarządu gminy w dniu 1 b. m. List został doręczony przez pocztę w dniu 4 czerwca. Ks. Niemira w liście tym, jak twierdzi „Hajnt”, podaje wiele oszczerstw i wyraża antysemitycznych pod adresem ludności żydowskiej wogóle, zaś mieszkańców Nowolipek w szczególności. Dzieciom żydowskim zarzuca ks. Niemira, że bezczeszczą wspomniany kościół. Ks. Niemira grozi, że „niewłaściwe zachowanie się” dzieci żydowskich może doprowadzić do konsekwencji, za które zrzeka się odpowiedzialności.

„Prezes gminy żydowskiej, pos. Farbstein, udał się w ubiegły piątek do komisarza rządu w Warszawie i wręczył mu ten dziwny list, który został następnie przesłany do ministra spraw wewnętrznych, który przedłożył ten list na posiedzeniu Rady Ministrów.

„Zarząd gminy żydowskiej ze swej strony wystosował odpowiedź do ks. Niemiry, w której zaprzecza oszczerstwom, z jakimi ksiądz wystąpił przeciwko żydom i dowodzi, że twierdzenia ks. Niemiry są dalekie od prawdy. Zarząd gminy komunikuje również przy odpowiedzi, że list, wystosowany przez ks. Niemirę, został doręczony organom bezpieczeństwa publicznego. Gmina musiała to uczynić, gdyż list ks. Niemiry został wystosowany do gminy w przededniu wypadków lwowskich.”

Zuchwały i obelżywy ton tej informacji jest nowym dowodem szerzącej się akcji antyreligijnej w pismach rządowych.

Węgrzy przeciwko traktatowi w Trianon

Nastroje, jakie usiłowano wytworzyć w związku z niedawną wizytą p. Zaleskiego w Budapeszcie, trysnęły bardzo szybko. Okazuje się, że mimo serdecznej tradycji, jaka istnieje w stosunkach polsko-węgierskich, oba te państwa w chwili obecnej znalazły się na przeciwnych stanowiskach, między którymi nie ma kompromisu. Nadzieje na zmianę polityki węgierskiej okazały się pienne.

Przemawiając w dniu 26 maja przy założeniu kamienia węgielnego pod pomnik Nieznanego Żołnierza Węgier, premier Bethlen otwarcie stwierdził, że Węgrzy dążą do obalenia Traktatu w Trianon i do zmiany obecnych granic. Mowa ta wywołała w Budapeszcie oficjalne kroki państw Małej Ententy. Na interwencję tę węgierski minister spraw zagranicznych Walko wyraźnie oświadczył, że traktat w Trianon musi ulec zmianie i że zmienione być muszą granice, co prawda w sposób pokojowy. Tak samo brutalnie przemawiają Niemcy.

Stosunki między Węgrami a Małą Ententą uległy znowu pogorszeniu. Węgrzy chcą obalić traktat pokojowy i zmienić granice, gdy tymczasem zasadą polityki Małej Ententy jest obrona status quo. Polska, czyby kto chciał, czy nie chciał, musi się również trzymać zasady — bezwzględnej obrony traktatów pokojowych, stanowiących pewną organiczną całość. Dlatego stanowisko Polski w tej sprawie jest identyczne ze stanowiskiem Małej Ententy. Węgrzy znajdują się po drugiej stronie. Polityka, którą się z tem nie liczyła i, nie wyciągała z tej zasady logicznych konsekwencji, wiodłaby państwo na manowce.

Sprawę tę oświetla też poniższy artykuł:

Z okazji dziesiątej rocznicy podpisania traktatu pokojowego w Trianon, odbył się w tych dniach w Budapeszcie z inicjatywy zrzeszenia związków węgierskich wielki wiec protestacyjny. Na wiecu, w którym udział wzięły prawie wszystkie węgierskie związki narodowe, wygłoszono liczne przemówienia, ostrzem swem skierowane przeciwko obowiązującemu traktatowi pokojowemu i przeciwko tej części opinii publicznej, która — zdaniem mówców — w sposób niedostateczny działa na rzecz zmiany obecnego porządku rzeczy w Europie środkowej. Jeden z najwybitniejszych działaczy

narodowych, b. prokurator Vary podkreślił, że traktat triański jest świstkiem papieru i zwykłym dyktatem. Węgrzy nigdy też traktatu tego nie uważali za obowiązującą umowę. W bardzo ostry sposób zaatakował Vary socjalistów węgierskich, którzy nie pozwalają robotnikom popierać ruchu rewizjonistycznego. Węgrzy nigdy nie uznają dyktatu triańskiego — oświadczył mówca — i zawsze dążyć będą do rewizji narzuconej im umowy pokojowej.

Znany przywódca ruchu rewizjonistycznego Urmanczy usiłował dowiedzieć, że traktat w Trianon podpisany został tylko ze strachu. Obowiązkiem mocarstw jest — zdaniem mówcy — by zaprowadzić znów porządek w Europie środkowej. Punktem kulminacyjnym agresywności Urmanczy'ego było oświadczenie, skierowane pod adresem ludności węgierskiej państw sukcesyjnych: „Doczekacie się rozrachunku! Nie traćcie odwagi, my was oswobodzimy”. Rząd powinien sobie — według poglądu mówcy — uświadomić, że niezdecydowana taktyka idzie już za daleko. Naród węgierski domaga się czynów. Pod koniec przemówienia Urmanczy zaproponował uchwalenie rezolucji, wzywającej rząd do okazywania większej stanowczości w akcji na rzecz rewizji traktatu triańskiego. O ile naprawa stosunków nie da się przeprowadzić drogą pokojową, trzeba będzie — zdaniem Urmanczy'ego — użyć broni. W rezolucji, zgłoszonej przez Urmanczy'ego wystawiono wreszcie postulat zaprowadzenia na Węgrzech obowiązku służby wojskowej.

W daleko spokojniejszym tonie wygłoszone zostało przemówienie byłego naczelnika wydziału prasowego w prezydium rady ministrów Eckhardta. Oświadczył on, że naród węgierski nie może być głową w ścianę i nie powinien być tak niecierpliwym. Ruch rewizjonistyczny robi ponoc zagranicą postępy, ale chwila spełnienia się marzeń węgierskich jest jeszcze dość daleka. Położenie gospodarcze kraju jest niepomysłne. Eckhardt wyraził nawet pogląd, że Węgrzy przy obecnym stanie rzeczy oczekiwać mogą w ciągu najbliższych dwóch lat zupełnej ruiny ekonomicznej. Przemówienie Eckhardta, nawołujące nacjonalistów węgierskich do cierpliwości i umiaru, nie zadowoliło uczestników wiecu, którzy mówcy przerywali rozmaitymi okrzykami, skierowanymi przeciwko obecniemu ministrowi spraw zagranicznych Walko.

Manifestacje protestacyjne skończyły się o godzinie czwartej popołudniu (t. j. o porze, kiedy przed dziewięć laty podpisana została w Trianon umowa pokojowa), przy dźwięku dzwonów kościelnych, które w całym mieście biły na znak żałoby.

W przededniu wielkiej konferencji politycznej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w czerwcu. We wrześniu 1928 r. postanowiono w Genewie 1) zwołać konferencję ekspertów, cele mostatecznego uregulowania kwestii długów i reparacji, 2) ustanowić specjalną komisję konstatacyjną i koncyliacyjną w strefie reńskiej i 3) ewentualnie rozważyć sprawę przedwczesnej ewakuacji Nadrenji. Punkt pierwszy tego programu został rozwiązany przez podpisanie planu Younga. Berlin domaga się teraz zrealizowania dalszego postanowienia genewskiego t. j. uwolnienia terytorjum niemieckiego od wojsk sprzymierzonych. Dlatego też uwaga ogólna na oficjalne obrady madryckie w sprawie mniejszości, co na rozmowy prywatne p. Brianda i Stresemanna, gdyż słowo „Ren” odgrywa w nich pierwszorzędną rolę.

Jednakowoż Nadrenja, w której znajduje się obecnie niecałe 60.000 żołnierzy, jest okupowana nie tylko przez wojska francuskie, ale także belgijskie i angielskie. Jakkolwiek nie ulega wątpliwości, iż nowy rząd p. Mac Donalda nie będzie czynił żadnych trudności, co do ewakuacji, niemniej jednakowoż zagadnienie to, może być rozwiązane tylko na konferencji wspólnej, przy udziale ministrów Anglii i Belgii, którzy nie są obecni w Madrycie. Na obecnej sesji sprawa ta może być w rozmowach Brianda ze Stresemannem poruszana jedynie

prywatnie i dotyczyć właściwie tylko kwestii proceduralnych.

Na podstawie wiadomości, jakie przychodzą z Hiszpanji, p. Stresemann, walcząc o szybką ewakuację Nadrenji miał posłużyć się argumentem, że w planie Younga nie figurują żadne sumy, przeznaczane na koszty wojsk okupacyjnych. Ponieważ nowy ten plan ma wejść w życie z dniem 1-go września, przeto, pobożnym życzeniem Berlina jest, aby dzień ten stał się datą ewakuacji. P. Briand, narazie ostrożnie lawiruje, dowodząc, że nie jest jeszcze pewne, czy plan Younga wejdzie w życie. W rozmowach madryckich poruszono tylko sprawę, zwołania konferencji politycznej, mającej rozpatrzyć kwestję ewakuacji i ustanowienia owej komisji kontroli. Konferencja mogłaby być zwołana z końcem lipca w Londynie. Wątpliwym jednakowoż jest, czy na tę datę przystaną wszystkie rządy zainteresowane. Gabinetowi p. Mac Donalda potrzeba będzie zapewne dłuższego czasu dla zbadania planu Younga, z którego podobno nie jest zadowolony. Rząd belgijski, przed załatwieniem sprawy marek okupacyjnych w Belgji do niczego się nie zobowiąże. Dlatego też, niektórzy mniemają, iż projektowana konferencja odbędzie się dopiero we wrześniu w Genewie w czasie Zgromadzenia Ligi Narodów.

Wzięłoby w niej oczywiście udział sześć państw, których eksperci finan-

sowi obradowali w Paryżu. Zważywszy na przeważną rolę, jaką odegrali w obradach Amerykanie, Stany Zjednoczone miałyby być również zaproszone. Panuje przekonanie, iż prezydent Hoover przystanie na wydelegowanie na konferencję „obserwatora”. Niektórzy nawet przypuszczają, że, o ile odbyłaby się ona w Londynie, to byłby nim generał Dawes, nowy ambasador amerykański w Wielkiej Brytanji.

Zachodzi pytanie, czy i inne państwa, a w pierwszym rzędzie Polska i Czecho-Słowacja, dla których opuszczenie przez byłych aliantów ostatniego zastawu, wysunie sprawy żywotne, będą w ten, czy inny sposób dopuszczone do przyszłych obrad w roli chociażby „obserwatorów”. Trzeba otwarcie powiedzieć, że w obecnej chwili papiery polskie na rynku zachodnim spadają. Składa się na to szereg przyczyn natury zewnętrznej, ale i wewnętrznej.

Do rządu pierwszych należy zaliczyć przejście do władzy w Anglii rządów Labour Party. Jej zwycięstwo

stanowi równocześnie zwycięstwo z jednej strony Berlina, który w Londynie ma obecnie pewnego sojusznika, ale także Moskwy, inaczej mówiąc dwóch niebezpiecznych sąsiadów Polski. Jeden i drugi, prowadzą na tu-tejszym gruncie coraz energiczniejszą, a powiedzmy i coraz wydatniejszą propagandę. To też nie można się dziwić, że w chwili, kiedy tak przykra sprawa, jak sprawa podróży do Polski grupy parlamentarnej francuskiej pozostaje w zawieszaniu, ukonstytuowana grupa parlamentarna francusko-niemiecka, przygotowuje się z wy-cieczką, w październiku do Berlina. Można być pewnym, że Niemcy nie będą zasypiali sprawy i ze znaną sobie systematycznością, uczynią wszystko, aby Francję od Polski odgradzać. Trudno jednakowoż nie przyznać, że czynniki polskie postępują w ostatnich czasach tak, jakgdyby chciały sobie zrazić najwierniejszego sojusznika, jakim jest Francja. W życiu zaś płaci się za wszystko, później czy wcześniej.

Briares.

Ze Związku Oficerów Rezerwy

Bezpodstawne odebranie członkostwa honorowego dr. St. Szurlejowi

Walny zjazd delegatów okręgowych Związku Oficerów Rezerwy odbywający się dnia 17 czerwca 1928 roku w Toruniu, uchwalił jednogłośnie nadać godność „pierwszego członka honorowego Z. O. R.” ustępującemu ze swego stanowiska prezesowi zarządu głównego, ppłk. rez. dr. Stanisławowi Szurlejowi. Gdy odpowiedni wniosek został wysunięty przez komisję-matkę za pośrednictwem jej przewodniczącego, ppłk. rez. Chłapowski, zabrzmiały frenetyczne brawa i oklaski. Wzmógł się one jeszcze, kiedy ppłk. Szurlej, przyjmując tę godność dziękował wzruszonym głosem.

Jeśli jednak zarówno zasłużony, długoletni były prezes Związku Oficerów Rezerwy, jak i obecni na zjeździe toruńskim delegaci i goście doszli do przekonania, że owa sprawa nadania członkostwa honorowego przez zjazd delegatów została wówczas raz na zawsze załatwiona, to się — niestety — myliła. Czekaj ich niemiła niespodzianka.

Nowy zarząd główny Związku, na którego czele stanął mjr. rez. inż. Paweł Romocki, dnia 20 lipca tegoż (1928) roku, wydał komuniękat, zawierający — jako załącznik — protokół ze zjazdu toruńskiego. Protokół ten ujmując już kwestję inaczej, aniżeli uczynił to zjazd, najwyższa władza Związku... Brzmi on dosłownie (str. 3, ustęp 8 od góry, a 4 od dołu):

„Przewodniczący komisji-matki ppłk. rez. Chłapowski podał zebrany do wiadomości, iż komisja-matka (a nie walny zjazd — przyp. red.) uchwaliła nadać Stanisławowi Szurlejowi za zasługi, położone dla Związku, tytuł pierwszego członka honorowego Związku Oficerów Rezerwy Rz. P. Z okazji powyższego wniosku zgotowano prezesowi dr. Szurlejowi bardzo serdeczną owację”.

Pod protokołem złożyli podpisy: I-szy wiceprezes nowego zarządu, rtm. rez. J. Ryszkiewicz i sekretarz generalny por. rez. S. Supiński.

Uplynieło zgorą pół roku... W lutym 1929 roku zarząd główny Z. O. R. wystosował do członków zarządu i do wszystkich zarządów okręgowych (pod liczbą 224/29) okólnik, noszący datę 21 tego miesiąca, a podpisany przez prezesa inż. Pawła Romockiego, mjr. rez. i sekretarza generalnego S. Supińskiego, por. rez. Oto treść tego cyrkularza:

„Ze względów formalnych (1) prostuje się (1) protokół walnego zjazdu delegatów okręgowych Z. O. R. Rz. P., odbytego w Toruniu w dn. 16 i 17 czerwca ub. r., jak następuje: Na stronie 3 ustęp 4-ty od dołu winien brzmieć: „Przewodniczący komisji-matki, ppłk. rez. Chłapowski podał zebrany do wiadomości, iż komisja-matka uchwaliła wystąpić z wnioskiem o nadanie ppłk. rez. dr. Stanisławowi Szurlejowi za zasługi położone dla Związku, tytułu pierwszego członka honorowego Związku Oficerów Rezerwy Rz. P. Wniosek powyższy zebrani przyjęli przez aklamację, poczem zgotowano prezesowi dr. Szurlejowi bardzo serdeczną owację”.

Porównanie treści obu zacytowanych dokumentów mówi samo za siebie, ale nie mówi o celu tych zaprawdę dziwnych i zastanawiających zmian. Domyślmy go się z łatwością za chwilę. Dnia 12 maja br. odbyło się w stolicy połączone posiedzenie

rady związkowej i plenarnego zarządu głównego Z. O. R. Protokół z tego posiedzenia (na str. 3-ciej, ustęp 3-ci od dołu) stwierdza:

„Z powziętych przez prezydium uchwał podał p. Supiński jako wniosek na walny zjazd delegatów w Katowicach sprawę wstrzymania mianowania członków honorowych Związku do roku 1932”.

Teraz dopiero rzecz staje się zrozumiałą. Płk. rez. dr. Stanisław Szurlej jest jako I-szy członek honorowy Z. O. R. komuś dla jakichś względów niewygodny, nie tylko więc odmawia mu się godności, którą otrzymał w dn. 17 czerwca 1928 roku od toruńskiego walnego zjazdu delegatów — powtarzamy — najwyższej władzy Związku, ale postanowiono również uniemożliwić ponowne nadanie mu jej, (choć to jest zbyteczne i choć ppłk. Szurlej nigdy o nią nie zabiegał) do roku 1932.

Walny zjazd delegatów, mający obradować w roku bieżącym w Katowicach w dniach 28, 29 i 30 bm., powinien zająć się tą niemiłą sprawą. G. W.

Uznanie od żydów

Krakowski żydowski „Nowy Dziennik”, omawiając zajścia lwowskie, gwałtownie atakuje obóz narodowy, poczem składa wyrazy uznania za stanowisko w tej sprawie rządu i władz lwowskich, których postępowanie wywołało krytykę nawet w pismach najbardziej oddanych obecnemu systemowi.

Pisze więc „Nowy Dziennik”:

„Tak jest — podstawa rządu była w tym ponurym obrazie jasnym punktem. Można powiedzieć: Lot p. Składkowskiego do Lwowa może w dalszej swej konsekwencji stanowić przełomowe w historii cywilizacji i prawo rządności naszej odrodzonej młodej państwowości.

„Już nieraz na tem miejscu było wyrażone uznanie dla wysokiego poziomu etyki państwowej, na którym stanęły rządy pomajowe. Niche to uznanie będzie powtórzone po wstrząsającym przeżyciu ponurych lwowskich zdarzeń. Zdaje się, żeśmy jednak zrobili krok naprzód w prawo-rządności i uczciwości”.

Tryumfujący Izrael, zapowiadający jakieś przełomowe czasy, postanowił, zdaje się, tłumnie wzmocnić nadwyrżone szeregi „sanacji”.

„Sanacja moralna” kupuje posłów

Pos. Antoni Pająk z P. P. S. ogłasza w pismach socjalistycznych, że w dniu 6 czerwca zgłosił się do niego poważny obywatel miasta Białej w imieniu B. B. z następującą propozycją:

„B. B. zapewnił panu mandat poselski w okręgu, ponadto stanowisko burmistrza miasta Białej oraz odpowiednie fundusze na cele organizacyjne i własne — wzamian za zgłoszenie przystąpienia wraz z całą organizacją do „Frakcji Rewolucyjnej”.

Propozycja ta utwierdziła pos. Pająka w przekonaniu, że należy walczyć z tą „straszliwą zarzą moralną”.

Nabożeństwo ekspiacyjne za profanację procesji lwowskiej

Przypominamy, że dzisiaj tj. w piątek, dnia 14 bm. o godz. 8 wieczorem w kościele Farnym w Poznaniu odbędzie się uroczyste nabożeństwo ekspiacyjne za profanację procesji lwowskiej. Nabożeństwo celebrować będzie J. Eksc. ks. biskup Dymek, ka-

zanie wygłosi duszpasterz uniwersytecki ks. prałat Prądyński.

Nie wątpimy, że zarówno młodzież, jak i całe obywatelstwo m. Poznania weźmie tłumny udział w tem nabożeństwie.

W sprawie wypadków lwowskich

Wielka manifestacja narodowa w Jarocinie

Jarocin 14. 6. Wyrazem tego, jak szerokim echem odbiły się wśród społeczeństwa polskiego zajścia lwowskie, był wiec, który odbył się wczoraj w Jarocinie, zwołany przez miejscowe koło Stronnictwa Narodowego. Dużą salę bursy gimnazjalnej wypełniły po brzegi wielkie tłumy obywatelstwa wszystkich stanów.

Na wiec przybyła również bawiąca w Jarocinie wycieczka z Białegostoku, której zgotowano serdeczną owację.

Wiec zagał znany miejscowy obywatel, p. Wróblewski, witając na wstępie przedstawicieli duchowieństwa i poświęcając kilka słów celowi, w jakim wiec zwołano.

Następnie przemawiał red. Feliks Fikus. W dosadnych, mocnych i przekonujących słowach wypowiedział on historyczne znaczenie tej walki, która toczy się o katolicki i narodowy charakter naszego państwa, a w któ-

rej tak wybitną rolę odgrywa obecnie młode pokolenie narodowe. Omówiłszy to i skutki zajść lwowskich, p. Fikus podkreślił wielkie, z głębi duszy płynące przywiązanie młodzieży do wiary katolickiej. Młodzież, mająca za sobą całą uczciwą opinię, wyjdzie zwycięsko z walki ze zgnilizną moralną, z walki o prawa Narodu.

Apelem do podjęcia walki gospodarczej z Żydami, zakończył p. Fikus swe przemówienie nagrodzone burzą oklasków.

W obszernej rezolucji, którą przyjęto przez aklamację, zebrani wyrażają uznanie dla młodzieży lwowskiej, składają hołd episkopatowi lwowskiemu, potępiają stanowisko prasy „sanacyjnej” i zapewnijają, że popierać będą młodzież we wszystkich jej szlachetnych poczynaniach.

Odśpiewaniem hymnu „Boże coś Polskę” podniosła tę manifestację zakończono.

no rozważać gospodarcze zagadnienia tylko na zasadzie współpracy z gospodarczą organizacją Ligi Narodów, która jest przede wszystkim kompetentną w tych sprawach.

Na tem zakończono ogólną debatę nad sprawozdaniem o działalności Międzynarodowego Biura Pracy. W piątek 14 bm. dyrektor Międzynarodowego Biura Pracy Albert Thomas wygłosi przemówienie, w którym odpowie na szereg zaleceń i krytyk.

Geneva 14. 6. (PAT) W komisji do spraw czasu pracy pracowników prywatnych instytucji, delegatka Waśniewska w imieniu trzech polskich organizacji pracowników umysłowych: centralnej organizacji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych oraz Federacji Pracowników Umysłowych popierała wniosek polskiej delegacji robotniczej, dotyczący ograniczenia czasu pracy pracowników prywatnych instytucji do 40 godzin tygodniowo, podczas gdy kwestionariusz Międzynarodowego Biura Pracy określa czas pracy na 48 godzin tygodniowo, podobnie jak dla pracowników fizycznych. P. Waśniewska dowodziła, iż 8-mio godzinny dzień pracy dla pracownika umysłowego jest zbyt długi. P. Waśniewska powoływała się na stosunki, panujące w Polsce, Szwecji i innych krajach, wskazując na niezmierną doniosłość omawianych spraw.

Wniosek polski, który popierały Holandia, Czechosłowacja, Finlandja i Bułgaria, nie znalazł większości nawet wśród samej grupy robotniczej, składającej się przeważnie z przedstawicieli międzynarodówek, która to grupa jest zdania, iż pracownik umysłowy nie może mieć lepszych warunków pracy niż robotnik.

Konfiskata

Warszawa 14. 6. (Tel. wł.) Dzisiaj rano uległy konfiskacie „Gazeta Warszawska” i „Rzeczpospolita” w związku z wypadkami w Piastowie.

P. Dewey przyjeżdża na P. W. K.

Warszawa, 14. 6. (Tel. wł.) P. Dewey był przyjęty na dłuższą naradę przez min. Kwiatkowskiego. W najbliższych dniach Dewey udaje się do Poznania na wystawę.

W niedługim czasie p. Dewey wyjedzie znnowo do Paryża w sprawie rokowań o Centralny Bank Ziemi.

Pożar młyna

Warszawa 14. 6. (Tel. wł.) Dzisiaj w nocy sponął przy ul. Wolskiej młyn Mislera. Magazyny uległy częściowemu spaleni, a wielkie zapasy ocalonej mąki są zalane wodą.

Ś. p. Wład. Szczepkowski

W Karłowich Warach w Czechosłowacji, dokąd udał się na kurację, zmarł w dniu wczorajszym w siłę wieku generalny radca Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, ś. p. Władysław Szczepkowski.

Zmarły odegrał w latach przełomowych roku 1918/19, gdy tworzyła się państwowość polska, niepoślednią rolę w powiecie śremskim, gdzie mieszkał wówczas stale w majątku swym Łęgu.

Jako gorący patriota a zarazem prawdziwy człowiek czynu, pełen energii i zapału, zabrał się jeszcze pod rządami pruskimi w połowie roku 1918 na własną rękę do przygotowań celem objęcia administracji kraju po zaborcach. W polskich kołach politycznych ówczesnego zaboru pruskiego, przygotowujących systematycznie akcję wyzwolenczą, zwrócono na niego uwagę i przyjęto go do tajnego Koła Międzypartyjnego, z którego wyszła następna Naczelna Rada Ludowa i powiatowe Rady Ludowe. Ś. p. Szczepkowski, w następstwie swego gorliwego udziału w tej akcji, przejął w swym powiecie śremskim władzę z rąk Prusaków i został tem samem pierwszym polskim starostą tego powiatu. Na stanowisku tem, na którym zaskarbił sobie uznanie rodaków i władz, pozostał do roku 1921, poczem, dzięki zaufaniu współobywateli do jego zalet umysłu i charakteru, powołany został do Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego na stanowisko generalnego radcy. Na tym urzędzie, zaskarbiając sobie w dalszym ciągu pełne uznanie, pozostał aż do przedwczesnej swej śmierci, ulegając cierpieniom, spowodowanym zastarzałą cukrzycą.

Cześć pamięci zasłużonego obywatela.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,13 zł, gotówką — 211,79 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,445 zł, gotówką — 172,11 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 14 czerwca 1929.

Nastrój giełdy dzisiejszej był zdecydowanie utrzymany, przyczem zauważono brak materiału.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych zyskała na kursie 5 proc. poz. konwers., za którą płacono 54 proc. oraz premj. dolarowe notując 74.— (za sztukę 5-dol.) w placeniu. — 8 proc. listy dolarowe ziemskie były również chętnie poszukiwane po 92—92 1/2 proc. przy dew. 8,90). Mniejsza ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 26,25 przy dalszem zapotrzebowaniu.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe wyłączenie w poszukiwaniu i w placeniu a mianowicie Bank Polski 167.—, R. May 102.— i Unja 152.—

Cedula urzędowa z dnia 14 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 92—92 1/2 % P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 74.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 167.— P.

Akcje Przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Dr. Roman May I em. zł. 102.— P.
„Unja” (dawn. Ventzki) I em. zł. 152.— P.
Tendencja: Utrzym. a.

Giełda warszawska

dnia 14 czerwca 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86

Dewizy

Be.gja	tr. 123,85 sp. 124,16 kup. 123,54
Holandja	358,11 „ 359,01 „ 357,21
Nowy Jork	008,90 „ 008,92 „ 008,88
Londyn	043,23 „ 043,34 „ 043,13
Paryż	034,86 „ 034,95 „ 034,78
Praga	026,38 „ 026,45 „ 026,32
Szwajcaria	171,54 „ 171,97 „ 171,11
Wiedeń	125,24 „ 125,54 „ 124,92

Papiery państwowe i obligacje

4% poz. inwest.	000,00 103,50 104,00
5% poz. premi. dol.	000,00 000,00 071,00
5% poz. korw.	000,00 000,00 067,00
10% poz. konw.	000,00 0,00 102,50
5% poz. kol. konw.	000,00 000,00 059,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	000,00—167,00
Bank Zw Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Sila i Światło	000,00—125,00
Pirley	000,00—046,00
W. T. Węgl.	003,00—070,00
Lilpop	080,30—031,00
Modrzejów	000,00—024,50
Ostrowieckie Zakłady	000,00—080,00
Parowozy	000,00—023,00
Starachowice	000,00—026,00
Zieleniewski	000,00—110,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 14 czerwca 1929

Pszonica marchijska	211,00—212,00
lipiec	222,00—223,50
wrzesień	233,00—235,00
Tendencja dla pszenicy spokojna.	
Zyto marchijskie	187,00—189,00
lipiec	201,00—202,25
wrzesień	208,00—209,00
Tendencja dla żyta stała.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—182,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	178,00—188,00
lipiec	187,00—188,50
wrzesień	188,50—191,00
Tendencja dla owsa spokojna.	
Maka pszenna	24,00—28,25
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia	25,10—27,60
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	11,75—12,00
Otręby żytnie	11,75—12,00
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	21,00—23,00
Wyka	27,00—30,00
Lubin niebieski	18,50—19,50
Lubin żółty	27,00—29,00
Seradela nowa	00,00—00,00
Makuch rzepakowy	00,00—18,50
Makuch lniany	21,30—21,60
Wyłoki suszone	00,00—11,25
Srót Soja	18,40—19,30
Płatki ziemniaczane	16,90—17,40

Notowania złotego w Berlinie z dnia 14 czerwca 1929.

Wyplaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wialkie: 48,75—47,15

Zmiany na stanowiskach urzędowych we Lwowie?

Dalsze pogłoski

Lwów 14. 6. (Tel. wł.) Obok pogłosek o bliskim mianowaniu następcą starosty Klotza majora Popowicza, brata dowódcy O. K. — chodzą również słuchy o komisarzu Sobocie, jako następcy komendanta policji lwowskiej. Podobno komisarz Konarski, który prowadził szarżę w dniu aresztowań ma być przeniesiony do Torunia. Komisarz rządu na miasto Lwów

prof. Nadolski, który złożył rządowi memoriał z opisem szarży na placu Marjackim, ma otrzymać dymisję.

Wśród ludności Lwowa tematem rozmów jest również stanowisko wojewody Gołuchowskiego w związku z sposobem, w jaki prowadził rozmowę z rektorem uniwersytetu, Pinińskim.

Przyszłość okaże, które z tych pogłosek się urzeczywistnią. (w)

Francja, Anglja i plan Younga

Paryż, 14. 6. (AW.) W tutejszych kołach politycznych dość pesymistycznie ocenijają obecną sytuację Francji na terenie międzynarodowym. Sytuację komplikują jeszcze tarcia wewnętrzne.

W kołach parlamentarnych przypuszczają, że rządowi Poincarego uda się znaleźć w parlamencie większość w celu uchwalenia ratyfikacji układu o długach amerykańskich. Jednocześnie jednak czynniki miarodajne zwracają uwagę, iż powzięcie tej uchwały przez parlament francuski uzależnione jest od zagwarantowania wejścia w życie planu Younga. Tymczasem wbrew poprzednim przypuszczeniom zachodzi obawa, iż nowy rząd angielski, a w szczególności minister

Snowden przeciwstawi się wprowadzeniu planu Younga w tej formie, uważając, iż krzywdzi o ninteresy Anglii na korzyść Francji.

W kołach politycznych wyczuwa się dość duże zdenerwowanie, w związku z temi wiadomościami.

Berlin, 14. 6. (Pat.) „Lokal Anzeiger” donosi z Madrytu o wizycie, jaką z polecenia Brianda złożył wczoraj ministrowi Stresemannowi radca ambasady francuskiej w Berlinie, należący do składu delegacji francuskiej w Madrycie, prof. Hesnard. Rozmowa między ministrem Stresemannem a prof. Hesnardem trwała trzy godziny, przyczem brał w niej również udział sekretarz stanu von Schubert.

„Zachowanie się Ligi Narodów wobec bolszewików — jest hańbą”

Mocne słowa delegata Kolumbji na Międzynarodowej Konferencji Pracy — Sprawa 8-godzinnego dnia pracy

Geneva 14. 6. (PAT) Na wczorajszym posiedzeniu Międzynarodowej Konferencji Pracy oświadczył przedstawiciel angielskich pracodawców Forbes Watson, że pracodawcy ci sprzeciwiają się ratyfikacji konwencji waszyngtońskiej w sprawie 8-miogodzinnego dnia pracy oraz domagają się, ażeby nowa konferencja pracy dokonała rewizji konwencji waszyngtońskiej w celu umożliwienia jednako-wego jej zastosowania we wszystkich krajach. Rząd Mac Donalda — oświadczył Watson — spotka się w każdym razie z energicznym oporem angielskich pracodawców.

Z kolei żywe poruszenie wywołało wystąpienie delegata rządowego Kolumbji Restrepo, który protestował przeciwko faktowi, iż Liga Narodów przyjmowała tak przyjaźnie delegatów Rosji sowieckiej, jakkolwiek agencji i emisariusze bolszewicy knują w całym świecie rewolucję społeczną i wojny domowe. Zachowanie się Ligi Narodów jest — zdaniem mówcy — hańbą, której nie powinno się dłużej znosić.

Następnie zabrał głos jugosłowiański przedstawiciel pracodawców Czurczin, dając wyraz zapatrywaniu, że Międzynarodowe Biuro Pracy powin-

Stronnictwo Narodowe

Kolo Poznań-Lazarz

Dzisiaj, dnia 14. b. m., w Kasynie Obywatelskiem, ul. Marszałka Focha 84, o godz. 20 odbędzie się zebranie Stronnictwa Narodowego Koła Poznań-Lazarz, na które jak najuprzejmiej zaprasza

ZARZĄD

Mała Ententa wobec Węgier

Prasa czechosłowacka i jugosłowiańska ostro potępia stanowisko Budapesztu

Praga, 14. 6. (Pat.). Dzienniki krytykują ostry ton odpowiedzi, udzielonej przez węgierskiego ministra spraw zagranicznych Walko na demarche przedstawicieli Ententy, zauważając, iż Czechosłowacja, tak samo, jak Jugosławia i Rumunia, starały się zawsze utrzymywać stosunki dobrego sąsiedztwa z Węgrami.

Prasa zaznacza, że Mała Ententa zgodziła się na prowizoryczne zniesienie hipoteki, która ciążyła na Węgrzech z korzyścią dla rachunku odszkodowań. Również umożliwiła Mała Ententa dojście do skutku międzynarodowej pożyczki węgierskiej, która pozwoliła na przeprowadzenie uzdrowienia finansowego tego kraju. Rząd rumuński przyznał optantom węgierskim odszkodowanie w wysokości 100 milionów koron w zlocie.

Tej wybitnie pokojowej polityce Małej Ententy Węgry przeciwstawiają usiłowania przywrócenia dynastji Habsburgów, fałszerstwa frankowe, kontrabandę broni i tajne zbrojenia, do czego należy dodać ataki Bethlena, skierowane przeciwko całości państw sąsiednich. Porównanie — zdaniem

prasy — polityki Małej Ententy z polityką Węgier pozwala na łatwe wnioskowanie, kto naraża na szwank pokój europejski.

Zagrzeb, 14. 6. (PAT.). Dziennik „Obzor” omawia stanowisko Małej Ententy w związku z wystąpieniami jej przedstawicieli w Budapeszcie. Pismo przypomina odpowiedź węgierskiego ministra spraw zagranicznych Walko i dodaje, że według informacji z białogrodzkich kół dyplomatycznych, odpowiedź ta nie zadowolila przedstawicieli państw Małej Ententy. Sprawa otwarta przez hr. Bethlena nie została zlikwidowana i grozi możliwością wywołania konfliktu pomiędzy państwami Małej Ententy a Węgrami. W zakończeniu dziennik stwierdza, że w Budapeszcie oczekiwane jest nowe wystąpienie Małej Ententy, energiczniejsze i więcej znaczące, niż pierwsze.

Wiedeń, 14. 6. (PAT.). Dzienniki donoszą z Bukaresztu, że tamtejsze koła miarodajne nie oczekują żadnego napięcia politycznego między Rumunią a Węgrami z powodu znanego demarche Małej Ententy w Budapeszcie.

Lekkomyślność

w sprawach gospodarczych jest szkodliwą tak w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Poważni i przeczorni ludzie stosują swoją potrzebę do dochodów i unikają przede wszystkim niepotrzebnych wydatków. Czystym naprawom obuwia, a w szczególności obcasów, można zapobiec przez obcasy gumowe BERSON. Bersony są tańsze od skóry, nosi się je dwa razy tak długo, a przez swoją wysoką elastyczność chronią obawie tam, gdzie się najbardziej zużywa. Każdy praktyczny i oszczędny człowiek powinien nosić obcasy gumowe BERSON. Noszenie BERSONA — to prawdziwa rozkosz! Pw 12 078-18,673

Pw 10904-62,491

P. Górecki w Londynie

Warszawa 14. 6. (AW) Jedna z agencji stołecznych donosi, że prezes Banku Gospod. Krajowego dr. Roman Górecki bawi od 2 dni w Londynie i stara się nawiązać kontakt osobisty z temi instytucjami bankowemi, które utrzymują stosunki finansowe z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. P. Górecki powróci do Warszawy w niedzielę, poczem uda się do Francji.

Kino RENAISSANCE
Poznań, ul. Kantaka 8/9.
Dziś i dni następne bpw 8757
„DŹOKEJ Z LONDYNU”
Sensacyjno salonowy film 10 akt.

KINO METROPOLIS

Od dziś

„Portjer hotelu Atlantic”

Rewelacyjny dramat filmowy z EMILEM JANNINGSEM.

Przedstawienia o godz. 5 i 7-mej. nw 10720:1

Z powodu zjazdu delegatów Zw. Tow. Powstańców i Woj. DOK. VII

Otrzymujemy obszerny protokół posiedzenia połączonych zarządów: IV-go okręgu DOK. VII Towarzystw Powstańców i Wojaków oraz zarządu Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Kaliszu, które odbyło się 27 maja, a zajmowało się zjazdem delegatów Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków w Poznaniu z dnia 26 maja.

Referent komendant Dąbrowski w sprawozdaniu swem poddał surowej krytyce sposób prowadzenia poznańskiego zjazdu. Protokołu nie ogłaszamy w całości, a ograniczamy się do opublikowania końcowej uchwały, którą postanowiono ogłosić w „Kurjerze Poznańskim”, przesyłając nam ją w tym celu. Uchwała zarządów brzmi:

„W zupełności akceptujemy stanowisko naszych delegatów: wiceprezesa Wł. Iwanowskiego i komendanta T. Dąbrowskiego.

„Wyrażamy votum nieufności zarządowi Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków DOK. VII, a w szczególności prezesowi Związku dr. Głowackiemu, członkom zarządu: komendantowi Julianowi Langiemu, dr. Słowińskiemu i sekretarzowi Stefanowi Szykownemu, gdyż prosta obywatelska... prosta... kpięca zabrania pełnomocnikowi strony (stroną są Towarzystwa Powstańców i Wojaków, a pełnomocnikiem tych Towarzystw jest zarząd Związku) przyjmować od strony przeciwnej, od kontrahenta, jakiegokolwiek pieniędzy przed ukończeniem pertraktacji bez wiedzy i zgody mocodawców, to jest Towarzystw Powstańców i Wojaków. W tych warunkach prezes Związku dr. Głowacki, członkowie zarządu: dr. Słowiński, komendant Julian Lange i Stefan Szykowny nie są uprawnieni do pertraktowania obecnie z zarządem Federacji o przystąpienie. Samo głosowanie co do przystąpienia odbyło się w warunkach takich, iż niema absolutnej pewności, że głosowali tylko delegaci. Prezydium pozbawiło delegatów możliwości wypowiedzenia się za lub przeciw przystąpieniu. Tym sposobem musimy uważać uchwałę zjazdu z dnia 26 maja rb. za nieważną i nie wiążącą nas. Musi nastąpić ustąpienie wyżej wymienionych osób, zmiana zarządu, nowy zjazd delegatów celem omówienia, czy przystąpić do Federacji i na jakich warunkach. Nie przesadzamy kwestji przystąpienia do Federacji ze względu na przypuszczalną możliwość lepszego, energiczniejszego wyszkolenia kadr przysposobienia wojskowego, ale stwierdzamy, że obecny zarząd nie może prowadzić da-

lej żadnych pertraktacji. Powyżsi członkowie zarządu Związku obowiązani są zwrócić Federacji ze swej kieszeni otrzymane od zarządu Federacji pieniądze, a wtedy nowy zarząd, niezmieniony, będzie mógł pertraktować z Federacją, jak równy z równym. Nie zgadza się z pojęciem godności członka T-wa Powstańców i Wojaków podkreślanie, że członkowie Towarzystwa, po przystąpieniu do Federacji, będą otrzymywali koncesje, zapomogi itp., przynajmniej my tak pojmujemy godność członka Towarzystwa Powstańców i Wojaków, gdyż o przystąpieniu do Federacji może być mowa tylko pod kątem widzenia korzyści dla Ojczyzny, korzyści lepszego, dokładniejszego przysposobienia się wojskowego do przyszłej obrony granic lub wewnątrz państwa, a nie pod kątem materialnych korzyści dla członków Towarzystwa. Wysuwanie takich korzyści materialnych, jako przyczyny głównej przystąpienia do Federacji, deprawuje dusze członków Towarzystwa Powstańców i Wojaków i musi być usunięte z obrad następnych nad przystąpieniem do Federacji.”

IV Walny Zjazd Prawników Polskich Kolei Państw.

W Poznaniu w dniach od 15 do 17-go czerwca rb. odbędzie się w sali konferencyjnej dyrekcji kolejowej walny zjazd Pracowników Polskich Kolei Państwowych. Na zjeździe tym wygłoszą szereg referatów członkowie Związku na tematy ogólne, dotyczące kolejnictwa polskiego, mianowicie: naczelnik wydziału ministerstwa komunikacji mgr. praw Jan Zajac wygłosi referat p. t.: „Prawo o wywłaszczeniu”, wiceprezes dyrekcji kolei państwowych w Gdańsku mgr. praw Stanisław Okołowicz: „Zasady postępowania dyscyplinarnego”, naczelnik wydziału dyrekcji kolei państwowych w Poznaniu mgr. praw Kuc: „Koleje a samochody — konkurencja czy współpraca”, st. referent ministerstwa komunikacji mgr. praw Białowas: „Zagadnienie instancji w kolejnictwie polskim” i referent ministerstwa komunikacji dr. Lewicki: „Rola prawnika w przedsiębiorstwie polskich kolei państwowych”.

Po przeprowadzeniu dyskusji nad powyższymi referatami zjazd uchwali odpowiednie rezolucje.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

P. T.

Szanownej Publiczności

donoszę uprzejmie, że jutro, w dniu 15 bm. otwieram w stylowo urządzonej lokalu przy ulicy 27 Grudnia 10 (vis a vis Banku Cukrownictwa) skład wyborowych cukrów tylko renomowanych fabryk pod firmą

„Bonbons Lucienne”

Dobór towaru codziennie świeżego oraz kilkunastoletnia praca w tej branży w kraju i zagranicą dają rękojmię, że najwybredniejszym wymaganiom znawców po- trafie zadośćuczynić.

Z poważaniem
ELŻBIETA ANTONIEWICZOWA.

bpw 8758

P. 29.—6.

Wkrótce wakacje!

W tym lub przyszłym miesiącu będziecie wyjeżdżali na wakacje. Ile was czeka pięknych chwil! Nie pozbawiajcie się dobrowolnie przemitych wspomnień z tego okresu.

Wakacje miną, pozostaną Wasze zdjęcia „Kodak”

W zdjęciach „Kodakiem” zbierajcie szczęśliwe chwile, grupy znajomych i ciekawsze momenty z Waszych wakacji. W zimie, przeglądając Wasz album, ujrzycie znów słońce—fala morską zaszumi u Waszych stóp, znów poczujecie powiew górskiego wiatru i usłyszycie śmiech Waszych przyjaciół. Przeżyjecie powtórnie Wasze wakacje.

Kilka minut wystarczy do poznania „Kodaka”.

W każdym większym składzie przyborów fotograficznych zademonstrują Wam aparaty „Kodak” od zł. 70.— do 700.— i „Brownie” (dla dzieci) od zł. 33.— do 70.—, oraz udziela wskazówek koniecznych do pierwszego zdjęcia.

Żądajcie błon „Kodak” w złotym pudełku.

Kodak Sp. z o. o. Warszawa plac Napoleona 5.

Kurs katechetyczny

Kurs dobiegł końca. Mimo znacznego przemęczenia bardzo poważnymi obradami liczba uczestników nie zmalała. Sluchacze ze skupioną uwagą śledzą ciekawe wywody ks. dziekana Steinmetza z Osieczny, ujęte w referacie p. t. „Szkoła daltońska i jej zastosowanie w nauce religii”.

Nowocześni pedagodzy, opracowując nowe drogi nauczania, z pewnym drżeniem stają wobec przedmiotu religii, który z natury rzeczy następuje dużo trudności nawet wytrawnym metodykom.

Daltonizm, to dziecko amerykańsko-włoskie. Już od samego zarania pragnie wychować człowieka w świadomości bezwzględnej przynależności do społeczeństwa. Otwiera więc uczniowi pracownice przedmiotowe, zostawia wybór najpierw przedmiotu, a później planu w pracy nad rozwiązaniem programu ustalonych zagadnień naukowych. W wspólnych dyskusjach omawia się niejasności dokonanych prac, a ostatecznie wykładem nauczyciela zaokręga się wiadomości o danym problemie. — Szkoła daltońska, podkreślając wolność dla jednostki, powodując wzajemne oddziaływanie w grupie, a wreszcie wytworząc pełną harmonię między nauczycielem a uczniem, posiada poważne wartości społeczne i wychowawcze. — Brak odpowiedniego wyposażenia naszych szkół, a może także nasz mały wytrzymały charakter polski, jest kapitalną przeszkodą w wprowadzeniu go na naszą niwę szkolną. — Plastycznie i bardzo jasno rozwinięty system wywołał niesłychanie ożywioną dyskusję.

Ostatni programowy referat wygłosił ks. prof. Karasiewicz z Wolsztyna. „Ruch liturgiczny w szkole” — taki był temat, — objawiający się obecnie u wszystkich narodów o kulturze chrześcijańskiej, jest wymownym objawem potrzeb człowieka. Ceremoniał naszego Kościoła, uświęcony wiekową tradycją, posiada w sobie nie tylko urok estetyczny, lecz w symbolicznej swojej uplastycznieniu w nadzwyczajny sposób najgłębiej tajemnice wiary św. Znajomość liturgii pogłębi życie religijne. To też od ławy szkolnej począwszy należy zaznajamiać z przepiękną katolicką liturgią, a już mianowicie z ośrodkiem tajemnic wiary, z eucharystją.

Wywody mówcy, ujęte w piękną formę, znalazły wśród słuchaczy serdeczny oddźwięk, czego dowodem była bardzo żywa i interesująca dyskusja.

W formie syntetycznej przedstawił przewodniczący plan przedpołudniowych obrad, oddając dalsze kierownictwo w ręce niezmordowanego organizatora kursu ks. radcy dr. Noryskiewicza. Dziękując wszystkim za intensywną pracę w czasie trzechdniowych obrad, które oby wydały najlepsze owoce i posunęły polską pedagogikę o kilka kroków naprzód, odczytał telegram, jaki Ojciec św. nadesłał dla kursu: „Ojciec św. stale błogosławi polskim nauczycielom religii”.

W końcu przemówił jeszcze w imieniu świeckich nauczycieli religii p. rektor Sobolewski, wyrażając radość z tak owocnych i zgodnych obrad, których owoce niezawodnie duże przyniosą korzyści Kościołowi naszemu i naszej Ojczyźnie. Organizatorom kursu staropolskim „Bóg zapłać” podziękował za dokonaną pracę.

Odśpiewawszy pieśń „Boże coś Polskę”, rozjechała się gromada kursistów, licząca 327 osób do swoich warsztatów pracy, rozsiadanych po całej Polsce. (sk)

Prześladowanie uczonych w Bolszewji

Na wyższych uczelniach sowieckich odbywają się obecnie, jak donosi o tem prasa sowiecka, wybory profesorów przez zebrania, a właściwie przez wiece studentów. Brzmi to nieprawdopodobnie, a jednak jest to faktem. Władze sowieckie wprowadziły dość swoisty system w życiu naukowym i szkolnym. W szkołach wszystkich stopni, od wyższych do niższych, uczące się dzieci i młodzież pod egidą organizacji komunistycznych co roku odbywają zebrania, omawiając kogo z nauczycieli czy profesorów należy wywalić z danej szkoły za to, lub inne przekroczenia przeciwko dogmatom leninizmu. Profesor, którego kandydatura będzie przez młodzież odrzucona, pozbawiony jest posady i warsztatu swej często długoletniej pracy.

Otóż niezwykle interesujące szczegóły o tej dość dziwnej akcji znajdujemy w pismach sowieckich, zamieszczających dokładne sprawozdania z wieców studentów w tej sprawie.

Pewnemu profesorowi uniwersytetu moskiewskiego zarzucono, że codziennie mówi do konduktora autobusu, żeby dał

bilet do „domu generała-gubernatora”, chociaż dom ten po rewolucji komunistycznej nazywa się „domem sowietów”. Inny profesor sprzeciwił się przystąpieniu do związku zawodowego pracowników umysłowych, bo nie chciał, jak oświadczył, aby nazwisko jego stało na legitymacji wraz z dewizą: „Proletariusze wszystkich krajów łączcie się”. Wybitnym uczyonym matematykiem, Jegorowem i Żegalkinowi, studenci zaproponowali „ożywić metody wykładów swych”, a kiedy obydwaj kategorycznie odrzucili żądanie studentów, wniesiono ich na listę tych, których należy wywalić. Dwóch profesorów medycyny — Archangielskiego i Fomina — na uniwersytecie leningradzkim studenci postanowili usunąć za religijność.

Charakterystyczny wypadek stał się z wybitnym i ogólnie znanym profesorem Pletniowem, dyrektorem kliniki terapeutycznej w Moskwie. Zarzucono mu, że „za dużo zarabia” praktyką prywatną jako lekarz, lecz ze względu na niezbędność tej siły fachowej na fakultecie medycznym, powstrzymano się od usunięcia go ze składu uniwersytetu. Lecz prof. Pletniow sam zrezygnował ze stanowiska swego, kiedy dowiedział się o stawianych mu zarzutach. Pisma sowieckie wyrażają ubolewanie z powodu utraty przez uniwersytet tak wybitnego uczonego, zaznaczając, że jest za „czuły” na rezolucje studentów.

Kilka lat temu pozbawiono katedry na uniwersytecie leningradzkim słynnego historyka filozofii, prof. Wwedeńskiego za artykuł zamieszczony w miesięczniku uniwersyteckim „Myśl”. W artykule tym Wwedeński pisał, że „jeśli mamy się trzymać zasad dialektycznego materializmu, to z punktu widzenia moralnego wszystko względem ludzi jest dozwolone; wolno nawet używać mięsa ludzkiego jako pożywienia; wolno

wydać dekret, który dałby prawo ludności głodujących miejscowości — karmić się mięsem małych dzieci”. Znany bakterjolog Sacharow w swych wykładach dowodzi studentom, że komuniści w organizmie światowym są tem samem, czem w ludzkim organizmie są bakterje kiszki, wykonują one funkcje negatywne, szkodząc organizmowi. Przy odbywającej się obecnie „czystce” — Sacharowa oczywiście również pozbawiono katedry. K. K. iez.

Z pod bieguna północnego

Na poszukiwanie rozbitków „Italii” Nobile'go

Z pokładu „Heimen-Suca” wysłano pod datą 9 bm. następującą dalszą wiadomość:

Korzystając z nowootwartych kanałów w skorupie lodowej, dotarliśmy dzisiaj do północnego kresu „Vogel-sang”, posuwając się znacznie do wybrzeża wschodniego Norway Islands. Udało nam się zatem dopłynąć na zachód od północnego wybrzeża Wielkich Sralbard, co do niedawna wydawało się wręcz niemożliwym do osiągnięcia. Po radjotelegraficznym doniesieniu o warunkach lodowców, spływających po wodach, na których się obecnie znajdujemy, płyniemy dalej w kierunku Zatoki Królewskiej — według planu, ustalonego przez kierownictwo wyprawy. Na pokładzie wszyscy zdrowi. Cr. Alb.

Ujednostajnienie znaków i skrótów w rozkładach kolejowych

W tych dniach odbyła się w Vevey (Szwajcaria) międzynarodowa konferencja kolejowa, mająca na celu ulep-

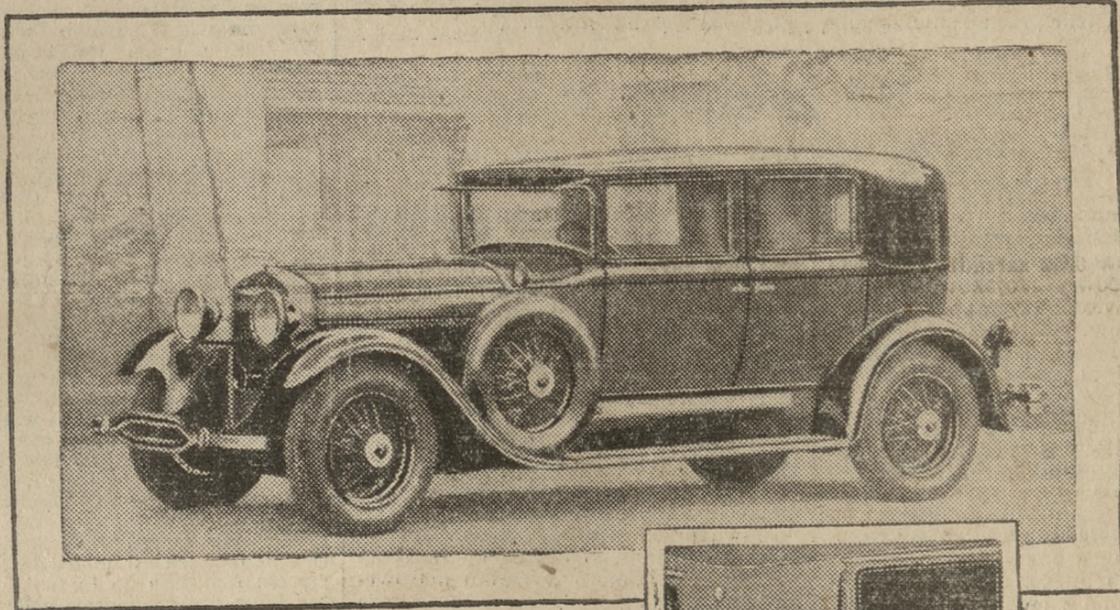
szczenie rozkładów jazdy. W konferencji tej wzięli udział przedstawiciele wszystkich europejskich zarządów kolejowych. Konferencja powzięła szereg uchwał, na podstawie których, w międzynarodowych rozkładach jazdy stosowane będą znaki konwencjonalne, które ułatwiają orientację w rozkładach publiczności, nieznającej obcych języków. Zmiany te wprowadzone zostaną w rozkładach międzynarodowych w miarę pokonania trudności, związanych z różnorodnością rozkładów jazdy i obowiązujących przepisów.

Polski udział w czechosłowackim odrodzeniu

W okresie dorocznego uroczystych posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności, a mianowicie dnia 7 czerwca br., wygłosił w Krakowie profesor literatury polskiej na uniwersytecie praskim, dr. Marjan Szykowski, wykład na temat „Polski udział w odrodzeniu czeskim”. Wykład ten, składający się z dwóch części. — 1) Józefa Dobrovsky'ego związku z Polską w ramach zagadnień historyczno-piśmienniczych i 2) Poezja Stanisława Augusta jako fundament odrodzenia t. zw. nowoczeskiej szkoły poetów, jest oparty na zupełnie nieznanym dotychczas materiale archiwalnym, badanych obecnie w Pradze przez profesora Szykowskiego, który w niedalekim czasie wyda też obszernie dzieło naukowe sprawie tej poświęcone. Wykład profesora Szykowskiego w Polskiej Akademii Umiejętności niewątpliwie przyczyni się do dalszego zacieśnienia węzłów współpracy kulturalnej między Polską a Czechosłowacją.

Gdy zapisałeś się na członka wspierającego Komitetu Floty Narodowej. Wkładka 1 zł rocznie. Konto P. K. O. 30. Zapisz się.

a spełnisz swój obywatelski obowiązek

5-osobowy Sedan Miastowy

Ulepszony Lincoln

Nowe karoserje

Wszystkie szyby z nierozpryskującego się szkła „Triplex”

Oprawa chłodnicy o nowej, dystygowanej formie

Okucia chromoniklowe, zamiast niklowanych

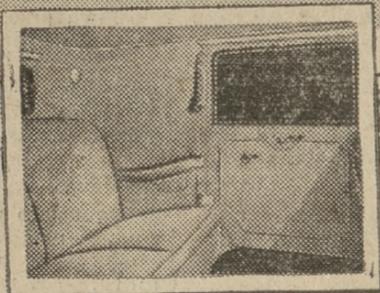
Ulepszony system sześciu hamulców

Specjalna podkładka izolacyjna zawieszenia motoru

Dłuższa tylna oś i wiele innych, ważnych innowacji

Zwróćcie się do naszych przedstawicieli dla wypróbowania ulepszonych Lincoln

Jeden rzut oka do wnętrza wozu da Wam wyobrażenie o jego gustownym urządzeniu

Zastępstwa Samochodów Lincoln:

Motofors Sp. z ogr. odp. Kredytowa 9, Warszawa

„Autotraktor” Sp. z ogr. odp. Ossolińskich 1, Warszawa

J. Zagórski

Ogrodowa 17, Poznań

Ludwik Hubicki, ul. Szpitalna 11, Kraków

„Eshape” Sp. H/P z o. p. Akademicka 15, Lwów

LINCOLN

DZIAŁ SAMOCHODÓW LINCOLN . FORD MOTOR COMPANY

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wszepolski zjazd bractw kurkowych

675-lecie poznańskiego Bractwa — Wspaniałe uroczystości O godność króla kurkowego Zjednoczenia

Poznańskie Bractwo Kurkowe obchodzi w roku bieżącym niezwykłą uroczystość, mianowicie 675-letni jubileusz istnienia. Równocześnie odbędzie się w Poznaniu Wszepolski Kongres Strzelniczy od 22 bm. do 7 lipca, na który zjedzie się bractwo kurkowe z całej Polski.

W związku z tą uroczystością zwróciliśmy się do prezesa poznańskiego Bractwa Kurkowego p. P. Michałowicza, który udzielił nam wyczerpujących informacji.

— Jesteśmy dumni — oświadczył p. Michałowicz, — że zjazd ten, połączony z naszą uroczystością, odbywa się w Poznaniu; miasteczka, które w okresie długiej niewoli nigdy nie zatraciło swego charakteru narodowego. Dzięki wielkiemu zrozumieniu zarządu Zjednoczenia będziemy nasze święto obchodzili właśnie w tym okresie, kiedy naród wspólnym wysiłkiem na terenie P. W. K. przedkłada bilans swej twórczej pracy z pierwszego okresu odrodzonej ojczyzny.

— Ilu delegatów przybędzie na zjazd?

— Dziś nie mogę podać dokładnej liczby, gdyż stale się jeszcze zgłaszają bracia, ale jedno wiem, że przybędą niezliczone zastępy naszych organizacji brackich. Wszyscy jak jeden mąż staną do apelu w dniu otwarcia kongresu, 23 b. m. Ten dzień ma być egzaminem dojrzałości i dowodem potęgi Bractw Kurkowych. Zjazd ma być również prawdziwą manifestacją narodową.

— Jaki jest program zjazdu?

— W sobotę, 22 bm., o 16-tej nastąpi otwarcie w sali Ogrodu Zoologicznego i zatwierdzenie protokołów z odbytych zjazdów. Poza tem przedłożone zostaną

sprawozdania i dokonany będzie wybór komisji strzelniczej na kongres. Wieczorem przewidziany jest raut. Nazajutrz o godz. 6 pobudka, a o godz. 8,15 nastąpi zbiórka wszystkich pozamiejscowych bractw w Ogrodzie Zoologicznym ze sztandarami i uformowanie pochodu, poczem kompania honorowa uda się po króla kurkowego i rycerzy, a następnie wielki korowód podąży do Fary na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie defilada, poczem oficjalne otwarcie zjazdu, przemówienia i wspólne śniadanie. Po południu o godz. 16 wszystkie bractwa ze sztandarami przy dźwiękach orkiestr wyruszą na strzelnicę do Szeląga, gdzie odbędzie się oficjalne otwarcie strzelania kongresowego i jubileuszowego. W ogrodzie koncert orkiestr wojskowych i gry towarzyskie, a później współudział w tradycyjnej uroczystości wianków.

Od 24 bm. do 3 lipca odbywać się będzie przez cały dzień strzelanie, poczem nastąpi ogłoszenie wyników, a wieczorem 4 lipca uroczysta proklamacja króla rycerzy i mistrzów Zjednoczenia na sali brackiej w Szelągu. Dnia następnego strzelanie do tarcz premjowych, a 6 lipca zakończenie. W niedzielę 7 lipca intronizacja króla Zjednoczenia, uczczenie rycerzy i mistrzów, oraz proklamacja króla jubileuszowego i rycerzy Bractwa Kurkowego - Poznań. Obecny królem Zjednoczenia jest p. Adam Mielcarski z Chelmina. Na nagrody Zjednoczenia składają się: dla króla łańcuch wędrowny, złoty krzyż i dyplom, dla rycerzy złote krzyże i dyplomy. Całość zapowiada się znakomicie. (z)

Echa zatrucia 181 żołnierzy w Toruniu

W wyniku śledztwa aresztowano 3 niesumienne rzeźników Brak kontroli nad dostawami mięsa

Jak już donosiliśmy, w garnizonie toruńskim w święto Bożego Ciała uległo zatruciu mięsem 181 żołnierzy z 8 p. art. ciężkiej i 4 p. lotniczego. Energiczne śledztwo, prowadzone przez władze wojskowe i cywilne, doprowadziło do sensacyjnego odkrycia. Mianowicie stwierdzono, że kilku rzeźników toruńskich dostarczało wojsku stałe mięsa zepsutego, albo w najgorszym gatunku. Do sianki mięsnej dodawano wszelkie odpadki, jak żołądki, płuca, wymiona, jelita. Zdarzało się także, że dostarczono mięso, pochodzące od bydła chorego na gruźlicę i wogóle mięso zdyskwalifikowane przez weterynarzy.

Wszelkie to mięso, niezdatne do użytku, wywożono z rzeźni miejskiej, uchylając się przytem zreszcie od kontroli. Pod tym względem część winy spada na kierownika rzeźni miejskiej w Toru-

niu, dyrektora Kolbego. Jest to Niemiec, odziedziczony na tem stanowisku po zabobach; pan ten dotychczas nie uważał nawet za stosowne nauczyć się języka polskiego. W wyniku śledztwa aresztowano dotąd 3 rzeźników, mianowicie braci Juliana i Pawła Katarzyńskich z Torunia i Stanisława Hetlofa z Podgórza, przewodniczącego tamtejszej rady miejskiej.

Z drugiej strony musi zastanowić także brak należytej kontroli nad dostawami mięsa ze strony organów wojskowych, bowiem przy sumiennej kontroli dostawa przez dłuższy czas tak lichego produktu mięsnego byłaby niemożliwa. Trzeba było dopiero wypadku masowego zatrucia żołnierzy, aby zbrodnicze machinacje niesumienne rzeźników wyszły na jaw. (wd.)

Wianki

organizuje Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton” w dniu 22 b. m.

Z polecenia i pod protektoratem magistratu st. m. Poznania urzędują w tym roku Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton” tradycyjny obchód Wianków w sobotę, dn. 22 czerwca za dawniejszą Bramą Szelągowską, przy Ogrodzie Bractwa Kurkowego.

Prace przygotowawcze są już w pełnym toku. Dziś już zdradzić możemy, że tegoroczne Wianki wypadną bardzo okazale, gdyż „Tryton” nie szczędząc ani trudów, ani kosztów przygotowuje szereg pierwszorzędnych atrakcyj, przy rześkiej iluminacji wybrzeża.

Rozpisuje zarazem jak corocznie konkurs o cenne nagrody dekorowania łodzi, który cieszy się zwykle nadzwyczajnym powodzeniem. Do konkursu dopuszczane są łodzie wszystkich typów, a więc: wiosłarskie, zwykłe i motorówki. Zgłoszenia przyjmuje do soboty dnia 22 bm. do godz. 12 sekretariat „P. T. W. Tryton” (Stary Rynek 80/82 I/ptr.) tel. 35-99; tam również udziela się wszelkich informacji.

Podpalenie młyna

Zbrodniczy właściciel aresztowany

Nasz korespondent toruński (wd) donosi:

W Siemioniu w powiecie toruńskim wybuchł w dniu 13 bm. rano pożar w młynie parowym, własność ojca i syna Kowalskich. Miejscowa straż po-

żarna mimo wycieczonych zabiegów nie zdołała uratować młyna, który spłonął doszczętnie, tak że pozostały tylko gołe mury. Na miejsce pożaru przybyły władze śledcze i stwierdziły, że młyn został podpalony. W wyniku dochodzeń aresztowano obydwoh właścicieli młyna, Kowalskich, ojca i syna. Zarzuca się im, że podpalili młyn, aby uzyskać wysokie odszkodowanie z assekuracji. Stwierdzono, że młyn w ostatnim czasie prosperował źle a w magazynie w chwili wybuchu nie było zupełnie zapasów mąki i zboża, chociaż pogorzelnicy żądali za zapasy odszkodowania.

KALENDARZYK

Piątek, 14 czerwca 1929.
Słońce: wschód 3,29 — zachód 20,16 — długość dnia 16 godzin 47 min.
Księżyc: wschód 10,46 — zachód 0,37 — I kwadra.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 17 st. C. Pochmurno. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 27 st. Cels., najniższa plus 16 st. Cels.
Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych — wczoraj plus 1,16 m; dziś plus 1,08 m.
Kal. rz.-kat.: Bazyli B. — jutro Wit M.
Kal. słow.: Przedzimir Bł. — jutro Wit Św.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ul. Fr. Batajczaka 12, — Apteka Zielona, ul.

Wrocławska 31. — Apteka Czerwona, Stary Rynek 37.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza.
Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckie-go. — Apteka na Górczynie.
Wilda: Apteka „Fortuna”, G. Wilda.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Święcenia kapłańskie.** W niedzielę 16 bm. o godzinie 7 odbędzie się w Katedrze Poznańskiej święcenia kapłańskie 24 diakonów. Święceń udzielać będzie Najprzewielebniejszy ks. biskup Dymek.

OSOBISTE

— **Prezes Sądu Apelacyjnego p. Zakrzewski** wyjechał na 3-tygodniowy urlop. Zastępuje go wiceprezes S. A. p. Müller.

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Dyplom i tytuł magistra nauk ekonomicznych politycznych uzyskali pp. Józef Jurkiewicz z Łodzi, Zygmunt Ratajczak z Czarnkowa w woj. poznańskim, Leon Bógucki z Gniezna i Jerzy Szczepiński z Jaryszowa na Podolu.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Sekcja Marynarzy „Kole Poznań”.** Dnia 15. bm. o godz. 19.30 odbędzie się przy ul. Wielkiej 12, I ptr. zebranie plenarne, na które wszystkich członków za praszamy. Panowie, którzy mają zamiar wstąpić do naszego stowarzyszenia, mile widziani. Biuro czynne prócz niedzieli i świąt od godz. 18—20. Zarząd.

— **Związek Zawodowy Automobilistów Rzplitej Polki.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 15. b. m. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. O ile o godz. 20 nie stawi się przynajmniej 51 proc. członków, to zebranie będzie odroczone do godziny 20.15. poczem odbędzie się ono bez względu na ilość obecnych, a wybory jak i uchwały uzyskają prawomocność.

— **II. Ogólnopanstwowy zjazd meljoracyjny** odbędzie się w dniach 17—20 bm. w Warszawie w gmachu Politechniki. — W Zjeździe mogą wziąć udział oprócz techników, pracujących na polu meljoracji, również przedstawiciele urzędów, samarządu, instytucji, zrzeszeń i organizacji, oraz poszczególni rolnicy i wogóle osoby interesujące się meljoracjami. Na zjazd zgłoszono szereg referatów, z których liczne są w druku. Obrady nad temi referatami i wysuniętemi w nich postulatami toczyć się będą w trzech sekcjach, a mianowicie: organizacyjno-finansowej, naukowej i technicznej, według załączonego programu.

KOMUNIKATY RÓZNE

— **Wojewódzki konkurs modeli latających** odbędzie się dnia 16 bm. o godzinie 15 staraniem L. O. P. P. w Poznaniu na Ławicy. Bierze w nim udział młodzież kształcąca się i nauczyciele, interesujący się lotnictwem. Po konkursie odbędzie się loty propagandowe za wyjątkowo niską opłatą.

— **Wycieczka.** Koło Seniorów w Poznaniu urządza w niedzielę 16 bm. wycieczkę familijną do Ludwikowa. Ojdzd z dworca wycieczkowego godz. 9 rano — wyjazd z Ludwikowa godz. 7.50 wieczorem. Na miejscu rzucanie w kostki dla pań i strzelanie do tarczy dla panów o premje. Koszty podróży członków i ich żon płaci kasa Kola. Goście przez członków wprowadzeni mile widziani. Punkt zborny godz. 8.30 przed dworcem wycieczkowym.

— **Z Sodalicji młodzieży i uczniów kupieckich.** Dnia 23. bm. odbędzie się msza św. i kwartalna komunja św. oraz wycieczka do Lednogóry.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Poświęcenie nowego przedsiębiorstwa.** Dzisiaj, poprzedzone uroczystą mszą św. w kościele OO. Jezuitów o godzinie 9, odbyło się poświęcenie lokalu nowej firmy „Bonbons Lucienne” w ubikacjach przy ul. 27 Grudnia 10. Stylowe, wytworne urządzenie daje piękne ramy doborowi wyrobów cukrowych pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Nowa placówka jest własnością p. Elżbiety Antoniewiczowej, żony zaszczytnie znanego na naszym terenie fachowca tej branży p. Zygmunta Antoniewicza. Nowej placówce „Szczęść Boże”.

— **Z targu.** Dnia 14. b. m. na pl. Sapińskiego płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,60—4,80 zł; masła mleczarskiego 6,80 złotych; twarogu 1,20—1,40 zł; 1 mendel jaj 2,40—2,50 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 40—42 gr. Mięsa: 1 kg. słoniny świeżej 3,60 złotych; słoniny wędzonej 4,00—4,40 zł; wędzzonej 3,20—4,00 zł; wotowiny 2,70—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; smalcu 4—4,20 zł; mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do 8,00 zł; gęś 9,00—15,00 zł; królik 3,00 do 3,50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3 zł; indyk 10,00—15,00 złotych; perlica 4,50 do 5,00 zł; para kurcząt 4,00 do 6,00 zł. Ryby: 1 kg. szczupaka 5,60 do 6,00 zł; sandacza 5,00—6,00 zł; karasia 3,40—4 zł; lina 4,80—5 zł; łeszcza 4—4,40 zł; biały ryb 1,60—2,00 zł; okonia 3,00—3,60 zł; węgorza 6—7 zł; suma 4,00—5,00 zł; 1 kilogram flader plastug 2,80 złotych.

U nerwowo chorych i cierpiących psychicznie łagodnie działająca naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** przyczynia się do dobrego trawienia, daje im spokojny, wolny od ciężkich myśli sen. Doświadczenia słynnych neurologów wykazały, że używanie wody **Franciszka Józefa** jest nieodzownie wskazane, nawet w najcięższych wypadkach cierpień mózgowych i mleczka paciierzowego. Żąd. w apt. i drog. nw 11052

Jarzyń: 1 kg. marchwi 60—80 groszy; pęczek młodej marchewki 50—60 groszy; 1 kg. ziemniaków 16 groszy; szpinaku 50—70 groszy; buraków 50—60 gr.; 1 kg. seleru 3—4 zł; 1 kg. brukwi 30 groszy; 1 kilogram młodej kapusty 1,40 złotych; 1 kg. bobu 1—1,20 zł; grochu 1 zł; fasoli 1,20 zł; 1 kg. jabłek 1,40 do 1,80 zł; 1 kg. maku 2,00 zł. litr oleju słonecznego 2,80 zł; litr oleju makowego 3,20 zł — Główna sałatki świeżej 5 do 15 groszy. Wiśnie suszone kg 3 zł; inne suszone owoce (jabłka gruszk. śliwki) kg 1,20 do 2,40 zł; pęczek rzodkiewek 30—40 gr.; 1 kg. rsharberu 30—40 groszy; 1 kg. agrestu 1—1,20 zł; pęczek kalarepy 30 do 50 gr; kalafioru 1,50—2 zł; ogórki 1 do 2 zł; 1 kg. szparagów 2—3,20 zł; cebula 1 zł. za kg; pęczek młodej cebulki 15 gr. — Grzyby: maślaki 2,00 złote; borowiki 4,00 do 5,00 złotych; kurki 2,00—2,40 zł; olszówki 2 zł; mieszane 1,40—2,00 zł; rydze 4,00 zł; 1 mendel raków 2 zł. — Dowieziono bardzo dużo nabiału, przedewszystkiem masła, które też potaniało znacznie. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadek motocyklisty.** Skórski Jan, zamiesz. przy ul. Podgórnej 1, rozbił się z motocyklem na szosie prowadzącej do Urbanowa przy cmentarzu Św. Wojciecha. Ciężko poranionego odstawilo pogotowie ratunkowe do szpitala miejskiego. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Nie udało się!** W ciągu ubiegłej nocy nieznanymi sprawcy usiłowali wtargnąć do urzędu pocztowego nr. 6 przy Rynku Jeżyckim. Złodzieje wylamali główne drzwi wchodowe i weszli do wnętrza. Włamywaczy spłoszono, gdyż zbiegli oni, nie zabierając nic. (k)

— **Amator cudzych rowerów.** W tych dniach odstawiono do więzienia sądowego w Grodzisku zamieszkałego tamże Marcina Lemańskiego. Lemańskiemu udowodniono 4 kradzieże rowerów. (k)

— **Oszustwo w pobliżu Konsulatu.** P. Ligmann Jan, zamiesz. w Cerkwinie pow. Tuchola, poszkodowany został przez nieznanych mężczyzn i kobietę na sumę 65 zł, w sposób podstępny, gdy ubiegł się o wizę w Konsulacie Francuskim. (z)

— **Aresztowanie.** Ujęto i przekazano władzy sądowej 22-letniego Suplickiego Stefana, bez mieszkania, podejrzanego o morderstwo rabunkowe na osobie śp. Niedźwieckiego Jana w Świerczewie pow. Poznań. — Ujęto także szoferka Wańskiego Aleksęgo, zamiesz. przy Św. Wojciechu 24, za najechanie samochodem konduktora tramwajowego Cichego Pawła. — Poza tem ujęto Bielawską Irenę z Poznania, zamiesz. przy ul. Łakowej 12, za kradzież torebek i portmonek w kościołach i za kradzież płaszcza i teki w Wlkp. Szkole Muzycznej; Ławnika Antoniego, bez mieszkania, za kradzież kieszonkowi; Wernikiewicza Hipolita, bez mieszkania, poszukiwanego przez Posterunek P. P. w Mszanie za napad rabunkowy. — Jako podejrzanych o liczne kradzieże sklepowe ujęto: Pacholskiego Leona i Szczepańa, zamieszkałych przy ul. Strumykowej 36, Rystera Edmunda, zamiesz. przy ul. Strumykowej 10, Wojciechowskiego Józefa, zam. przy ul. Strumykowej 36 i Marciniaka Czesława, zamiesz. przy ul. Strumykowej 11. Wymienionym udowodniono dotychczas kradzież u p. Wapnera przy ul. Piekary 12. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Firmsie Mewes Nast. przy św. Wojciechu 1 skradziono z wozu na Starym Rynku paczkę obuwia wartości 100 zł. — W lokalu przy Chwaliszewie 64, skradziono p. Bruszkiewiczowi Kazimierzowi z Sipiór pow. Szubin 510 zł gotówki. — Na głównym dworcu skradziono p. Rudek Rozalii z Świętochłowic płaszczy damski koloru jasnego i torebkę zawierającą 34,60 zł i różne świadcstwa. — Polskiemu Biuru Sprzedaży Szkła przy M. Garbarach 7 skradziono z składnicy przy Tamie Garbárskiej 100 m szkła, wart. 500 zł. (z)

— **Czyja własność?** W Wydziale Śledczym pokój 41 znajduje się ubranie niebieskie noszone i kurтка futrzana. wewnątrz czarne barany, poszycie szare. — Rzeczy pochodzą z kradzieży. Poszkodowani zechcą się zgłosić po swą własność. (z)

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Jarmark miłości” i „Życie jest piękne”.
Aurora: „Pat i Patachon p. t. Kandydaci na tron królewski”.
Casino: „Ponad Śnieg”.
Colosseum: „Piraci Bałtyku”.
Corso: „Nędznicy”.
Edison: „Głos Minaretu”.
Kapitol: „Życie i przyszłość kobiety”.
Metropolis: „Portjer hotelu Atlantic”.
Odeon: „Płomień miłości”.
Renaisance: „Dzkoże z Londynu”.
Słońce: „Jedna noc w Londynie”.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Śmierć pod kołami parowozu.** W czasie manewrowania pociągu w d. 13 bm. na dworcu kolejowym w Lesznie, najechany został 27-letni robotnik torowy Wiktor Łaszka z Leszna. Śmierć nastąpiła natychmiast. (k)

— * **Popelnil samobójstwo** w Radłowie w pow. mogileńskim w dn. 12. bm. wystrzałem z fuzji 59-letni Henryk Schmidt z Radłowa. Przyczyną tragicznego kroku narazie nie stwierdzono. (k)

— * **Włamanie się do ekspedycji towarowej** na dworcu w Książu 13. bm. i zabrano garderobę oraz materiały wartości przeszło 3000 zł, własność kupców kahińskich. (k)

— * **Fatalna przejażdżka.** W jeziorze grylewskim w pow. wągrowieckim utonął Wojciech Piela z Laskownicy Wielkiej w tym samym powiecie. Piela utracił życie z lekkomyślności, gdyż wybrał się na przejażdżkę po jeziorze w korycie do skrobania wiewprzy, wywrócił się i utonął. Zwłoki wylowiono następnego dnia. (k)

— * **Motocyklista zderzył się z wozem** majątności Słupia w Środzie. Motocyklista nazywał się Czesław Piekarski z Poznania (Kwiatowa 11); pokaleczył się on bardzo ciężko, a poranionego niebezpiecznie konia musiano dobić. (k)

— * **Spalili się samochód osobowy DZ 3441** na szosie między Nakłem a Kcynią w dn. 11 bm., własność szofera Ericha Schulza z Gdańska. Pożar powstał w czasie naprawy motoru, przyczem klucz upadł na akumulator, powodując nagłe zwarcie i zapalenie się benzyny. Wypadku z ludźmi nie było. (k)

JARMARKI

— * **Szubin.** Dnia 26. bm. odbędzie się jarmark kramny, na konie i bydło. — Spęd byłby nieograniczony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Trzemeszno.** (Matura.) Egzamin dojrzałości w miejscowym gimnazjum męskim zdali wszyscy kandydaci, a mianowicie pp.: Adamski Rafał, Drybański Bolesław, Dzikowski Edmund, Figas Jan, Gniot Bronisław, Groblewski Kazimierz, Grzeszkowiak Włodzimierz, Janiak Franciszek, Klimacki Ignacy, Klimacki Edmund, Krueger Jan, Kwiatkowski Wincenty, Linettej Tadeusz, Marcinkowski Bogdan, Martynski Marjan, Mazur Leon, Michalski Kazimierz, Murawski Felician, Murawski Tadeusz, Sędziński Florian, Skowron Kazimierz, Świtalski Bogdan, Tyczka Kazimierz, Walkowski Henryk, Wiśniewski Marjan.

— (Nowy król kurkowy.) W wyniku tegorocznych zawodów godność króla kurkowego uzyskał dyrektor banku p. Dabiński; pierwszym rycerzem został p. Rosiński, drugim p. Ignacy Kaptur. (ca.)

— * **Wronki.** (Z Bractwa Kurkowego.) Tegoroczne strzelanie było bardzo interesujące, gdyż padły aż 22 dwunastki. Najlepszy strzał dał kupiec Cyrankowski, zyskując temsamem godność króla kurkowego. Pierwszym rycerzem został kupiec p. Julian Bronikowski, drugim mistrz piekarski p. Roman Faferek. Poza tem za dobre strzały rozdano kilkanaście cennych nagród. (wr)

— * **Wągrowiec.** (W stan spoczynku.) W tych dniach przeniesiono w stan spoczynku komendanta Policji Państwowej na powiat wągrowiecki i żniński, p. Szewcowa. Stanowisko p. Szewcowa objął urzędnik Komendy Wojewódzkiej, podkomisarz p. Martini.

— (Wpisy do gimnazjum żeńskiego.) — Wpisy do Miejskiego Gimnazjum Humanistycznego Żeńskiego odbywać się będą 19 bm. od godz. 9—10 do klasy A (wstępna), do klas B i C (2 i 3 wstępna 20 bm. — egzaminy do 2, 3, 5, 6 i 7 klasy gimnazjalnej odbywać się będą 21 i 22 bm. od godz. 9, do 1 i 4 klasy 24, 25 i 26 bm. podczas lekcji.

— (Ze Zjedn. Tow. Przemysłowych.) Miesięczne zebranie odbyło się w sali p. Wierzejewskiej, pod przewodnictwem prezesa p. Złotowicza. Po załatwieniu czynności wstępnych dyskutowano nad podatkami. W dyskusji zabierało głos kilku członków. Zawiadomiono również członków, że towarzystwo urządza kurs książkowości dla swych członków i ich rodzin. Kurs prowadzić będzie p. Preis. Sejmik przyznał towarzystwu 3000 złotych subwencji. Zgłoszenia na kurs przyjmuje p. Złotowicz.

— (Z zebrania pszczelarzy.) Miesięczne zebranie Towarzystwa Pszczelarzy odbyło się w lokalu p. Sulerzyskiego. Referat o pracy w pasiece przed głównym młodobraniem i o rojeniu wygłosi sekretarz p. Dróbka. W dyskusji zabierali głos pp. Jarzyński i Sulerzyski. W dalszym ciągu odbyło się losowanie przedmiotów potrzebnych i użytecznych w pasiece. Na tem zakończono zebranie. (ek)

— * **Września.** Włamanie.) W tych dniach włamanie się do składu spożywczego p. Edwarda Wolnowskiego. Niewyśledzeni złoczyńcy zabrali 27 zł gotówki i towary spożywcze łącznej wartości około 650 złotych. (k)

— * **Czarnków.** (Kradzież z włamaniem.) W tych dniach włamanie się do mieszkania rolnika Ignacego Kamińskiego w Nowinach. Niewyśledzeni narazie sprawcy zabrali około 7000 zł w gotówce, wksel z akceptem rolnika Dziubasa w

Mikołajewie na 2000 zł i 2 zegarki srebrne. (k)

— * **Rogoźno.** (Tow. Upiększenia Miasta.) Na ostatnim zebraniu T. U. M., które odbyło się pod przewodnictwem p. prof. Melzera, uchwalono urządzić w pierwszej połowie lipca br. premyjowanie ładnie udekorowanych okien, balkonów, oraz wzorowo utrzymanych podwórzy. — Premje składać się będą z wartościowych przedmiotów. Zgłoszenia należy kierować do końca czerwca rb. do zarządu.

— (Balonik z Belgii.) P. Kazimierz Jabłoński znalazł na polu przy mieście balonik zaopatrzony w czerwoną kartkę z napisem francuskim, z której wynikało, iż balonik pochodzi z konkursu baloników w Liège w Belgii i przeleciał do Polski w ciągu jednej doby. Kartkę przesłano komitetowi konkursu w Liège, zaś balonik nieuszakodzony zatrzymał znalazca. (l)

— * **Pleszew.** (Wiec Związku Inwalidów Cyw.) W niedzielę, dn. 16 bm. o godzinie 14 urządził Związek Inwalidów Cywilnych w sali p. Jerona przy ul. Malińskiej wiec protestacyjny.

Z POMORZA

— * **Puck.** (Z straży ogniowej.) Dnia 1. 9. ub. r. została zorganizowana z polecenia Gdańskiej Dyrekcji Kolei przez p. Richorta Wł. straży ogniowej dla stacji: Wielka Wieś, Hallerowo i Chałupy. Straż liczy 26 członków, w skład zarządu wchodzi: zawiadowca Wł. Richort jako komendant, J. Adas — zastępca, J. Kuchnowski — naczelnik i J. Detling — gospodarz. Praca w nowo powstałej placówce rozwija się pomyślnie, często odbywają się ćwiczenia oraz wykłady kulturalno-oświatowe. Dn. 14. 4. rb. odegrano sztukę 3-aktową „Malowana żona”, przeznaczając cały dochód na Macierz Szkolną w Gdańsku i L. O. P. P. Nie ulega wątpliwości, iż w krótkim czasie sympatyczna Straż stanie się głównym ośrodkiem kulturalno-społecznym mieszkańców okolicy. (O.)

Ś. p. Piotr Ledworowski

W dniu 2. b. m. zmarł w Poniecu w powiecie gostyńskim ś. p. Piotr Ledworowski, mistrz stolarski i cechmistrz Cechu Stolarskiego, w wieku lat 68.

Ś. p. Zmarły pochodził z Borku w pow. kozińskim. Przed 32 laty osiadł w Poniecu, założywszy tu warsztat stolarski. Był w tem mieście jednym z filarów życia polskiego, w czasach, gdy Polacy walczyli o swój byt narodowy z pruskim zaborcą. Współdziałał w krzewieniu ducha narodowego w wszystkich miejscowych stowarzyszeniach polskich, sam był założycielem kilku; m. i. był znany jako zamilowany reżyser teatrów amatorskich.

Także na niwie społecznej Zmarły zdobył sobie poważne zasługi. Wychował w swej pracowni rzemieślniczej wielki zastęp doskonale wyszkolonej zawodowo młodzieży, która miała w Nim zawsze najlepszy wzór obywatela Polaka i katolika. Niedawno jeszcze ś. p. Zmarły założył w Poniecu Cech Stolarsko-Kolodziejski i był aż do zgonu jego cechmistrzem.

Wreszcie należy wspomnieć także o zaletach ś. p. Zmarłego jako przykładowego męża i ojca rodziny. Wychował z pierwszą swą żoną, ś. p. Marianną z Ulanowskich, sześcioro dzieci. Po przedczesnym zgonie żony wybrał godną pod względem religijnym i narodowym towarzyszkę życia i matkę dzieciom w osobie p. Józefy z Góreckich.

Pogrzeb zacnego i zasłużonego obywatela odbył się w Poniecu w dniu 5. b. m. Zwłoki ś. p. Piotra Ledworowskiego odprowadził na cmentarz parafialny ks. prob. Sztukowski w asyście ks. Małego. Za trumną podążała pograżona w smutku wdowa, 6 dzieci i 16 wnuków; pozatem tłumy współobywateli i towarzyszy cechowych.

Pismo nasze traci w ś. p. Zmarłym wiernego od czasów swego założenia czytelnika, szczerzego przyjaciela i korespondenta. N. o. w p.

SPORT

Hippika

Wyciągi konne w Ławicy przyniosły w czwartek następujące wyniki: 1) Płoty — nagroda 1.000 zł., dyst. ok. 2.400 m. „Nabab” gr. of. p. ul. j. Lipiński, 2) Przeszkody — nagroda 1.000 zł., dystans ok. 4.000 m. „Westalka” — rtm. Antoniewicz, j. por. Ugrecholidzew, 3) Płaska — nagroda 600 zł., dystans ok. 1.600 m. „Diana” — gr. of. 19 p. ul. j. Osiński, 4) Płoty — nagroda 600 zł. — dystans ok. 2.400 m. „Korea” — W. Verkaya, — j. Lipiński, 5) Płaska poza kat. — nagroda 800 zł., dystans ok. 2.100 m. „Zupan” — por. Pieczyńskiego j. Tobiasz, 6) Płaska, nagroda 1.000 zł. dystans około 2.100 m. „Zwillingenschwester” — por. Koźmińskiego j. Tobiasz, 7) Przeszkody — nagroda 800 zł. dystans ok. 3.600 m. „Rakieta” — pułk. Rómmla j. kpt. W. Mrowec.

Kolarstwo

Bieg na przestrzeni 100km. o mistrzostwo woj. poznańskiego organizuje K. S. H. Cegielski w dn. 23 bm. Na członków komitetu honorowego zaproszono szereg wybitnych osób m. Poznania. Ofiarowano dużo nagród honorowych. Trasa biegu: Poznań — Kórnik — Śrem — Czempin — Stęszew — Kotowo — Zabikowo — Luboń — Poznań. Start o godz. 14 min. 30 na szosie pomiędzy Miasteczkiem a Zegrzem. Me-

POWIEDZ

śasiadowi, że nowiny polityczne, gospodarcze, społeczne, potoczne najrychlej

czytasz w Poznaniu w Kurjerze Poznańskim.

Jasne!

Bo obsługuje swoich abonentów dwa razy dziennie.

Co inni jutro czytają, ja już dzisiaj wiem, bo abonuję Kurjer Poznański,

wychodzący jako jedyne pismo w Poznaniu i wogóle w całej zachodniej Polsce

dwa razy dziennie.

ta: przed Dębem na szosie Luboń — Poznań. Startować mogą tylko kolarze należący do okręgu poznańskiego i posiadający licencje związkowe. Niestowarzyszeni startują poza konkursem. Zbiórka wszystkich zawodników i wymarsz na start odbędzie się z boiska K. S. H. Cegielski G. Wilda 180 o godz. 12. Zgłoszenia przyjmuje K. S. H. Cegielski G. Wilda 142 do dnia 21 bm.

Lekka atletyka

Mistrzostwa S. M. P. na boisku Sokola, odwołano wskutek przygotowań boiska do Wschodniowskiego Złota Sokolów. Odbędzie się te zawody w lipcu.

Na uroczyste otwarcie stadionu sportowego w Wilnie i urzędzone w związku z tem zawody sportowe w dn. 15 i 16 bm. wyjeżdża szereg lekkoatletów warszawskich. „Polonia” wysłała Górskiego, Sikorskiego, Fryszczyńskiego i Mędrzyckiego. „Warszawianka” — Pełkiewicza i Żubra, „A. Z. S.” — kilku zawodników z Kostrzewskim i Trojanowskim na czele.

Pływanie

Uroczyste otwarcie sezonu przez Okr. Związek Pływ. odbędzie się w niedzielę o godz. 15 poczem dopiero nastąpią biegi wielkich zawodów jubileuszowych „Legji”. (wz)

Egzamin sędziowski odbędzie się w niedzielę o godz. 15 na pływalni. Będzie to zarazem egzamin praktyczny dla kandydatów, gdyż odbywać się będzie podczas zawodów „Legji”. Dla lepszego zorientowania się w wymaganiach materiały urzęda O. Z. P. ponadto pogadankę w sobotę o godz. 20 na pływalni (Droga Dębińska). Tamże również przyjmuje się zgłoszenia do egzaminów. (wz)

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Carmen”. W sobotę, 15 bm. operetka „Skowronek” z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Polańskim, Sendeckim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Mierzejewski.

W niedzielę pod kierunkiem dyr. Stermicza wspaniale wystawiona opera „Gioconda” w doskonałym wykonaniu pp. Marynowicz, dr. Roesslerówny, Czarnckiego, Urbanowicza i Zaleskiego. W trzecim akcie efektowny balet w wykonaniu całego zespołu z p. Grabowską na czele. W poniedziałek operetka „Wesoła wdówka” z p. Fontanówną.

Michał Prawdziej wystąpi dnia 18 bm. ostatni raz w Polsce przed wyjazdem na stałe do Francji w popisowej swej partii Cania w operze „Pajace”.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś arcywesoła komedia Marjana Hemara „Dwaj panowie B.”, która cieszy się ustalonym powodzeniem. Jutro wraca na afisz świetna krotchwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia”, która zdobyła rekordowe powodzenie w bieżącym sezonie. Od dwu tygodni „Maman do wzięcia” nie schodzi z afisza a teatr na wszystkich przedstawieniach wyprzedany był do ostatnich miejsc.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś po raz ostatni sztuka L. Tołstoja p. t. „Sonata Kreutzerowska”, w której p. Karol Adwentowicz rozwinię raz jeszcze kapitalną obserwację psychologii zazdrośnego mężczyzny. Jego głównymi partnerami są pp. Cieszkowska i Bystrzyński.

W trzyaktowej sensacyjnej grotesce p. t. „Kto zabił?” znakomity nasz gość p. Karol Adwentowicz odsoni nową stronę swego bogatego talentu, intrygując i rozśmieszając widownię na tle skomplikowanych perypetyj wesołego śledztwa. Obsadę stanowią pp. Czarna, Cieszkowska, Turońska, Żeromska, Balcerzak, Brodzikowski, Bystrzyński, Tyleczyński, oraz nowozaangażowany p. E. Kwieciński.

Teatr „Rewja” na P. W. K. Dziś i codziennie oklaski bez końca na wielkiej Rewji Polskiej „Kulig”, genialnego reżysera Leona Schillera. „Kulig” przenosi widzów co chwile w inną dzielnicę Polski okazując barwne obrazy i kostiumy według projektu pierwszych artystów Polski.

Muzykę do „Kuliga” skomponowali: Łucjan Kamiński, Jan Maklakiewicz, Leon Schiller i inni.

W zespole „Rewji” widnieją nazwiska gwiazd tej miary co Elna Giszted, Gierański, Szczawiński, Skonieczny i inni. zpw 168767

Dziś premiera rewji p. t. „Do widzenia”, z udziałem całego zespołu. Tylko jedno przedstawienie, o godz. 9 wiecz. Ceny miejsc znacznie niższe! W programie udział przyjmą wszyscy artyści zespołu, a więc: Zula Pogorzelska, Fryderyk Jarosy, Leon Wyrwicz, Marja Balcerkiewiczówna, Marja Zelska, Boroński, Macherski, Ney i inni. Atrakcją nowej rewji będą znowu niewątpliwie występy słynnej polskiej tancerki Zizi Halama i atrakcyjnego duetu Latabars, który zdobył sobie serca wszystkich Poznańczyków i wywołuje burzliwe oklaski i salwy śmiechu. W programie 10 najwspanialszych przebojów sezonu w Poznaniu nigdy jeszcze nie słyszanych i widzianych oraz z poprzedniego programu: „Złota Pantera” i „Duo Latabars”.

W sobotę i niedzielę, o godz. 9 wiecz. nieodwołalnie 2 ostatnie poegnalne przedstawienia rewji stołecznej, która po półmiesięcznej pełnej sukcesów gościnie w Poznaniu — opuszcza nasze miasto i wyjeżdża na szereg gościnnych występów do Łwowa. Bilety na powyższe przedstawienia są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szejnbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 16948

Teatr Wielki

DZIŚ — „Carmen” — opera Bizeta. Sobota, 15. 6. „Skowronek”, operetka Lehara. Niedziela, 16. 6. „Gioconda”, opera Ponchelliego. Poniedziałek, 17. 6. „Wesoła wdówka”, operetka Lehara. Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Dwaj panowie B.”. Sobota, 15. 6. „Maman do wzięcia”. Niedziela, 16. 6. „Maman do wzięcia”. Poniedziałek, 17. 6. „Maman do wzięcia”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Sonata Kreutzerowska”. — Gościnny występ Karola Adwentowicza Sobota, 15. 6. „Kto zabił? Premiera. — Gościnny występ K. Adwentowicza. Niedziela, 16. 6. „Kto zabił?” — Gościnny występ K. Adwentowicza. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie: „Kulig” Wielka Rewja Polska w 19 obrazach. Początek o godzinie 19.15 — koniec o godzinie 22.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centralna Restauracja

Teatr szkolny

Gimn. Marcinkowskiego, ul. Bukowska. Piątek, 14. 6. Wieczór Pieśni Ludowych. — Gimn. 2. E. Strauch — Szlezyngerowej w Warszawie. Sobota, 15. 6. Inscenizacja Pieśni Ludowych. — Seminarjum Nauczycielskie, E. Orzeszkowej w Warszawie. Niedziela, 16. 6. Prześniaczki ze „Straszne go dworu”. Echa Leśne. Gimnazjum E. Taczanowskiej w Warszawie i Miejskie Gimn. w Otwocku. Poniedziałek, 17. 6. Taniec kwiatów. — Szkoła Powsz. M. Łodzi. Bańnię podhalańskie. — Gimn. p. w. św. Kazimierza w Warszawie. Wtorek, 18. 6. Piosenki ludowe i przegląd strojów kobiecych. — Szkoła Przemysłowa Żenska w Stanisławowie. Początek o godzinie 7 wieczorem.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

JESZCZE MARCELI MOTTY JAKO WOJTUSZ Z ZAWAD

Identyczność „Wojtusza z Zawad”, świetnego feljetonisty poznańskiego za czasów fredrowskich, z Marcelim Mottym, autorem „Przechadzek po mieście” (Poznaniu) potwierdza nam obecnie p. Paulina Cegielska, w taskawie nam przesłanym liście. S. p. Marceli Motty był mianowicie stryjem p. Cegielskiej.

Co do owej fotografii, przedstawiającej „Wojtusza z Zawad” z wielką lornetką przy oczach, która zasłania twarz, stwierdza p. Cegielska, że fotografię tę widziała. Możliwe, że znajduje się ona u jednej z synowych s. p. Motty'ego lub u którejś z wnuczek. P. Cegielska przyrzeka nam, że sprawą tą zajmie się przy najbliższej sposobności, za co Jej z góry najuprzejmiej dziękujemy.

NAUKA

Nowi członkowie czynni Akademii Umiejętności. Z Krakowa piszą nam: Na uroczystym dorocznym posiedzeniu ogłoszono wybór nowych członków czynnych naszej Akademii Umiejętności. Obrani zostali:

Na wydziale filologicznym: dr. Gustaw Przychocki, prof. filologii klasycznej na Uniw. warszawskim. Na wydziale historyczno-filozoficznym: dr. Jan Ptasnik, profesor historii średniowiecznej na Uniw. lwowskim. Na wydziale matematyczno-przyrodniczym: dr. Eugeniusz Romer, prof. geografii na Uniw. lwowskim, dr. Czesław Białobrzęski, prof. fizyki na Uniw. warszawskim i Stefan Piętkowski, prof. fizyki na Uniw. warszawskim. (kn)

W wileńskim Tow. Prawniczym wygłosił dr. K. Głębocki z Warszawy odczyt p. t. „O kulturze kodyfikacji polskiej”. (n)

LITERATURA

Wywóz i przywóz książek. Od stycznia do kwietnia 1928 r. przywieziono książek, czasopism i obrazów 959 tonów za 5.490.000 zł. Wywieziono zaś 200 tonów za 1.399.000 zł. W tym samym okresie w r. 1929 przywieziono 968 za 6.295.000 zł, a wywieziono 215 tonów za 2.196.000 zł (j. k.)

Bernard Shaw i polityka. Miasto Dundee w Anglii pragnęło koniecznie wysunąć na kandydata do parlamentu Bernarda Shaw'a. Świetny pisarz zrzekł się zaszczytu oświadczając, że obecnie jest „... tylko o trzydzieści pięć lat zapóźno dla niego, by zacząć karierę parlamentarną”. (zo)

TEATR

„Reduta” w Warszawie. Wileńska „Reduta” po objęciu Kresów Wschodnich udaje się i w tym roku na objazd Kresów Zachodnich. W przejeździe zatrzyma się w Warszawie, gdzie na scenie Teatru Narodowego kilka razy wystąpi. Odgrana zostanie Żeromskiego „Przebieżka” z Osterwą i Jaraczem na czele zespołu. (t)

POLONICA FRANCUSKIE

Koła „Przyjaciół Polski” w szkołach francuskich. Towarzystwo Przyjaciół Polski w Paryżu, rozwijające tak owocną i szeroką działalność propagandową dzięki energii swej sekretarki generalnej p. R. Bailly, nie ogranicza się tylko do propagandy wśród dorosłych, ale stara się wiedzę o Polsce szerzyć także wśród młodzieży francuskiej. W tym celu zakłada się w szkołach francuskich, wszelkich typów, „Kółka przyjaciół Polski”, które pod kierownictwem nauczycieli szerzą znajomość spraw i kultury polskiej, oraz nawiązują korespondencję ze szkołami polskimi. Dotychczas istnieje 150 takich kółek, w których zrzeszonych jest 15.000 dzieci francuskich. Wszystkie koła otrzymują wydawnictwa Towarzystwa Przyjaciół Polski, których wychodzi bardzo znaczna ilość, obok stałego pisma „Les Amis de la Pologne”. Zarząd kółek szkolnych urządza raz do roku w Paryżu akademie polską, która zbiera nie tylko młodzież szkolną, ale również wszystkich wybitnych działaczy, którzy w przyjaźni polsko-francuskiej upatrują wielkie znaczenie kulturalne i polityczne. (j. k.)

KRAJOZNAWSTWO

Rozbudowa Zakopanego. Czasopismo „Zakopane” umieszcza ciekawy artykuł inż. Chelma-Pirgo na temat rozbudowy letniej stolicy Polski. Z zamieszczonych w artykule danych statystycznych widać, że wszelkie, częste obecnie pogłoski o rzekomym upadku Zakopanego są bezpodstawne. I tak, w roku 1918 ilość gości wynosiła 9.573, zaś w roku ubiegłym już 44.723 osoby, w 1923 roku Zakopane posiadało tylko 35 murowanych budynków na ogólną liczbę 1.460 domów; w ubiegłym roku na 1.900 budynków wzniesiono 128 domów murowanych. Sto unek ten jest jeszcze bardziej interesujący, jeśli się weźmie pod uwagę, że murowane budynki są najczęściej wielkimi gmachami, sanatorjami, hotelami i pensjonatami o kilkudziesięciu a nawet stu pokojach. (J. M.)

ABY POZNAĆ POLSKĘ

Popularyzacja zabytków historycznych, bogactw kulturalnych i gospodarczych kraju jest jednym z najpilniejszych zadań, jakie towarzystwa krajoznawcze w połączeniu ze szkolnictwem mają do spełnienia. Organizowanie wycieczek krajoznawczych i dokładna nauka geografii kraju ojczystego w szkole zadań tych nie wyczerpuje. Wycieczki krajoznawcze n. p. możliwe są przeważnie tylko w niewielkim promieniu od miejsca zamieszkania, ze względu na koszt, a najdokładniejszy nawet wykład przy zastosowaniu najlepiej opracowanych map — nie jest w stanie przedstawić dokładnie i utrwalić plastycznie wiadomości geograficznych. Należy szukać środków pomocniczych. Jednym z nich jest systematyczne wydawnictwo kartek krajoznawczych, opartych o dobre fotografie i podających krótki, zwięzły, ale wyczerpujący tekst. Zagranicą w bardzo szerokim zakresie rozwinęły się wydawnictwa tego rodzaju, u nas prac nad tem podjął profesor gimnazjum brodnickiego na Pomorzu St. Bochnig, rozpoczynając wydawnictwo kartek krajoznawczych dwiema wzorowymi serjami: „Brodnicca n/Drwęca” i „Grudziądz”.

O celach i metodach wydawniczych tego ciekawego przedsięwzięcia informuje sposób wykonania pierwszych dwóch seryj. Na każdej z dziesięciu kartek serji znajduje się reprodukcja doskonalej fotografii, a obok tego tekst, objaśniający ilustrację. Tekst opracowany jest na podstawie materiałów naukowych i przejrany przez Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Wszystkie kartki cyklu ilustrują obrazem i słowem najważniejsze zabytki historyczne, kulturalne i gospodarcze danej miejscowości.

Z pierwszych wydawnictw dowiadujemy się o szerokim planie, jaki sobie wydawca postawił. Wydawnictwo kartek krajowych objąć ma następujące kategorie seryj: I. Serje historyczno-krajoznawcze, które mają dać monografie miast, a dalej serje bardziej syntetyczne — monografie większych terenów administracyjnych, czy etnograficznych. II. Serje kulturalno-krajoznawcze, w których silny nacisk położony ma być wyłącznie na wartościach kulturalnych danych okolic. III. Serje etnograficzne, które mają zobrazować najcharakterystyczniejsze momenty życia, zwyczaji i sztuki ludowej poszczególnych okolic. IV. Wreszcie serje przyrodniczo-krajoznawcze, które mają zobrazować stronę przyrodniczą okolic naszego kraju. Stopniowo wydawnictwo zobrazowałoby cały obszar Polski, dając doskonały materiał pomocniczy nie tylko szkolom, ale wszystkim towarzystwom oświatowym, które pracują nad rozwinięciem znajomości ziemi rodzinnej. Sądząc z doskonałych rezultatów, jakie metoda powyższa wydaje w Niemczech Francji i Anglii, należy się spodziewać, że i u nas wydawnictwami profesora Bochniga zainteresują się wszyscy, którym sprawy krajoznawcze nie są obojętne i poprą je albo współpracą, albo rozpowszechnianiem albumów kartkowych, ilustrujących poszczególne okolice Polski. J. K.

PISMA NADEŚLANE

„Badania geograficzne nad Polską północno-zachodnią”. Wydawnictwo Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Poznańskiego. Treść nr. 4—5: Józ. Bajerlein: Geneza jezior Sierakowskich; — Bogdan Chudziński: Obsuwiska i t. p. zjawiska w dolinie środkowej i dolnej Warty; — Rajmund Galon: Kujaury „Białe” i „Czarne”; — Janina Kamińska: O pochyłościach w krajobrazie Wielkopolski; — Stan. Pawłowski: Rozważania nad morfologią doliny Warty pod Poznaniem; — Anna Gontarska: Wydmny okolic Aleksandrowa Łęczyckiego

„Kwartalnik Klasyczny” 1929. Treść nr. 1: Rozbitek, Nauczanie języków klasycznych na terenie B. Kongresówki od r. 1871 do r. 1915. — Ogrodziński, Zagadnienie godzin i programu w nauce filologii klas. — Kobierycki, Językoznawstwo w szkolnym nauczaniu greki. — Popławski, Psychiczna struktura szesnastej epody Horacego. — Michałowski, Ołtarz pergamański w Berlinie. — Zakrzewski, Na drodze do odtworzenia historii Achajów. — Bocheński, Homerowy hymn do Dionysosa i Pallady. — Ejsmond, Pryam u Achillesa. — Bibliografja. — Kronika: Rzycki, Antoni Borzucki (nekrolog s. p. dyrektora gimnazjum im. Marcinkowskiego w Poznaniu). — J. U., Przedstawienie Antigony w Poznaniu.

ŁODZIA — ŁOZA — CZY WŁODZIA?

(O etymologię nazwy polskiego Manchesteru.)

Namiętność etymologizowania nie ominęła i najnowszych badaczy dawniejszych i nowszych dziejów Łodzi, A. Zanda i M. Barucha. Etymologią Łodzi z uczonych starszych zajmował się prof. J. K. Kochanowski, wyrażając pogląd, że nazwa Łodzi jest śladem osadniczej działalności rodu Łodziów; wyraził nawet przypuszczenie, że tym Łodzią, który dał początek Łodzi był biskup włocławski Gerward, członek rodu Łodziów, jak przypuszczał prof. Kochanowski. Gdyby ten ostatni człon okazał się prawdopodobnym, całe przypuszczenie miałyby duże szanse prawdopodobieństwa z uwagi na godność Gerwarda jako biskupa włocławskiego, trzeba bowiem pamiętać, że najdawniejsze dzieje Łodzi i okolicy to dzieje jednego z majątków biskupstwa włocławskiego, i jak Bodzanta krakowski dał początek Bodzentynowi w kieleckim tak podobnie mógł oddziaływać na powstanie nazwy Łodzi wspomniany biskup włocławski. Przypuszczenie to jednak upada, ponieważ Gerward po bliższym badaniu, przedewszystkiem prof. Haleckiego i ks. prof. Kozierowskiego okazał się Leszczycem. Te powody skłaniają tak do odrzucenia hipotezy prof. Kochanowskiego, jak i analogicznej hipotezy ks. Muznerowskiego, budującego na prof. Kochanowskim.

Najnowszy badacz tego zagadnienia A. Zand po części negatywnej, zajmującej się właśnie hipotezą prof. Kochanowskiego i po odrzuceniu możliwości wywiedzenia nazwy Łodzi z rzeki Łódki (nazwa Łódka powstała najwcześniej w XVI w., nazwa Łodzi znana jest już w XIV w., zaczem Łódka pochodzi od Łodzi, a nieodwrotnie) wypowiada inne przypuszczenie. Sięgnąwszy do słownika Lindego stwierdza na tej podstawie, że na określenie łoża używano w staropolszczyźnie też określenia łodzja. Autor przypuszcza, że takie znaczenie łodzi mogło się wywieść z faktu sporządzenia łodzi z łoża i że jest rzeczą możliwą, że na terenie Łodzi nazywano też niegdyś łożę łodzią i stąd powstała nazwa Łodzi, genetycznie zatem topograficzna.

Krytyk pomysłu Zanda M. Baruch zgadza się z Zandem co do niezasadności hipotezy Kochanowskiego, uważa za możliwą koncepcję Zanda, obok niej wysuwa jednak i inne przypuszczenie, tej treści, że „w zaraniu dziejów osiadł w tem miejscu jakiś Władysław. — Była to więc sadyba, o której mówiono, że jest włodzią, czyli stanowiącą własność Włodzisława. Ta sama nazwa przeszła następnie na wieś, której pierwotna osada dała początek. Z czasem początkowe „w” się zatraciło i wymawiano zamiast Włodzi — Łodzi. W tem zmienionem brzmieniu nazwa przeszła do dokumentów”.

Z rozprawą Zanda przechodzimy do omówienia w paru słowach czterech publikacji, które ostatnio się ukazały mając za przedmiot dzieje Łodzi. Wzmiankowana już w związku ze zjazdem bibliofilów publikacja Zanda nosi tytuł: Z dziejów dawnej Łodzi (Nakł. Tow. Bibliofilów w Łodzi, 1929, str. 85) i poza artykułem o nazwie Łodzi zamieszcza ponadto artykuły „O ratuszu dawnej Łodzi” i „Z życia mieszczan łódzkich”. Uważamy za rzecz szczęśliwą obranie za przedmiot wydawnictwa bibliofilskich historii miast i mieszczaństwa, co jak co, ale dzieje kultury miejskiej szczególnie nadają się do odziania w szatę pięknej książki. Wdzięczny to teren pracy dla bibliofilstwa w Poznaniu.

Omówiony już artykuł Barucha prowadzi nas do innej publikacji z dziejów Łodzi, a mianowicie do obszernego „Rocznika Łódzkiego”, „poświęconego historii Łodzi i okolicy”. Jest to wydawnictwo Archiwum Akt Dawnych m. Łodzi i ukazuje się pod redakcją Józefa Raciborskiego ze współudziałem B. Ziemięckiego i K. Kaczmarczyka. O ile osoba Ziemięckiego (a przedtem osoba tragicznie zmarłego prezydenta m. Łodzi, s. p. Cybarskiego) reprezentuje władze samorządowe, o tyle osoba dyr. Kaczmarczyka oznacza czynnik doradczy naukowy. Tom pierwszy liczy 440 stron w wielkiej 8-ce i szereg tablic, jedno i drugie na znakomitym papierze (T. I, 1928, nakł. m. Łodzi).

Wydawnictwo „Rocznika Łódzkiego”

go” wyraźnie chce zaszczyć na gruncie łódzkim świetne tradycje „Rocznika Krakowskiego”; istotnie trudno było pomyśleć o lepszym wzorze. Treść „Rocznika” jest dosyć rozmaita, ma on najwidoczniej w I-szym tomie charakter publikacji reprezentacyjnej, która w tomach następnych będzie pod względem treści niewątpliwie skoncentrowana więcej na nowszych dziejach Łodzi. Po słowach wstępnych prof. Kochanowskiego i prof. Handelsmana i po artykule prof. Paczkowskiego na temat potrzeby utworzenia międzykomunalnych związków miast mamy całą serję artykułów, omawiających zagadnienie źródeł do historii Łodzi, ich obecnego umieszczenia i potrzeb archiwalnych łódzkich (Bachulski, Siemiński, Stebelski, Konarski), poczem przechodzimy do samych dziejów Łodzi od czasów najdawniejszych.

Otwiera je artykuł St. Arnolda o Stosunkach gospodarczo-społecznych w okolicach Łodzi we wczesnym średniowieczu, w którym autor syntetyzuje, a zarazem popularyzuje swe dawniejsze badania nad dziejami majątku wolskiego biskupów włocławskich, nad możnowładztwem polskim w XI i XII w. i nad przypisaniami. Potem znajdujemy wzmiankowany już artykuł Barucha, z kolei zaś dyr. Kaczmarczyk na szerszym tle stosunków polskich przedstawia „Lokację starej Łodzi na prawie niemieckim”. Obok okolicznościowego artykułu dra Przelaskowskiego wymienić należy dalej pracę A. Alperina o Żydach w Łodzi w latach 1780—1822, poprzedzoną przedmową M. Bałabana. Już z początku XIX w., u narodzin Łodzi przemysłowej liczyła Łódź 33 proc. ludności żydowskiej. Dyr. Konarski omawia pobyt Staszica w Łodzi w r. 1825, następnie zaś po artykule Raciborskiego o ratuszu łódzkim i artykułach Witanowskiego i Hoefiga dotykających dziejów Łodzi w okresie powstania z r. 31, przechodzimy do drugiego go artykułu dra Przelaskowskiego na temat Zagadnień politycznych w życiu wyznaniowym Łodzi w XIX w.; J. Litwin daje artykuł z zakresu stosunków monetarnych w 63 r.; W. Łopaciński omawia projekt założenia instytutu politechniki w Łodzi w latach 1864—7; następnie zaś po wspomnieniach przeszłości A. Kraushara znajdujemy E. Rosseta Zarys hist. statyst. Łodzi w latach 1860—70. Tym artykułem dobiegamy do właściwego tematu badań regionalnych na terenie łódzkim. Należy się spodziewać, że „Rocznik” skieruje w tę dziedzinę swój program. Kończy tom szereg tablic ilustrujących budowę Archiwum Akt Dawnych i wykazujących ofiarną pracę dyr. Raciborskiego. Pożytecznemu wydawnictwu i miastu Łodzi złożyć należy najlepsze życzenia pomyślnego rozwoju tak pięknie zapowiadającego się pisma i badań regionalnych łódzkich.

Równocześnie Oddział Łódzki Polskiego Tow. Hist. przystąpił do wydawania swego „Rocznika”, pomyslane go na wzór Kwartalnika Hist. W ten sposób tak poprzednia publikacja, jak i niniejsza mogą się dobrze uzupełniać. Główną treść I-go zeszytu (1929, str. 110) tworzy rozprawa A. Stebelskiego p. t. Przeszłość admin. ziem województwa łódzkiego. Jest to pożyteczne opracowanie w typie najbardziej brakującego polskiej historiografii. Bez prac pomocniczych tego rodzaju kuleje tak historia ustroju, jak gospodarka i t. d.

Na koniec wzmiankujemy — o wspomnianej już w związku ze zjazdem bibliofilów — Księdze Pam. Miejskiej Biblioteki Publ. w Łodzi (1917—1927, str. 76), poprzedzonej przedmową P. Smolika, który poprzedził przedmową też publikację A. Zanda, patrolując pięknie kulturalnym poczynaniem na terenie Łodzi.

Dr. Zygmunt Wojciechowski
Poznań.

KSIĄZKI NADEŚLANE

Dlaczego zostałeś okradziony? opracowano przez Studium kryminologiczne Urzędu Śledczego. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie 1929.

Aleks. Kraushar: Kupiectwo Warszawskie; zarys pięciowiekowego jego dziejów; monografia historyczno-obyczajowa oparta na źródłach archiwalnych. Nakładem księgarni E. Hoessicka; Warszawa 1929.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Ofensywa amerykańska przeciw Europie

O „blaskach i nędzach” światowej polityki gospodarczej, której kuźnią od 2 lat jest Genewa, pisaliśmy z początkiem b. m., z okazji dwuletniego jubileuszu międzynarodowej konferencji ekonomicznej, która odbyła się pod protektoratem Ligi Narodów w maju 1927 r. Stwierdziwszy w swoim czasie, że rezultaty wspomnianego kongresu światowego są więcej, niż nikłe. Żadne państwo nie chce wziąć na siebie odpowiedzialności za rekonstrukcję organizmu gospodarczego Europy; ryzyko i ofiary są tak wielkie, że wszystkie kraje wolą chować się za wysokie mury tariff ochronnych i odczekać tego, co przyjdzie. Małe kraje boją się unifikacji gospodarczej Europy, z obawy przed mocarstwami, które w takich warunkach „zunifikowanych” z łatwością by je wchłonęły. Jest jeden jeszcze nierozwiązany szkopuł, który utrudnia liberalizację międzynarodowej polityki ekonomicznej; — szkopulem tym są Stany Zjednoczone Ameryki.

Projekt nowej taryfy celnej, złożony parlamentowi waszyngtońskiemu w dniu 7 maja r. b. zawiera postanowienia jeszcze bardziej drakońskie od dotychczasowych przepisów, a to wskutek szowinistycznych, krańcowych żądań rolnictwa amerykańskiego i niektórych gałęzi przemysłu. Wprawdzie trzeba się liczyć z ostreimi walkami w łonie samego parlamentu, ale już sam fakt złożenia tak niesłychanego projektu taryfy celnej świadczy dobitnie o duchu, jaki rządzi po tamtej stronie wielkiej wody, o duchu ofensywy ekonomicznej przeciwko Europie.

Co pocnie Europa w obliczu zakusów amerykańskich? Z takim pytaniem wystąpił wobec Ligi Narodów pan Loucheur, członek gabinetu francuskiego i znany wielki przemysłowiec. Czy da się powołać do życia europejską konfederację ekonomiczną, czy też kontynentalną unję celną? Jak już na wstępie pisaliśmy, Europą do tego nie dorosła...

Pan Loucheur uważa, że przede wszystkim każdemu państwu należy dać możność produkowania i zbywania swej produkcji. Dlatego też p. Loucheur zaleca tworzenie karteli międzynarodowych we wszystkich ważniejszych gałęziach wytwórczości. Rolą karteli jest, zdaniem jego, doprowadzenie gospodarki europejskiej do porządku i zorganizowanie defensywy przeciwko Ameryce.

Takie są o to rady p. Loucheura. Są to tylko rady, tymczasem Ameryka coraz groźniej zapowiada swą ofensywę gospodarczą przeciwko Starej Ziemi... A saldo handlu Polski z U. S. A. kształtuje się coraz gorzej, idąc w setki milionów!

Krótkie informacje gospodarcze

— Związek zawodowy robotników, zatrudnionych w warsztatach śląsko-dąbrowskiego towarzystwa eksploatacyjnego, domaga się podwyżki zarobków od 10 do 30 proc.

— Do Łodzi przybywa większa wycieczka przemysłowców niemieckich celem zapoznania się z wytwórczością polskiego przemysłu włókienniczego.

— Do Warszawy przybyli w tych dniach przedstawiciele zagranicznych monopoli tytoniowych, mianowicie tureckiego, austriackiego, węgierskiego i gdańskiego. Goście zagraniczni udali się następnie na zwiedzenie Pow. Wstawy Krajowej w Poznaniu.

— W ciągu maja wywieziono przez port gdański 505.446 tonn węgla, przeważnie do Szwecji, Danji, Włoch, Francji, Norwegii i t. d.

— Austrjackie ministerstwo handlu zaleciło handlarzom węgla kamiennego, sprowadzającym węgiel niemal wyłącznie z Polski, aby już teraz przystąpili do tworzenia rezerw węglowych dla zupełnego pokrycia potrzeb ludności z nastaniem mrozów.

— Sowiety przystępują na Uralu do budowy drugiej fabryki traktorów o produkcji rocznej 40.000 traktorów. Nowa fabryka stanie w centrum przemysłu metalurgicznego, niedaleko od głównych obszarów rolniczych.

— Bank Indyjski obniżył swą dotychczasową stopę dyskontową z 6 procent na 5 procent.

— Ze Stanów Zjednoczonych A. P. donoszą, że we wszystkich prawie Stanach udało się znakomicie zbroże, jak również bawełna, co nie pozostanie też bez wpływu na dalsze kształtowanie się światowej koniunktury zbożowej.

Znaczenie ustroju rolnego na wypadek wojny

Z kół ziemiańskich otrzymaliśmy następujące uwagi:

Dzisiaj, kiedy ster rządów w Anglii obejmuje Labour Party, której przewodzący z pp. Ramsay Mac Donald'em i Henderson'em na czele są zdeklarowanymi germanofilami i niejednokrotnie wypowiedzieli się przeciw zachodnim granicom Polski, tem uważniej musimy śledzić za rozwojem wypadków w Niemczech, zmierzających do realizacji polityki odwetu, tem aktualniejszą staje się troska o należyte zorganizowanie obrony kraju.

Musimy nieustannie pamiętać o tem, że w Niemczech coraz bardziej szaleje agitacja za odebraniem Polsce Pomorza i Górnego Śląska. Dla uspokojenia Europy twierdzą one, że stać się to ma bez pocisków armatnich i gazów trujących na drodze „rokowań pokojowych”... A w zanadru mają schowany nóż i wcześniej czy później będą usiłowały wbić go Polsce w plecy. Niedarmo nasz sąsiad zachodni posiada gotowy sztab dla wielomilionowej armji, wyszkolone kadry i rezerwy, magazyny broni i amunicji, znakomite fabryki chemiczne, które każdej chwili mogą być przetworzone na cele wojenne. Polska natomiast pragnie najszybciej i najgoręcej pokoju, ale nie pozwoli odebrać sobie nawet piędzi ziemi. Tam kończy się nasza pokojowość, gdzie chcą nam wydrzeć chociaż najmniejszy kawałek Ojczyzny.

Aby odeprzeć zbrojną napaść wroga, nie wystarczy posiadać dobrze wyćwiczoną i zorganizowaną armję, ożywną najlepszym duchem, zdolnych i fachowych wodzów, zapasy broni i amunicji, odpowiednie środki techniczne, przemysł, mocągi sprawnie pracować dla potrzeb armji, lecz ponadto wszystko trzeba mieć, dostateczną ilość żywności dla wojska i ludności.

Doświadczenia wojny światowej dowiodły, że można czas jakiś obyć się bez pokarmu mięsnego, ale nie sposób wyrzec się chleba. Obliczono, że podczas pokoju na wyżywienie ludności nirolniczej Polski oraz wojska trzeba około 180.000 wagonów zboża rocznie. W czasie wojny musi być dostarczona na rynek znacznie większa ilość zboża, gdyż zachodzi konieczność wyżywienia poza ludnością nirolniczą i pokojowym stanem wojska również tej części ludności wiejskiej, która została powołana do armji. Z uwagi na to zapotrzebowanie zboża urasta w dobie wojennej do 290.000 wagonów.

Należytej dostawy zboża dla wojska nie zorganizujemy z małej własności, bowiem u nas ogromna większość warsztatów włościańskich jest niestety prowadzona na zasadach zblizonych do gospodarstwa naturalnego, w którym sprzedaż produktów roślinnych nie odgrywa niemal żadnej roli, a spożywa się przeważnie wszystko to, co warsztat wytworzył. Natomiast większa własność ziemska, dzięki należytej oganizacji i nowoczesnemu systemowi pracy, jest w stanie po pokryciu zapotrzebowania własnego dostarczyć na rynek bardzo okazałe ilości artykułów pochodzenia roślinnego. Istotnie, kiedy na ha. ziemi folwarcznej przypada 194 kg. sprzedanego poza obrębem gospodarstwa zboża, to w małej własności — 17 kg. Z tej więc racji zniszczenie większej własności

Formalności celne przy wywozie przez Gdańsk

Uproszczenie formalności przy uzyskiwaniu zwrotu cła od towarów, wywozonych przez Gdańsk. Naskutek akcji zainicjowanej przez P. I. E. min. skarbu poleciło dyrekcji cel w Gdańsku staranne przestereganie, by deklaracje celne, wywozowe wystawiane były przy zachowaniu całej ścisłości w określeniu towarów pod względem taryfowym. Zarządzenie to usunie w pewnym stopniu trudności, spotykane obecnie przy zwrocie cła od towarów eksportowanych przez Gdańsk, a wynikające z niezgodności pomiędzy otrzymywaną w Gdańsku deklaracją celną a zaświadczeniem eksportowym, składanym w Tezewie. Jednocześnie jednak eksporterzy we własnym swym interesie przestrzegają winni, by deklaranci celni zgłaszali towary zgodnie ze stanem faktycznym i przepisami taryfowymi. Jednocześnie zmieniono przepisy dotychczasowe w tym sensie, że urząd cel-

niemieckiej, do którego dąży reforma rolna naszego typu, przeprowadzana w przyspieszonym tempie przez min. Staniewicza, wprowadziłoby moment groźnego niebezpieczeństwa dla interesów obrony Rzeczypospolitej w warunkach i tak już trudnych.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że chociaż gospodarstwa drobne są przeciążone inwentarzem i dają głównie produkty zwierzęce, jednak folwarki są prawie wyłącznym dostawcą koni remontowych. Wymowne są następujące dane, dotyczące zakupu koni remontowych w Polsce:

	większa własn.	mniejsza własn.
1924 r.	1781	—
1925 r.	5301	—
1926 r.	1035	15
1927 r.	1417	82
1928 r.	3717	650

Począwszy od r. 1927 komisje remontowe obniżyły wymaganą miarę ze 150 na 148 cm.

Gdyby jednak nawet z gospodarstw włościańskich dało się otrzymać tyleż zboża, co z folwarków (jest to, oczywiście, w obecnych naszych warunkach, które będą jeszcze trwały przez dłuższy okres czasu, stanowisko tylko teoretyczne), z jakimiż trudnościami byłoby połączone zdobycie go. Podczas wojny zazwyczaj zachodzi konieczność rekwirowania żywności. W gospodarstwach drobnych można zbierać zboże jedynie małymi partiami, przyczem w wypadku rekwizycji trzeba wyszukiwać je po piwnicach, komorach i wszelkiego rodzaju kryjówek oraz zmuszać miliony włościan do uznania ceny stałej, wyznaczonej przez rząd. Są to zadania przekraczające siły nawet najsprawniej działającego aparatu państwowego. Tylko folwarki mogą dostarczyć wielkie partie zboża i tylko nad produkcją większej własności może być rozciągnięta podczas wojny skuteczna kontrola państwa.

Znaczenie większej własności podczas wojny nie wyczerpuje się na jej gospodarczych walorach. Jak wiadomo, nasz handel i przemysł za wyjątkiem Poznańskiego i Pomorza stosunkowo w nieznacznej części znajdują się w rękach polskich, a kapitał w nich zatrudniony przeważnie jest obcego pochodzenia i nie zawsze pracuje z korzyścią dla Polski. Natomiast gospodarstwa folwarczne są właśnie temi przedsiębiorstwami, gdzie i ziemia i kapitał i siły kierownicze są niemal wyłącznie polskie. Dlatego też podczas wojny państwo może liczyć na największą ofiarność ziemiaństwa, czego wymownym dowodem jest m. in. i to, że w r. 1920 z ogólnej liczby 5.400 członków Związków Ziemian pełniło służbę w armji ochotniczej 2.114 osób.

Nasze władze wojskowe, które dotąd z niezrozumiałą obojętnością traktowały sprawę reformy rolnej, jak gdyby dotyczyła ona nie Polski, lecz jakiejś o miliony kilometrów oddalonej planety, powinny bardzo poważnie zastanowić się nad rolą większej własności podczas wojny, a przede wszystkim pamiętać, że gdybyśmy na skutek zniszczenia gospodarstw folwarcznych musieli sprowdzać żywność — postawiliby to Rzeczypospolita w wypadku napaści zbrojnej jej wrogów w położeniu bez wyjścia.

Aleksander Dowgiałło.

Stan zasiewów na początku czerwca

Stan zasiewów polepszył się znacznie, zasiewy ozime przedstawiają się lepiej, niż jare. O ziemniakach i burakach cukrowych trudno narazie powiedzieć coś konkretnego, gdyż minione chłody powstrzymały chwilowo vegetację takowych, stan jednak wyżej średniego. Łąki i koniczyny ładne, w niektórych miejscowościach nawet bardzo ładne. Urodzaj zapowiada się lepszy, niż w zeszłym roku. Kwalifikacja zasiewów na podstawie specjalnych dodatkowych sprawozdań na 5 czerwca przedstawia się, jak następuje:

	Około 5 czerwca 1929 r.	Wykonca maja 1929 r.
Pszonica ozima	3,6	3,3
Żyto	3,5	3,4
Jęczmień	3,1	3,0
Pszonica jara	3,3	3,2
Jęczmień	3,5	3,4
Owies	3,6	3,3
Ziemniaki	3,2	—
Buraki cukrowe	3,2	—

KRONIKA GOSPODARZA

(k) **Posiedzenie Rady Banku Polskiego.** Dnia 13 czerwca br. odbyło się zwykłe posiedzenie Rady Banku Polskiego, pod przewodnictwem prezesa Banku p. dr. Wróblewskiego. Rada wysłuchała sprawozdania dyrektora oraz 3-ech komisji Rady, przyczem stwierdziła, że wzrost portfeli wkslowego w maju był wynikiem silniejszego wykorzystywania kontyngentów kredytowych uprzednio już przyznanych. Rada uchwaliła następnie przystąpienie Banku, zgodnie z art. 56 statutu, do powstania majacej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której zadaniem będzie budowa elewatorów zbożowych. Ponadto postanowiono otworzyć nowe zastępstwa w Czersku, Gniewie, Starym Samborze i Wyszowie, oraz dopuścić do zastawu w Banku obligacje 8 proc. pożyczki miasta Poznania z roku 1927 oraz 8 proc. listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Miejskiego we Lwowie.

(k) **Około ruchu budowlanego.** Tegoroczna akcja budowlana, jak donoszą z kół dobrze poinformowanych, została ograniczona do wykończenia tych domów mieszkalnych, których budowę rozpoczęto w ciągu roku ubiegłego przy pomocy kredytów, udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Według szacowań ogólnych potrzeby budowlane na prowincji wynoszą w przybliżeniu około 40 milionów złotych. Według opinii rzeczoznawców kredyty niezbędne i potrzebne na wykończenie rozpoczętych budowli w Warszawie wynoszą co najmniej 26 mil. zł. Jeżeli Bank Gospodarstwa Krajowego uwzględni w całej rozciągłości potrzeby odnośnych przedsiębiorstw budowlanych, to wysokość kredytów wyniesie około 66 mil. zł.

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 14 czerwca 1929.

Spędzono: wołów 2, buhai 14, krów 51, bydła 67, świń 300, cieląt 162, owiec 15.

Razem 544 zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunek wagonowo, dostawa bieżąca, za 100 kg.

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskie-go 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania maki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 14. 6. 1929.

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	25,75—26,75
Usposobienie spokojne	
Pszonica	44,00—45,00
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiatowy	27,50—28,50
Usposobienie spokojne	
Owies	26,50—27,50
Usposobienie spokojne	
Maka żytnia wł. workach wędług urzędowo ustalonego typu (70%)	40,00
Usposobienie spokojne	
Maka pszenna 65% wł. worka	65,00—69,00
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	20,00—21,00
Otręby pszenne	22,00—23,00
Lubin niebieski	25,00—26,00
Lubin żółty	32,00—34,00
Tatarka	43,00—46,00
Ogólne usposobienie spokojne	

Popierając wytwórczość krajową, budujecie niezależność i potęgę gospodarczą i polityczną Polski!

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

W pawilonie samorządów

Wystawa większych miast

II.

Obok Poznania sala z wystawą miasta Łodzi. Znowu inny sposób przedstawienia: oryginalny a jasny w zobrazowaniu. Na ścianach, u samej góry, zrozumiałe cyfry statystyczne. W samym środku sali wielkie piramidy statystyczne, olbrzymie modele przekrojów kanałów miejskich (miasto się teraz kanalizuje), model kolonii mieszkalnej, budynki trzech szkół powszechnych wybudowanych w ostatnich latach (dawnie wszystkie się mieściły w wynajętych lokalach), dom opieki zamkniętej, model prewentywum dla dzieci gruźlicznych, łaźnia miejska, stan zabrakowania; wzrost zieleńców w miastach, przedstawiony oryginalnie według lat w zielonych piramidach z asparagusa; statystyka świetlna, przeźroczka, plany regulacyjne itd.

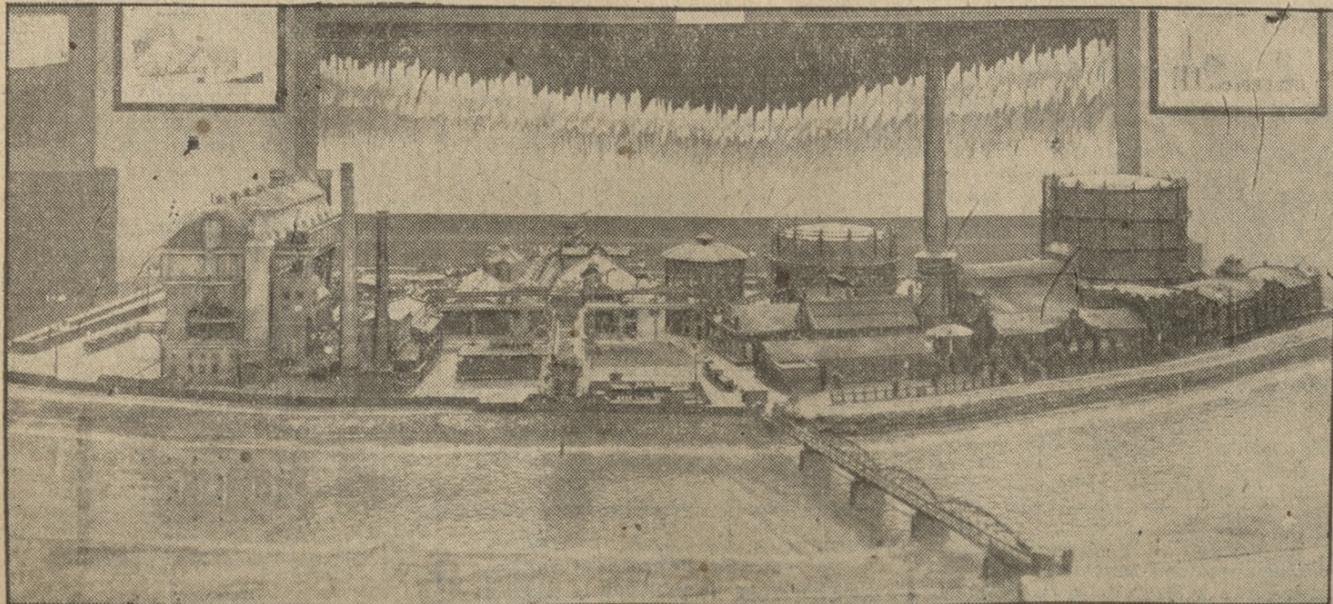
Obok sala m. Lublina, dopiero urządzona, wystawia modele wielkich inwestycji miejskich z pożyczki Dillona: kanalizacji, wodociągów, elektrowni, gazowni i rzeźni, dalej dojazdu do tunelu kolejowego, plan warstwowy i inne. Poza tem obszerna statystyka miejska.

Przy wyjściu z sali miasta Warszawy uderza piękny fronton wystawy miasta Krakowa. W górze artystyczny herb miasta, po bokach freski ludowe, u dołu projekt pomnika dla plantów krakowskich: fontanna ze sztucznego marmuru z rzeźbą przedstawiającą Krakusa zabijającego smoka (projekt art. Kalfasa). W głównym pokoju, w którym mieści się osobne kino, wystawiono śliczną, barwną i wielką szopkę krakowską z lalkami, zbudowaną według dawnej szopki Erenekera; po bokach artystyczne modele kościoła Marjańskiego i ratusza, wykonane w warsztatach Muzeum Miejskiego na podstawie modeli z dyktu i drzewa, sporządzonych przez uczniów szkoły przemysłowej; meble drewniane w sali także wykonane w Muzeum Miejskiem. Naprzeciw podobne, surowe modele Barbakanu, Bramy Florjańskiej i kilku kościołów, przeznaczone na wzory wycinanek do zlepania dla dzieci w przedszkolach. Dalej modele gazowni miejskiej, wodociągu na Bielanach, tabor czyszczenia miasta, wywozu śmieci, straży pożarnej itp. W bocznych salkach, po obu stronach korytarza, ilustrowana statystyka miejska, model nowej sali rady miejskiej, odbudowanej po pożarze w r. 1926 według najnowszych wymogów; w osobnym pokoiku teatr miejski z makietami.

Obok Krakowa — Wilno, w mniejszej sali z frontonem od korytarza, bardzo efektownym. Na górze herb miasta ze św. Krzysztofem, a po obu stronach wejściadwa wielkie reliefy, przedstawiające św. Kazimierza i św. Stanisława Szczepanowskiego. Zwracają uwagę: znane już ludowe wyroby lniane w pięknych odmianach, palmy wielkanocne z nieśmiertelników malowanych w różne kolory (zwyczaj ludowy), oryginalny plan śródmieścia na wzór starego szychu, krzesła drewniane w stylu ludowym. Poza tem zwykłe wykresy statystyczne.

Naprzeciw miasto Olyka, następnie Będzin z pięknym herbem witrażowym

Z wystawy samorządów

Nadzwyczaj precyzyjny model gazowni miejskiej w Poznaniu (podziałka 1:100), wykonany przez pracowników zakładu.

i kilku większymi modelami, obok Sosnowiec ze wspaniałymi modelami, przedewszystkiem zaś dwa szczególnie piękne plastyczne plany: sieci kanalizacji i wodociągów oraz plan warstwowy.

Z drugiej strony Częstochowa: plan rozbudowy miasta, modele rurociągów, Klasztoru Jasnogórskiego oraz obrazy procesji ludowej i pracy fabrycznej.

Miasto Włocławek wystawiło bardzo piękny i przejrzysty fotoplan miasta. Kalisz poświęcił najwięcej uwagi rozbudowie miasta po zbombardowaniu w sierpniu 1914 r. A zatem widzimy model odbudowanego ratusza, teatru miejskiego, projekt stadionu i strzelnicy oraz statystykę spalonych i odbudowanych budynków, — dalej Gniezno obrazuje przejrzyste przeprowadzenie kanalizacji miasta oraz rzeźnię miejską, która wskazuje olbrzymi wzrost uboju. Toruń wystawił wielki model budującego się gmachu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, dalej kolonii robotniczej, miejskich domów mieszkalnych. Inowrocław wystawia wspaniały plan plastyczny miasta, sołanek, salin państwowych i całej okolicy przemysłowej, a Grudziądz model tramwajów, budowanych w własnych warsztatach.

W niszy miasta Gdyni widzimy śliczną panoramę miasta (prof. Mokwa z Sopotów). Dalej modele domu urzędniczego, starostwa, szkoły powszechnej, kolonii robotniczej i rybackiej, przeźroczka, plan regulacyjny miasta i statystyka wykazująca jego szybki rozwój.

W większej, podłużnej salce m. Bydgoszczy widzimy model budującego się szpitala miejskiego, obrazy z Muzeum Miejskiego, model stadionu miejskiego z r. 1923/5, plan zieleńców i rozbudowy strefowej miasta, rozwój towarzystwa wioślarskiego, przeźroczka itp.

Cieszyn przedstawia skutki podziału politycznego dla rozwoju miasta, dalej nowy pomnik niepodległości i grobowiec arkaadowy oraz rozwój elektrowni miejskiej. Wojewódzkie miasto kresowe Stanisławów wystawia rozmaite modele.

Dalej w długim korytarzu pomieściły się miasta śląskie. Największa sala Katowic daje przedewszystkiem statystykę, zobrazowaną jednak w sposób bardzo przejrzysty i pomysłowy. Obok Królewska Huta podobnie wystawia głównie statystykę, dalej Mysłowice, wreszcie Bielsko z rozmaitemi modelami.

Miasto Lwów wystąpiło, w osobnym pawilonie przy Wieży Górnosląskiej dla propagandy Targów Wschodnich. Fantazyjna, lekka budowa żelazna w formie przenikających się trójkątów, z nadbudową z wolnych trójkątów dla iluminacji, projektowana przez młodego inżyniera Janusza Witwickiego, który też przyozdobił wewnętrzne ściany barwnymi, oryginalnymi widokami miasta. Po obu stronach pawilonu umieszczone efektowne panoramy: widok miasta z końca XVIII. wieku i obecny. Zwracają uwagę fotografie Cmentarza Obrońców Lwowa, wystawa Muzeum Przemysłowego, wydawnictwa Towarzystwa Miłośników Przeszłości Lwowa oraz piękne plastyczne scenariusze z kilku sztuk teatralnych wystawionych w Teatrze Miejskim,

wreszcie bardzo precyzyjnie wykonana świetlna mapa miejskich urządzeń higieny społecznej. Poza tem statystyka działalności miejskiej we wszystkich dziedzinach, wykonana w sposób szczególnie artystyczny i jasny (sporządzona przez młodych artystów i inżynierów).

W osobnym pokoiku przedstawiono rozwój miejskiej kasy oszczędności, która wykazuje rzeczywiście olbrzymi wzrost wkładek, a po przeciwległej stronie wejścia pokój propagandowy Targów Wschodnich.

W. D.

Ogólnopolski kongres krajoznawczy w Poznaniu

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze (Touring Klub) organizuje w dniach 12 i 13 lipca r. b. w Poznaniu pierwszy Ogólnopolski Kongres Krajoznawczy, w którym może wziąć udział każdy interesujący się ruchem krajoznawczym, przesyłając zgłoszenie pod adresem Rady Głównej Pol. Tow. Kraj., Warszawa, ul. Karowa, nr. 31.

Kongres ten ma się stać nową fazą w rozwoju ruchu krajoznawczego w Polsce, ma ustalić program działania, istotę nowych zadań, jakie przed krajoznawstwem polskim otwierają się w państwie niepodległym i zjednoczonym.

Kongres obradować będzie w gmachu Uniwersytetu w Poznaniu.

Przewidziane są dwa posiedzenia plenarne: Pierwsze inauguracyjne z przemówieniem prof. Uniwersytetu Wileńskiego, p. Mieczysława Limanowskiego: „O idei, celach i zadaniach krajoznawstwa polskiego“, oraz drugie, zamykające zjazd sprawozdaniem z przebiegu obrad sekcyjnych sekretarza generalnego Kongresu oraz uchwaleniem wniosków. Ponadto obradować będą sekcje, w których wygłoszą referaty pp.: A. Patkowski — „O istocie krajoznawstwa“, W. Ormicki — „Kryteria regionalistyczne“, F. Dziezdzic — „Monograficzne opracowanie wsi, miasta, powiatu i regionu“, W. Ormicki — „Metodyka monografii krajoznawczych“, ks. W. Łęga — „Muzeum na prowincji“, J. Remer — „Udział krajoznawstwa w pracy konserwatorskiej“, G. Wuttke — „Literatura krajoznawcza i jej potrzeby“, J. Remer — „Przewodniki po Polsce“, W. Ormicki — „Zadania krajoznawstwa w armji polskiej“ i „Program działalności krajoznawczej w wojsku“, J. Staško — „Zabytki historyczne wschodniego Wołynia“, I. Gintowt - Dziewaltowski — „Krajoznawstwo w życiu państwowym i społecznym“, J. Staško — „Podział Rzeczypospolitej na województwa według zasad regionalnych“, dr. A. Maciesza — „Organizacja badań regionalnych na terenie samorządowym“, dr. S. Niemcówna — „Wskazania pracy krajoznawczej w Polsce na podstawie obserwacji ze Szwecji“, S. Lenartowicz — „O ruchu turystycznym“, dr. W. Goetel — „Warunki i potrzeby ruchu turystycznego w Polsce“, J. Kołodziejczyk — „Sieć schronisk turystycznych“, J. Staško — „Program wycieczek na polskie wybrzeże“, S. Srokowski — „Znajomość własnego morza“, Michał Siwak — „Ruch krajoznawczy młodzieży“, F. Menczak — „Przygotowanie krajoznawcze nauczycieli“, J.

Staško — „Regionalizm w szkole średniej“, A. Patkowski — „Program nauki o państwie polskim“, dr. J. Goląbek — „Kultura i ludoznawstwo w nauczaniu języka polskiego“, J. Staško — „Wycieczki seminarjów nauczycielskich“, S. Sedlaczek — „Harcerstwo wobec krajoznawstwa“, A. Patkowski — „Szkolny ruch krajoznawczy zagranicą“ i M. Koczwarą — „Krajoznawstwo w szkołach woj. śląskiego“.

Z ruchu wycieczkowego

Do miast zachodniej Polski, cieszących się z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu szczególną frekwencją wycieczek z całej Polski, należy Bydgoszcz. Piękne to miasto, tonące w zieleni, położone nad spławną rzeką Brdą, mającą wspaniałe nowoczesne urządzenia służowe i kanałowe, bogate w zakłady wielkiego przemysłu drzewnego, metalurgicznego, elektrotechnicznego i t. d. istotnie godne jest bliższego poznania. Pociąga również okolica Bydgoszczy, wśród której wyróżniają się: Fordon z najdłuższym mostem środkowej Europy przez Wisłę, Koronowo z opactwem Cystersów z XIII wieku, sznur jezior Byszewskich, Brdyjskie ze słynnym torem regatowym, Chełmno, Świecie i t. p.

Doskonała komunikacja kolejowa i autobusowa we wszystkich kierunkach oraz lotnicza z Poznaniem i Gdańskiem. Dla przyjęcia wycieczek miasto uruchomiło liczne schroniska i noclegi w domach miejskich i prywatnych w cenie od 20 groszy do 3 zł za dobę od osoby. Zgłoszenia wycieczek: Magistrat m. Bydgoszczy, Biuro Kwaterunkowe. Tam również można zażądać przewodników, wyszkolonych przez Polskie Tow. Krajoznawcze, do oprowadzania po mieście i ewentl. okolicy.

Dotychczas odwiedziło Bydgoszcz kilkadziesiąt wycieczek. Wyjeżdżały one, wyrażając żywe zadowolenie zarówno z odniesionych przy zwiedzaniu wrażeń, jak również z sympatycznego przyjęcia przez to miasto kresowe.

Główny najazd gości do Bydgoszczy spodziewany jest w czasie od drugiej połowy czerwca do końca sierpnia, ze względu na organizowane tu licznie imprezy sportowe w wielkim stylu.

Wybierającym się do Bydgoszczy radzimy wcześniej zwracać się pod wskazanym wyżej adresem.

Wycieczki szkolne na PWK.

Ruch wycieczkowy szkolny na P. W. K. wzmaga się systematycznie z dnia na dzień, przyczem ostatnio przeciętna liczba dzieci przyjeżdżających do Poznania wynosi 7000 dziennie.

W dniu 19 bm. odbędzie się wielki zlot młodzieży okręgu warszawskiego i okręgu szkolnego śląskiego. Seminarja okręgu warszawskiego w dniu tym urządzają w Hali zjazdowej na terenach zachodnich wielki koncert. Na program złożą się popisy śpiewacze.

W chórach bierze udział przeszło 1000 śpiewaków.

Oszczędna gospodarka groszem publicznym

Dyrekcja P. W. K. pisze nam:

Do Dyrekcji P. W. K. napływają stale wnioski różnych organizacji i instytucji o przyznanie bezpłatnych lub ulgowych biletów wstępu na Wystawę, poza zniżkami przewidzianymi w regulaminie. Dyrekcja P. W. K. zmuszona jest wnioski te w przeważnej mierze załatwić odmownie. Stojąc bowiem na straży swoich finansów, których podstawą jest grosz publiczny, prowadzić musi gospodarkę bardzo oszczędną. Ludzie dobrej woli rozumieją, że drobne zdawałoby się kwoty, które P. W. K. skreślić musiałoby ze swoich dochodów, przynajmniej poszczególnym wnioskodawcom bezpłatnie czy też nadmiernie ulgowe karty wstępu, utworzyłyby w sumie kwotę bardzo poważną, której P. W. K. zrzec się nie może. Natomiast kwoty te wstawione w budżety poszczególnych organizacji, niewątpliwie stanowiąc będą pozycje minimalne, na wydatkowanie których, każda organizacja we własnym interesie powinna i może się zdobyć. Przykładem istotnego zrozumienia P. W. K. służą tutaj niektóre instytucje, które jak np. Magistrat St. Miasta Poznania, z własnych funduszy kupują bilety dla swych pracowników.

Dyrekcja P. W. K. zwraca się za naszym pośrednictwem do wszystkich zainteresowanych czynników, by miały na uwadze powyższe względy i nie domagały się od P. W. K. świadczeń, których jej ze względów finansowych udzielić nie wolno.

Niezwykłe drogi nawrócenia

(KAP) W Anglii zmarł Sir Bertram Windle, konwertyta. Przed 25 laty przeczytał on dzieło dr. Littledale'a pod tyt. „Plain Reasons“, wyliczające powody, dla których Anglikanie nie mogą rzekomo powrócić do jedności z Kościołem rzymskim. Ponieważ po pewnym czasie ks. Byder napisał odpowiedź na tę książkę, więc Windle przeczytał także i tę replikę; studując obie rozprawy punkt po punkcie, zastanawiając się nad licznymi cytatami z Ojców Kościoła, przyszedł do przekonania, że jeden z autorów pozwala sobie na daleko posuniętą dowolność i że czyni to z całą świadomością. Ale który? By znaleźć odpowiedź na to pytanie, Windle poszedł do domu parafjalnego przy kościele katedralnym w Birmingham i pożyczyl szereg dzieł z pismami Ojców Kościoła. Już przy porównywaniu pierwszych różniących się słowach wykrył: „Katolik ma rację!“ Zestawienie następnych punktów przyniosło ten sam rezultat. Windle z pewnym zdziwieniem powiedział sobie: „Katolik ma znów słuszość!“ W ten sposób zostały poddane gruntownej analizie wszystkie cytaty. Zaufanie profesora do rzetelności kleru anglikańskiego zostało mocno zachwiane. Windle studiował dalej dzieła katolickie i wkrótce potem odnalazł drogę powrotną do Kościoła macierzystego.

Niedola bezdomnych dzieci w Rosji i sowieckiej

(KAP) Władze sowieckie mają wielkie trudności z setkami tysięcy opuszczonych dzieci, które włóczą się po ulicach Moskwy i innych miast, żyjąc z żebractwa, kradzieży i rabunków. Sierocinice i inne przytulki, zakładane dla tych dzieci przez władze sowieckie, nie spełniają należycie swej roli, ponieważ w większości wypadków ci mali włóczędzy, nieprzyzwojani do regularności życia w czterech ścianach pokoju, umieją znaleźć drogę ucieczki i wracają na ulicę do dawnych towarzyszy. Kwestia ujęcia w karby tych licznych rzesz dziecięcych, uczących się zbrodni na ulicach miast i miasteczek, jest niewątpliwie jednym z najtrudniejszych problemów, na jakie rząd sowiecki się natknął po rozwiązaniu rodziny.

Ostatnio członkowie komitetu dla spraw podrzutek złożyli rządowi sowieckiemu wniosek o zamianę trzech wielkich, z przepychem urządzonych, jachtów rodziny carskiej na okręty szkolne dla tych opuszczonych dzieci. Wspomniane jachty stoją bezużytecznie w porcie leningradzkim; dotychczas nie umiano ich użyć do jakiegokolwiek pożytecznego celu. Wnioskodawcy wychodzą z założenia, że w wielu wypadkach awanturnicze życie na morzu będzie miało większy powab dla dzikiej natury tych dzieci, niż włóczenie się po ulicach i związana z tem przestępczość. Zresztą, takie rozwiązanie zagadnienia, według wnioskodawców, ma jeszcze tę stronę dodatnią, że chłopcom, raz załadowanym na okręty, nie będzie już tak kłatwo uciec, jak ze schronisk lądowych.

Biblia... z rewolwerem

W więzieniu w Pensylwanii siedział skazany na śmierć i czekał wyroku, który miał być wykonany dnia następnego. Wieczorem, w przeddzień stracenia, przyszła matka zbrodniarza pod bramę więzienia i wzruszona, podała dozorcóm biblię z prośbą, aby ją wręczyli nieszczęsnemu synowi jako ostatnią pociechę. Dozorcy, rozrzewnieni rozpaczą biednej matki, zanieśli książkę natychmiast do celi więźniarskiej stracenia. Ale co się okazało? Oto biblia, w rafinowany sposób zamieniona w pudełko, przez sprytny wycięcie części kart, zawierała nabity rewolwer. Z bronią w dłoni przedarł się skazaniec przez wszystkie strażę. Dozorcy, w obawie o życie, otwierali drzwi i bramy więzienia, posłuszni rozkazom mordercy. Przed więzieniem czekało auto, do którego wsiadł skazaniec i przepadł momentalnie.

14-letnia wróżbiarka

Mała Angielka, córka architekta londyńskiego, Adela Mellon wzbudza powszechne zainteresowanie zdolnościami wróżbiarskimi. Na kryształowej kuli, umieszczonej nad zegarem stołowym, widzi rzekomo rzeczy, które dzieją się w dalekiej odległości, lub zdarzyć się mają w przyszłości. Kiedyś opowiedziała rodzicom, że ukazał się jej czarny człowiek, który przyniósł jej pieniądze w czerwonej kopercie. Podziw dziewczęca nie dali temu wiary, uważając opowieść za fantazję dziecięcego mózgu. Ale Adela wraca ciągle do tej sprawy i powtarzała swoje. Wreszcie po trzech dniach zjawił się w istocie murzyn, który przyniósł architektowi zamówienie, a dnia następnego poważną sumę w czerwonej kopercie na poczet pracy. Na skutek tego przepowiadała Adela jeszcze różne inne rzeczy, między innymi niebezpieczny pożar w sąsiedztwie.

Pewnego razu jednakże zdawało się, że młoda wróżbiarka omyliła się co do swych przepowiedni. Ujrzała mianowicie na szklanej kuli swą siostrę 24 letnią jako pannę młodą przed ołtarzem. Szczęśliwa naręczona in spe, której serce wolnym było dotąd, pchna ciekawością, jak jej przyszły mąż będzie wyglądał, dopytywała o to skwapliwie. Ku swemu przerażeniu dowiedziała się, że jej najmilszy będzie miał czarny wąs, ale głowę łysą, jak kola-

Bezpłatnie otrzymują czytelnicy pisma naszego tygodniowy dodatek „Ilustrację Poznańską“.

no. Po pół roku poznała przystojnego bruneta, o bujnej czuprynie i zarostie. Młodzi spodobałi się sobie i zaręczyli niebawem. W ośm dni przed ślubem ukasł w głowę narzeczonego jakiś niebezpieczny owad, nastąpiło zatrucie i operacja głowy okazała się nieunikniona. Przed operacją ogolono młodzieńcowi głowę doszczętnie i Friedy w miesiąc potem stanął zdrow na ślubnym kobiercu, był istotnie zupełnie łysy, odpowiednio do przepowiedni swej przyszłej żwagierki. (w)

Niebezpieczne orzechy

W stanie Missouri żyje farmer, mr. Smith, który założył sobie plantację wspólnych orzechów laskowych. Ale radość z tej racji psuły mu pewne względy. Jego posiadłość położona była w pobliżu ulubionego przez wszystkich miejsca wycieczkowego. A ponieważ większość ludzi lubi świeże orzechy, więc raczono się nimi i rabowano, zanim jeszcze dojrzały zupełnie. Mr. Smith otoczył laszek drutem kolczastym. Ale drut poprzecinano. Wobec tego umieścił tablice z napisami, grożąc strzelaniem i ziemi psami. Nie przeraziło to jednak nikogo. Nabył zatem ostre psy i wpuścił je do lasu. Ale psy, amatorzy polowania, uganiały się za królikami i inną zwierzyną, a nie interesowały się złodziejami orzechów. Zrozpaczony farmer postanowił wobec tego wyciąć leszczynę i posadzić inne krzewy. Pewnego dnia odwiedził go jeden z jego przyjaciół, przyrodnik, któremu opowiedział swoje zmartwienie. Przyrodnik namyślał się chwilę, wreszcie wpadł na dobry pomysł, który farmer przeprowadził w życie wprowadził.

Następnej niedzieli zrobiło się tłumno, jak zwykle, przy lasku leszczynowym. Już zdaleka zadziwiły wycieczkowców duże białe tablice. Ale skoro przeczytali napis, wynosili się pospiesznie, oglądając się trwożnie poza siebie. Na tablicy stało: „Baczność przed corrylus avellana, która pojawia się w tej okolicy bardzo licznie. Kto mimo to odważy się wejść do lasu, sam sobie będzie winien śmierci!“ „Corrylus avellana“ to nazwa łacińska leszczyny. Ale czy zwykły śmiertelnik może przeczuc, czy to nie jakiś specjalnie niebezpieczny gatunek węża? (w)

7,000 zaginionych dziewcząt.

(KAP) Według statystyki policyjnej, w ubiegłym roku w New Yorku zaginęło bez wieści 7,000 dziewcząt w wieku od 16 do 18 lat. W większości wypadków były to dziewczęta, które nie otrzymały od rodziców zezwolenia na małżeństwo i z tego powodu uciekały potajemnie z domu rodzicielskiego wraz z narzeczonymi. Policja przypuszcza, że znaczna ich część padła ofiarą handlarzy żywym towarem.

Z różnych stron Polski

Ks. biskup Radoński na nowej placówce.

Ks. biskup Karol Radoński stanął już przy trudnym warsztacie pracy pasterskiej na Kujawach. W ciągu oktawy Bożego Ciała prowadził procesje eucharystyczne wszystkich kościołów włocheńskich. Wizytował też gimnazjum biskupie im. J. Długosza, podejmowany entuzjastycznie zarówno przez dyrekcję szkoły na czele z ks. Leńńiewskim i personelem nauczycielskim, jak i całą młodzież szkolną.

Gimnazjum XX. Salezjanów w Aleksandrowie Kuj.

Egzaminy wstępne w gimnazjum XX. Salezjanów odbędą się w dniach od 24 do 28 czerwca. Gimnazjum obok gmachu szkolnego posiada wspaniały nowy gmach położony w obszernym parku, gdzie mieści się internat dla uczniów z dalszych stron. Zgłoszenia przyjmuje się do 22 czerwca.

Żyd mieszka w plebanji, a kolejarz w bóżnicy.

Dziwne stosunki mieszkaniowe zaczynają panować na Śląsku. Oto w miejscowości Brzezinka pod Mysłowicami w starej, opuszczonej przez Żydów bóżnicy zamieszkał katolik-kolejarz, zaś w starej nieczynnej plebanji zamieszkał Żyd Hochceit Berek z Modrzejowa, który założył tam sobie hurtownię spożywcza. Prócz tego celem zwerbowania sobie większej klienteli rozwozi po okolicy mąkę i kaszę na wózku, zaprzężonym w typową szkapę żydowską, istny szkielec, ledwo kopyta włóczący za sobą. Żyd mieszka w tej plebanji już od kilku miesięcy i nikomu jakoś na myśl nie przyjdzie, żeby kolejarza osadzić na plebanji, a Żyda przesiedlić do bóżnicy, która jest jedynym najodpowiedniejszym dla niego siedliskiem. (O.)

Pogoda w Zakopanem.

W Zakopanem ustaliła się już od kilku dni piękna, słoneczna pogoda, skutkiem czego ruch przyjezdnych a zwłaszcza wycieczek, liczących po kilkadziesiąt osób

wzmógł się niepomiarne. Dla zwiedzających Zakopane i Tatry jest miesiąc czerwiec najodpowiedniejszą porą ku temu. (Paz)

Piersza taryfa dla dorożek samochodowych w Zakopanem.

Z Zakopanego piszą nam: Pod naciśnięciem opinii publicznej, domagającej się wreszcie ukrócenia zdzierstwa posiadaczy dorożek samochodowych w Zakopanem, został wydany cennik dla pojazdów samochodowych i konnych. Ceny są bardzo wysokie, dwa razy wyższe od cen w innych miastach. Kurs w centrum miasta kosztuje dwa złote, a częstokroć nie wynosi nawet 1 kilometra. Kurs do Morskiego Oka tam i z powrotem autobusiem na przestrzeni 62 klm. wynosi 60 zł a więc po 1 zł za kilometr. Zarząd Uzdrowska zamiast wydawać taryfy, powinien był polecić umieszczenie w każdej dorożce samochodowej taksometru, przyczem ceny należało unormować w odpowiednim stosunku do innych miast. (Paz)

RADJO

Programy radijofoniczne

Sobota, dnia 15 czerwca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. J. Waxman); godz. **12.20** radiografja (syst. Fultona); godz. **12.50** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pieniężnej; godz. **14.15** komunikaty: gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.30** gawęda harscerska; godz. **16.45** kurs wyższy języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. **17.10** odczyt z cyklu o dziennikarstwie (wygl. red. Jarochoński); godz. **17.30** „Kwitające słowo“. I. Krasicki — recytacje Z. Noskowskiego, słowo wstępne dr. Stefana Essmanowskiego; godz. **17.55** program dla dzieci (transmisja z Krakowa); godz. **18.45** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **18.55** nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. **19.15** koncert mandolinistów „Chopin“ pod batutą M. Szemborskiego; godz. **19.45** Ze świata kobiecego (wygl. p. Sabina Kazanowska); godzina **20.00** odczyt z ilustracją muzyczną p. t. „Caruso, król śpiewaków, (Jego metoda) (część II-ga)“ wygl. p. Eugeniusz Maj, art. opery poznań; godz. **20.30** transmisja koncertu muzyki lekkiej z Doliny Szwajcarskiej w Warszawie; godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i inne; godz. **22.10** radiografja (syst. Fultona); godz. **22.40** Radjo - Kabaret. Program: 1) Kollo: Pomyśl o dniach (Tango z op. „Księżniczka w masce“; Reitinger: Tristeza (tango), Wayne: Chiquita (boston) odpiewa p. Marja Gąsiorowska, 2) Produkcje wesole w wykonaniu Bolesława Folańskiego, 3) Gra na pile w wyk. Ottona Eichlera, a) Ripp: Tango b) Wayne: Ramona, 4) recytacje w wykonaniu p. Marji Fiszerówny. Część II-ga. 5) Stół: „Turando“ — Blues, Wiehler: „Złota jesień“, Cold: Śpij królowino (Blues) odp. p. Marja Gąsiorowska, 6) Produkcje wesole w wyk. p. Bolesława Folańskiego, 7) Gra na pile w wyk. Ottona Eichlera a) Benatzky: Tango, b) Schubert: Serenada, 8) Recytacja w wyk. Marji Fiszerówny; godz. **24.00** 62-gi koncert nocny f-y „Philips“.

Niedziela 16 czerwca 1929.

Poznań (336 m) godz. 10.15 nabożeństwo z katedry poznańskiej. Kazanie wygl. ks. dyr. Czesław Piotrowski; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburrowskiego; godz. **11.45** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **12.00** sygnał czasu — hejnał wieży ratuszowej; godz. **14.00** odczyt rolniczy p. t. „Nawozy zielone“ — wygl. p. inż. Karol Temler; godz. **14.20** odczyt rolniczy p. t. „Co rolnik powinien wiedzieć o sprawach prawnych“ — wygl. p. Antoni Labjak; godz. **14.35** wykład dla gospodyń p. t. „Układ racjonalnych jadłospisów“ (wygl. p. Marja Mazurkiewiczówna); godz. **15.00** radiografja (syst. Fultona); godzina **17.00** gawęda reporterska (wygl. red. Winiewicz); godz. **17.20** piosenki w wykonaniu Józefa Sendekiego, artyści opery poznań; godz. **17.50** audycja dla dzieci w wykonaniu p. Wandy Trojanowskiej, art. T. N.; godz. **18.20** koncert klarnetowy. Wykonaw-

Na Wystawę Powszechną

Modne perfumy

kosmetyki, pudry, ołówki do brwi i pomadki do ust.

Najlepsze wody kolońskie i kwiatowe oraz mydła toaletowe najtaniej

Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.

Perfumerja Paryska
Gwarna 10. z w 16952

ca: Józef Madeja. Program: 1) Acimenko: Petit Poeme, S. Miskow: Serenada, S. Miskow: Allegretto Fantazja, Durand: Chaconne, 2) Dell 'Acqua: „Villanelle, Verdi: „Rigoletto“ (Arja Gilde), S. Müller: Le Carnaval de Venie; godz. **19.00** biuletyn Stow. Mł. Polskiej; godz. **19.20** odczyt p. t. „Pacyfizm — jego idea i organizacja“ (wygl. dr. Kazimierz Lubecki); godz. **19.45** „Silva rerum“ (p. B. Busiakiewicz); g. **20.05** nadprogram; godz. **20.30** koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra 36 p. p. pod bat. majora Lidzkiego-Słedzińskiego; solista: Mieczysław Perkowicz, art. opery poznań; prof. Franc. Lukasiewicz (akomp.); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty sportowe; godz. **22.30** radiografja; godz. **23.00** muzyka taneczna z Pałacu dancingowego Muchy i S-ka na „Wesołem Miasteczku“, Orkiestra pp. Karasińskiego i Kiataszka.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Hodowli Gołębi Pocz. „Blyskawica“**, Poznań - Zawady. Zabawa taneczna odbędzie się 15. bm. o godz. 20 w sali p. Jasiaka przy Tamie Berdychowskiej.

— **K. S. Sparta**. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad m. i. sprawa sekcji piływakiej.

— **Tow. Loteryjne - Wilda** urządza dn. 16 bm. w kolonii ogródków działkowych przy ul. Dolna Wilda 20-21 zabawę wiosenną, na którą zaprasza się członków i sympatyków. Początek o godz. 15.

— **Koło Muzyczne - Sceniczne „Dzwon“** obchodzi dnia 16 bm. w sali p. Kasperkowej trzecią rocznicę założenia towarzystwa. O godz. 8 rano zbiórka, poczem udają się uczestnicy na mszę św. O godzinie 10 odbędzie się uroczyste posiedzenie.

— **Tow. Przemysł. „Jedność“** urządza dnia 16 bm. wycieczkę familijną do ogrodu p. Pawlaka (Przepadek). Początek o godzinie 15.

— **Stow. Porządku Publ. Chwaliszewo-Sródką** urządza dnia 16 bm. wycieczkę familijną połączoną z koncertem orkiestry 7. p. strzelców konnych w ogrodzie „Sobieskiego“. Różne gry dla pań i panów o premje i różne niespodzianki.

— **Zw. Inwalidów Cywilnych**. Zebranie odbędzie się dnia 16. bm. o godz. 16 w sali p. Żaka, ul. Strumykowa 37.

— **Tow. Sokół - Śródką**. Zbiórka wszystkich ćwiczących druhów, druhen, młodzieży męskiej i żeńskiej w stroju ćwiczebnym w niedzielę dnia 16. bm. o godz. 10 na boisku Sokola celem ćwiczeń złotych z gniazdami poznańskimi. — W sobotę 15. bm. o godz. 19 zbiórka dla oddziału konnych.

— **Katolickie Tow. Robotników Polskich Poznań - Tum** wzywa do gremjalnego udziału w pochodzie w niedzielę dn. 16 bm. z okazji zjazdu delegatów Związku. Zbiórka przy kościele Bożego Ciała po mszy św., która się odbędzie o godzinie 7 rano tamże.

— **Tow. Zjedn. Malarzy, Lakierników i Pozłotników** urządza dnia 16. bm. wycieczkę do ogrodu p. Ratajaka dawniej Maj w Starolece. Zbiórka o godz. 5.30 rano na głównym dworcu. Uprasza się wszystkich członków i sympatyków o liczny udział. Zarząd.

— **Klub „Jednością Silni“**. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 19. bm. o godzinie 19 w salce p. Koniecznego, ulica Masztalarska 2.

Puszczykowo i okolica

Dla wygody Czytelników, zamieszkałych w Puszczykowie, Puszczykówku i okolicy, otworzyliśmy agenturę Kurjera Poznańskiego w składzie kolonialnym pani

Büttnerowej

Puszczykowo, naprzeciw „Sylwji“.

Wszystkich naszych Czytelników tamtejszych, chcących czytać Kurjera Poznańskiego jeszcze tego samego dnia, prosimy o zwracanie się z zamówieniem do powyższej agentury u p. Büttnerowej. Dostawa gazety nastąpić może na życzenie również przez roznosicielkę do domu, już od 15 czerwca r. b. Ceny oryginalne, bez jakichkolwiek dopłat.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: A. B. z podziękowaniem za uproszone łaski z prośbą o dalszą opiekę 30 zł; — W. G. w pewnej intencji 2 zł; — Julian Dziembowski, Tarnowo-Podgórze 3,50 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 152,25 zł.

Na pamiłki Serca Jezusowego: Krawczykowa - Kościan, ul. św. Ducha, 10 zł; — E. M. z podziękowaniem za odebrane łaski z prośbą o dalsze, 5; — M. M. 5; — F. P. na pewną intencję 5; — Leokadia Bartuszkiewicz 2; — W. G. w pewnej intencji 3; — S. M. z Obornik z pokorną prośbą o dalszą opiekę 10; — Basia K. z K. z prośbą o jaknajlepsze przygotowanie do 1-iej spowiedzi św. 5; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1482,70 zł.

Na kaplice S. S. Karmelitanek: A. B. z podziękowaniem św. Teresce od Dzieciątka Jezus za odebrane łaski z prośbą o dalsze, 15; — razem z poprzednio pokwitowanymi 762,60 zł.

KSIĘGI STANU GWYBILNEGO

Zgony:

Piotr Wiatr, robotnik, 27 l. Irena Osifiska 5 m 14 d. Seweryna Perkowska z d. Dworzańska, 73 l. Antonina Roszykówna, służąca, 23 l. Michał Śliwa, czeladnik krawiecki, 34 l. Marja Nowakowa z d. Jakubczakówna, 47 l.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— J. P. Poznań. Nic nam nie wiadomo o umorzeniu podatku. (K)

— K. M. Emeryt, obejmujący posadę prywatną, musi zostać członkiem Kasy Chorych, natomiast nie potrzebuje być

ubezpieczonym w Zakł. Ub. pracowników umysłowych, o ile uposażenie emerytalne wynosi co najmniej 40 proc. pierwszego wynagrodzenia na posadzie, objętej po przyznaniu renty (art. 2 rozp. Prez. Rzpl. z 24. 11. 1927). Pracodawca winien jednak zgłosić tego pracownika do Zakładu Ubezpiecz. i dołączyć świadectwo o wysokości renty, wydane przez instytucję, która rentę przyznała oraz własne świadectwo o wysokości pierwszego po przyznaniu renty wynagrodzenia. Wlepianie znaczków inwalidzkich nie wchodzi w rachubę. (K)

— A. B. Bez zgody gospodarza nie można odnajmować. Radzimy ugodzić się lub przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K)

Spytajcie się Waszego lekarza

a dowiedziecie się, jakie kolosalne znaczenie dla rozwoju dziecka ma dobre kakao i czekolada. Pw 11 091-70,370

Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju.

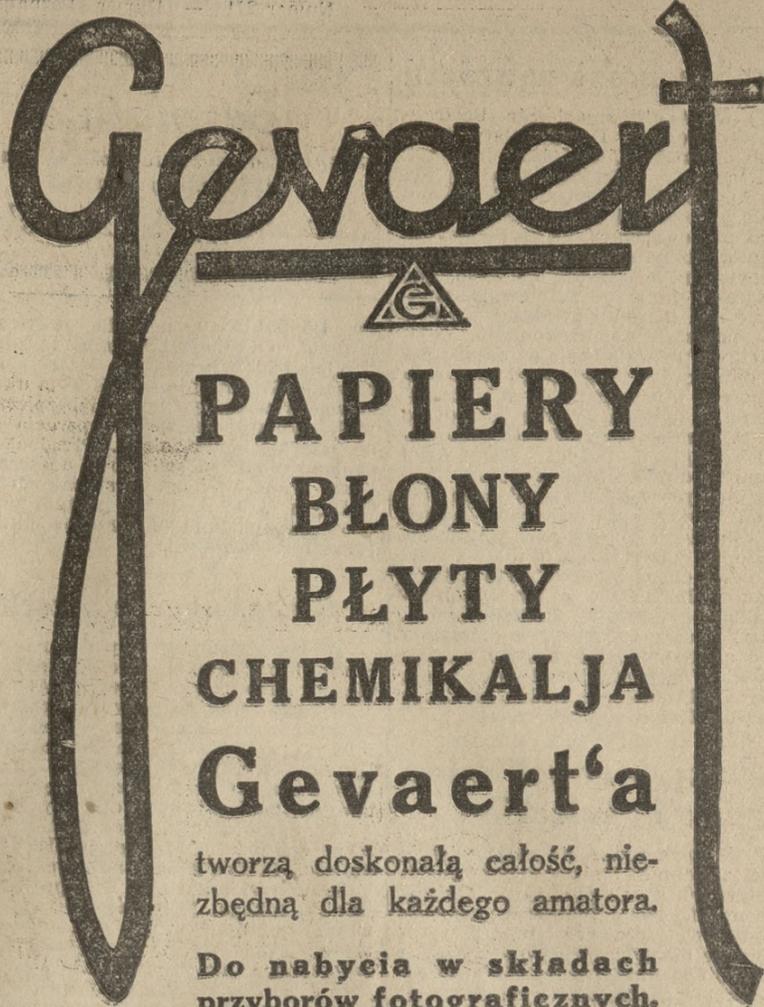
Fabryka czekolady
A. Piasecki S. A. Kraków.

Kursy Maturyczne i Doksztalcające

„WIEDZA“

Kraków, ul. Studencka 14, 1 p.

przyjmuje wpisy na nowy rok szkolny 1929/30.
Tw 2725

**PAPIERY
BŁONY
PŁYTY
CHEMIKALJA
Gevaert'a**

tworzą doskonałą całość, niezbędną dla każdego amatora.

Do nabycia w składach przyborów fotograficznych.

nr 16960

Dnia 13 czerwca 1929 r., o godz. 5,30 rano, zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, babka, prababka i teściowa, s. p.

**z Dworzańskich
Seweryna Perkowska**

I. voto Kościańska

w 74 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 16 b. m. o godz. 6 po południu z kaplicy św. Józefa na ementarz farny przy ul. Bukowskiej.

Poznań, dnia 14 czerwca 1929 roku.
ul. Towarowa 20.

Osobnych uwiedomień nie wysyła się.

mąż i rodzina. zw 16946

**ARTYKUŁY DROGERYJNE
CHEMIKALJA KOSMETYKI
NAITANIE
F.G. FRAAS NAST
POZNAŃ UL. WIELKA 14**

40 000 zł

na kamienicę przy ul. Matejki bez długu, wartości przedwojennej 450 000 mk., zaraz poszukuję. Procent i czas podług umowy. Zgłoszenia pod zw 16814 do eksp. Kurj. Pozn.

LOSY

drugiej klasy Loterii Państwowej po 20 zł są jeszcze do nabycia. Do klas następnych dopłata po 10 zł. Także losy Loterii Państw. Dobroczynnej po 8 zł połówka 4 zł wysyłam. Ciągnięcie 24 czerwca. Rozegrane będą 188 tysięcy zł. Zamiejsowci dołącza 35 gr. porto. ANTONI KĘDZIÓRA Najsześciłsiwsza kolektura w Poznaniu, Sieroca 5/6, róg Nowej. Konto P. K. O. 203 290

Dnia 14 czerwca, o godz. 2,30 rano zasnął, po długich, ciężkich, z wielką cierpliwością znoszonych cierpieniach, mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, syn, zięć, brat, szwagier, siostrzeniec i wujaszek

Paweł Hoffmann

właściciel cukierni
przeżywszy lat 38, o czym zawiadamiają
w ciężkim smutku pogrążeni
Charlotte Hoffmann i dzieci Urszula i Karol
Rodzina Hoffmannów
Rodzina Oidenburgów
Rodzina Schillingów.

nr 11081
Poznań, Wilda-Wierzbicice 18, dnia 14 czerwca 1929 r.
Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 18 czerwca, o godz. 4,30 po poł. z kostnicy ementarza św. Mateusza na Wildzie.

Dnia 11 b. m., o godz. 2,30 w nocy, zasnęła opatrzona św. Sakramentami, moja pracowniczka, nasza koleżenka, s. p. zw 16 951

Cecylja Kryszkówna

w 20 wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 15 b. m., o godz. 4,30, z kostnicy ementarza farnego przy ul. Bukowskiej.

Cześć Jej pamięci!

Kazimierz Kużaj i personel.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej najdroższej córki, siostry, szwagierki, kuzynki i cioci, s. p.

Leontynki Czamańskiej

odprawi się

msza św.

żałobna w kościele OO. Jezuitów w sobotę, 15 b. m. o godz. 6 rano, o czym zawiadamia

Poznań — Puszczykowo.

rodzina Czamańskich.

Serwety i Narzutę

K. Kużaj
27 Grudnia 9
K.K.
P.

Pw 6338/80-0, 6547 i 6559

Konwie do mleka

Int. H. Jan Markowski
Poznań
Mielżyńskiego 28
Tel. 52 43.

Pw 10 095-20,305

40000 zł

poszukuje na pierwszą hipotekę właściciel majątku 1700 morgowego i właściciel 2 domów w Poznaniu. Domy komfortowe, przedwojennej wartości około 1 miliona mk. Zgł. do Kurjera Poznańskiego pod zw 16911

Borys Dichman

zgaśł po tragicznym wypadku, 11 bm. 1929 r. w Małym Kacku. W Zmarłym straciłem dzielnego współpracownika.

Poznań.

Kazimierz Grzybowski.

KAPELUSZE szale spaszki kwiaty

poleca

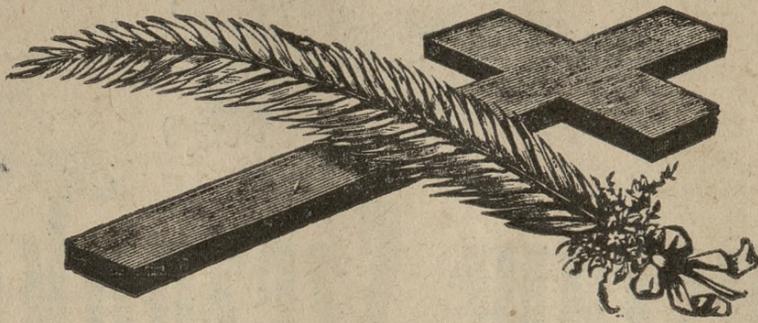
K. Bandel, Piekary 1.

Salon stroju.

Pw 10347-20,80

ASTMA-Zapalenie oskrzeli

Zadajcie bezpłatnie broszury polecającej nr. 9. nr 11079
Dr. GEBHARD i S-ka, Gdańsk 253.

W dniu 13 czerwca 1929 r., zmarł w Karlsbadzie, gdzie szukał ratunku dla ciężko nadwątlonego zdrowia, ś. p.

Władysław Szczepkowski

**Generalny Radca Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego,
Prezes Rady Nadzorczej Banku Poznańskiego Ziemstwa
Kredytowego,**

**Kawaler Orderu Odrodzenia Polski,
Krzyża Walecznych i Złotego Krzyża Zasługi.**

Powołany zaufaniem swych współobywateli w dniu 10 grudnia 1921 na to mozolne i odpowiedzialne stanowisko, pomimo wątłego zdrowia do ostatniej chwili wypełniał swe obowiązki z największą sumiennością i z najszczerzem oddaniem dla ukochanej instytucji.

Dyrekcja straciła najlepszego, najszlachetniejszego kolegę, urzędnicy najzyczliwszego opiekuna.

Hasłem Jego życia było:

„Nic dla siebie, wszystko dla drugich“.

Zasłużonego i szlachetnego Zmarłego zachowamy w wiernej i wdzięcznej pamięci.

**Dyrekcja i Urzędnicy Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego
Zychliński.**

Zawiadomienie o pogrzebie nastąpi później.

ś. p.

Władysław Szczepkowski

**Prezes Rady Nadzorczej Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego
Generalny Radca Ziemstwa**

**Kawaler Orderu Odrodzenia Polski, Krzyża Walecznych
i Złotego Krzyża Zasługi**

zasnął snem wiecznym w Panu dnia 13 czerwca w Karlsbadzie.

O bolesnej stracie wielce zasłużonego swego Prezesa, Człowieka wyjątkowo szlachetnego serca i umysłu, szczerze i całą duszą oddanego pracy dla dobra Banku zawiadamia

**Rada Nadzorcza i Zarząd
Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego**

Kazimierz Żychliński
Wice-Prezes

Marceli Scheffs
Dyrektor

Dnia 13 czerwca 1929 roku, zmarł w Karlsbadzie nasz współzałożyciel i prezes Rady Nadzorczej, ś. p.

Władysław Szczepkowski

Generalny Radca Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

W Zmarłym straciliśmy doświadczonego i szczerze nam oddanego doradcę.

Cześć Jego pamięci!

dw 6506

„Spójnia“ Tow. Akc. Hodowla Nasion w Nochowiu

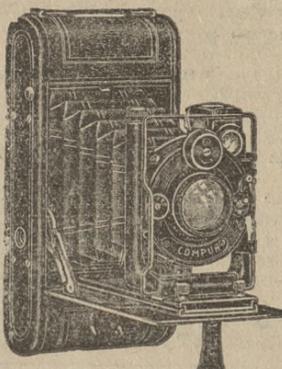
Rada Nadzorcza

Zarząd

Gdy wstępujecie na nową drogę życia...

Młodzi szczęśliwi nowożeńcy
przed wami życie stoi otworem - bierzcie to co ono daje najradośniejszego, jednakże korzystajcie od razu z doświadczenia starszych a życie dla Was nabierze jeszcze więcej uroku!

Pamiętajcie, że czas szybko leci i najpiękniejsze chwile nie wrócą nawet w pamięci, jeśli nie utrwalicie ich na płycie fotograficznej.

Aparat fotograficzny uzupełni Wasze szczęście!
Wiele starszych małżeństw dałoby może tysiące, gdyby mogły dziś zobaczyć na fotografiach swoje przeżycia z pierwszych lat wspólnego życia!

Fotografować jest łatwo. Wydatek 100 zł na kupno aparatu nie jest dużo.

FOTO-GREGER, ul. 27 Grudnia 20

Każda oszczędna elegantka wie, jak ostrożnie należy prać jedwabną bieliznę

TYLKO w domu — i o ile możliwości pod osobistym nadzorem, powinny być prane wszelkie stroje jedwabne dessous w dobroczynnej pianie Lux'u, która nie tylko wspina je pierze, ale i regeneruje. Jedynie przez częste i systematyczne pranie w Lux'ie, można osiągnąć wzorową czystość, trwałość i piękny wygląd tych ładnych części ubrania.

W Lux'ie świetnie się pierze jedwabna bielizna, — nb. kolory nie ulegają zmianie, — a im częściej się ją pierze, tem się staje bardziej miękka i miła w noszeniu. Jedwab pod wpływem Lux'u nabiera specyficznego wytwornego połysku. Lux przedłuża egzystencję delikatnych materiałów.

Jak się postugiwać Lux'em.

Garstkę kryształków mydlanych rozpuścić w odpowiedniej ilości wody gorącej, ubić z tego gęstą pianę i poczekać aż przestygnie.

W letnich mydlinach prać ostrożnie przez wygniatanie w dłoniach. Gdy wszystko zupełnie czyste, splukiwać starannie w letniej wodzie, zmieniając ją trzy razy. Powiesić w przewietrzeniu miejscu.

Nie tylko smakosze lecz i lekarze

zapewniają, iż śledzie norweskic, zawierające wedle badań dr. Lunde jod w znacznej ilości są znakomitem, lekkostrawnym pożywieniem zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych. Jako przystawka lub jako danie smakują wybornie, gdyż jakość śledzia norweskiego jest niezrównana.

Prawdziwe Śledzie Norweskic

Donoszę uprzejmie, że w sobotę, dnia 15 czerwca r. b. o godzinie 11 przed południem otwieram przy

ulicy Zamkowej nr. 4
nowocześnie urządzonej, podług ostatnich wymagań higieny

Kawiarnię i śniadalnię pod nazwą **„KAWIARNIA ZAMKOWA“**

Polecam wyborową kawę, ciastka i zakąski. — Proszę uprzejmie o łaskawe poparcie

Feliks Scheller.

Dobra egzystencja!

Z powodu choroby właściciela jest w większej miejscowości polskiej Górnego Śląska

REALNOŚĆ
na sprzedaż składająca się: 1) z pierwszorzędnej restauracji; 2) probierni i wyszynku; 3) hurtowni piwa i fabryki wód mineralnych do tego obszerny ogród dla gości i około 1 morgi ogrodu warzywnego, wszystko położone na jednym gruncie. Wpłaty przynajmniej 100 000 zł, cena według umowy. Oferty należy składać do Kurjera Poznańskiego pod zw 16 937

Poszukuje się
blacharzy, 2 ślusarzy, tapicera i stelmacha
specjalistów w budowie karoseryj, reflektuje się tylko na **pierwszorzędne samodzielne siły**
z kilkuletnią praktyką. Zgłoszenia od 9—10 i od 2—3 we firmie bpw 8756

HEMPOWICZ - AUTOMOBILE
Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49.

Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ (z marką „Kogut“) są stosowane przy chorobach: żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko nadmiernej otyłości.

Na raty
miesięcznie **18 zł.**
pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński
Poznań
Aleje Martińskiego 5.
bpw 2550

Weże gumowe
tryskacze ogrodowe, kosiarzki do trawy, polewaczki bardzo korzystnie

„Przewodnik“
Centrala Tow. Żelaznych
Poznań, św. Marcin 30.
Pw. 12010-24,129

Składnice

parterowa, około 350 kw², z boczną koleją, biurem, telefonem, światłem elektr., w Poznaniu, odstąpi kupiec z liczną klientelą, z branży naczyń kuchennych, na skład fabryczny. Posiada również do dyspozycji samochód ciężarowy. Przyjmie ewetl. wspólnika z kapitałem 10 000,— zł, do zaprowadzenia hurtowni. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 950

Browar

dobrze zaprowadzony, 3 000 hltr., wytwórnia wód mineralnych, słodownia, nowoczesnie urządzonej, 30 morgi ziemi, dom mieszkalny piętrowy z ogrodem, restauracja i sala do zabaw, w mieście powiatowym — 10 tys. mieszkańców — z powodu choroby, zaraz do sprzedania. Cena według umowy. Oferty pod zw 16 947 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

BAL WYSTAWOWY
 w „Dworze Hugera”
 (Centralna Restauracja P.W.K.)
 przy ul. Śniadeckich 12.
 Wstęp bezpłatny Strój dowolny
 Podczas balu występy artystów
 Ceny restauracyjne

JESTECIE NERWOWI?
 Zadzajcie naszych bezpłatnych szczegółowych wskazówek
 jak uzyskać zdrowe i mocne nerwy. nw 11 078
DR. GEBHARD i SP. — GDAŃSK, ODDZIAŁ 3.

Lekarz-chirurg
 (asystent)
 potrzebny od 1 lipca, na **płatne** zastępstwo 6 tygodni
 do większego miasta. Zgłoszenia pod **zw 16942** do
 ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Podróżujących
 pomocników, wymownych, pracowitych, na wysoką pro-
 wzię, na dobrze zaprowadzony artykuł, **poszukuje**. Zgłosze-
 nia z podaniem dotychczasowej czynności i świadectwami
 przyjmuje **Keczorowski, Wielka 7 — skład**. rw 5371
 Poszukujemy zaraz wykwalifikowanej, polsko-niemieckiej

stenotypistki
 Wymagana polska i niemiecka stenografia. Wynagrodzenie
 podług umowy. — Zgłoszenia do firmy
 „PROGRESS”
 Zjednoczone Kopalnie Górnośląskie, Katowice, Stawowa 13,
 dw 6497

Szachtmistrz
 dobry fachowiec, do budowy kolei na Gór. Śląsku, może
 się zgłosić zaraz piśmiennie:
STYPCZYŃSKI, SYN & S-ka. INTERES BUDOWLANY
 Król. Huta, ul. Jagiellońska 6, tel. 1473 i 1436. Osobi-
 ste zgl. Poznań, Łazarz, Rynek 2 part. na prawo
 w niedzielę 8-10 przed poł. zw 16896

Korespondenta
 biegłego z dobrą znajomością języka polskiego i niemiec-
 kiego — oraz
handlowca
 inteligentnego do prac biurowych, z dłuższą praktyką,
poszukuje się. Oferty z odpisami świadectw, życiorysem
 i podaniem wymaganego wynagrodzenia, uprasza się nade-
 śłać: Pw 12 034-24,83

POZNAŃ — SKRZYŃKA POCZTOWA 131.
BANK LUDOWY, W ŻNIE — POSZUKUJE
młodszej siły pomocniczej
 z dłuższą fachową praktyką. Dołączenie do ofert życiorysu
 i warunków wynagrodzenia jest konieczne.
 dw 6509

Podróżującego
 z branży konfekcji męskiej, siłą pierwszorzędną,
 w średnim wieku, z najlepszymi referencjami,
poszukuje od 1 lipca lub zaraz. Orz młodszego
 inteligentnego
ekspedjenta
 Wyczerpujące zgłoszenia z odpisem świadectw
 i podaniem warunków, uprasza Pw 12 075-24,142
W. KONKIEWICZ, POZNAŃ, Wielka 26.
 Mechaniczna Fabryka Odzieży Męskiej.

Sp. Akc. poszukuje zaraz
stenotypistki
 stenografującej biegle w języku polskim i niemieckim.
 Szczegółowe oferty z podaniem terminu wstąpienia i żąda-
 nego wynagrodzenia pod „Przemysł” do „PAR”, Bydgoszcz,
 Dworcowa 72, Pw 12 072-63,581

Przedstawicielstwa
 przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego po-
 szukuje rzutki, doświadczony kupiec w Poznaniu.
 Gwarancja od 40000 do 500000 zł. Oferty do
 „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod
 nr. 24,145 Pw 12081-24,145

Kapitalista
 poszukiwany do objęcia 50% akcji nowotworzącej się sp.
 akcyjnej przedsiębiorstwa przemysłowego dobrze prosperu-
 jącego od kilku lat w Poznaniu. Potrzebny kapitał 200 ty-
 sięcy zł. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 910

Uczeń
 syn uczciwych rodziców, inteligentny, rzutki, posia-
 dający najmniej 3 klasy gimnazj., **potrzebny zaraz**
Nowa Drogerja, Ogurkowski,
Telefon 86 Koźmin (Wlkp.) Telefon 86
 dw 6196

Baczność Autobusiarze
 karoserje autobusowe według najnowszego systemu, wygod-
 ne i komfortowe, **tanio i na dogodnych warunkach spłaty.**
Budowa Karoseryj — Fr. Stachowiak, Szamotuły
 ul. Ostrońska 13. zw 16 941

Łój
 topiony, wołowy i barani, w każdej ilości do oddania
T. Latanowicz,
Poznań, ul. Piaskowa 6-7. Tel. nr. 27-58

Pierwszorzędny HOTEL
 w większym mieście powiatowym, gdzie mieszczą się dwa
 pułki wojska i wszelkie wyższe uczelnie. Zarys obiektu:
 sala restauracyjna, duża obszerna, osiem przyległych pokoi,
 gościnnych 22, mała sala taneczna, duża sala taneczna,
 gdzie obecnie prosperuje kinoteatr, urządzone według naj-
 nowszej techniki. Obiekt ten z powodu choroby właściciela,
natychmiast na sprzedaż lub do wydzierżawienia. („Sprze-
 daż”, wpłaty 150 000.— zł — „Dzierżawa”, przy objęciu
 20 000 — 30 000.— zł). Poważni reflektanci zechcą złożyć swe
 oferty piśmienne do eksped. Kurjera Pozn. pod nw 11 066

Rutynowanego
zbożowca
 możliwie z praktyką w „Rolnikach”, który w razie wyka-
 zania odpowiedniej kwalifikacji, **przyjęty zostanie do zarza-
 dku.** Piśmienne zgłoszenia z świadectwami i podaniem pre-
 tensyj uprasza nw 11 065
„ROLNIK” — NOWEMIASTO n/DRWĘCĄ.

W większym mieście pogranicznym zachodniej Polski jest
ładny dom składowy
 z przyległym ogrodem 37 m. kw., w pobliżu rynku, z powodu
 choroby właściciela, **zaraz na sprzedaż.** Oferty upraszam
 pod nw 11 076 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Samochody
 nowe i używane, kryte i otwarte 2, 4 i 6-osob., wielki wybór
 stale na składzie na dogodnych warunkach zapłaty. (Nie-
 zwykłe okazje). „Komna” Sp. z o. p. Automobile, Poznań,
 ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 11 010

2000-3000 dol.
 ulokują po 15% na I. hipotece realności w Poznaniu. Pier-
 szeństwo mają poważne przedsiębiorstwa, w których może
 znaleźć ew. zajęcie inteligentny, sumienny urzędnik. W ra-
 zie przeciwnym, wypłata procentu na dłuższy okres zgóry
 pożądana. **Kupię również list hipoteczny do wy. ok. 3 000 dol.**
 Oferty do „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 24,148
 Pw 12 084-24,148

Wyszynk browarowy piw Kobylepolskich!
 Z dniem 1 czerwca r. b. otworzyliśmy w Koby-
 lepolu obok browaru nad Cybiną własny
wyszynk połączony z bufetem.
 Dojazd kolejką powiatową od Bramy Warszaw-
 skiej w niedzielę i święta o godz. 12,10 i 14,45 zaś w
 dnie powszednie o godz. 8-mej i 14,45 oraz autobusa-
 mi swarzędzkimi z ul. Woźnej do Antoninka (Czubek).
 Dogodne miejsce wycieczkowe dla związków i towa-
 rzystw. dw 6480
Browar i Słodownia Kobylepole
 T. z o. p. Telefon 1001 i 3192.

Przetarg na prace brukarskie
Ubezpieczalnia Krajowa odda w drodze publicznego prze-
 targu umocnienie brukiem 750 m. b. drogi w bliskości Lecz-
 nicy pod **Obornikami**. Pw 11 096-24,151
 Słabe kosztorysy otrzymać można w biurze **Ubezpieczal-
 ni Krajowej w Poznaniu**, ul. Mickiewicza 2, pokój 10, gdzie
 wyłożone są do wglądu szczegółowe plany. Oferty w zapie-
 czonej kopertach składać należy pod wskazanym
 adresem do dnia 27 czerwca r. b., godz. 11, o której nastąpi
 otwarcie ofert.
Zarząd:
 (—) Wybieralski.

OGŁOSZENIE
 W tutejszej administracji wakuje zaraz, najpóźniej od
 1. 8. r. b., posada **RACHMISTRZA**
 z poborami grupy IX. oraz z dodatkiem komunalnym w wy-
 sokości 15% uposażenia. Do powyższego stanowiska jest
 przywiązane kierownictwo Komunalnej Kasy Oszczędności
 Miasta Pleszewa za osobnym wynagrodzeniem.
 Przyjęcie nastąpi narazie na próbę, zaś po ukończeniu
 czasokresie próbnym ewentl. na etat. dw 6507
 Etat stanowisk służbowych, przewiduje dla kandydata
 na to stanowisko wykształcenie średnie, oraz znajomość
 ogólnych wiadomości z dziedziny administracji i kasowości
 komunalnej.
 Reflektuje się tylko na siłę fachową z kilkuletnią prak-
 tyką w kasowości komunalnej.
 Inwalidzi wojenni i byli wojskowi przy równych kwali-
 fikacjach mają pierwszeństwo.
 Zgłoszenia kandydatów z własnoręcznie napisanym ży-
 cioryssem oraz uwierzytelnionymi odpisami świadectw przy-
 jmuje **najpóźniej do dnia 25 b. m.**
MAGISTRAT MIASTA PLESZEWA.

PRZETARG PUBLICZNY
NA BUDOWĘ NOWEJ STODOŁY PLEBAŃSKIEJ
NA PROBOSTWIE W TARNOWIE-PODGÓRNYM, POWIAT
POZNAŃSKI.
 Oferty należy złożyć w biurze niżej podpisanego Urzędu
 do dnia 24 czerwca, godz. 11, w zapieczętowanej kopercie,
 z odnośnym napisem przy użyciu wyłączonej podkładki sub-
 misyjnych, które Inspekcja wydaje za opłatą egzemplarza
 6.— zł i przedłożyć rysunki do wglądu. nw 10 783
 Oddzielnie należy przedłożyć kwit za złożone wadium
 i to 5% od sumy ofertowej złożone w **Kasie Skarbowej w Po-
 znaniu**, w gmachu Województwa, lub walorach uznanych
 złożyć do rąk przewodniczącego komisji przetargowej.
 Otwarcie ofert nastąpi o godzinie 11 min. 15 przez komisję
 przetargową, która zastrzega sobie wybór oferenta bez po-
 dania powodu.
Państwowa Inspekcja Budowlana, Poznań—Powiat
 ulica Wały Kościuszki 3, II piętro, pokój 33.

LICYTACJA
alei owocowych, czereśni i wiśni.
Wydział Powiatowy w Szamotulach zarządził publiczne
 licytacyjne wydzierżawienie zbioru czereśni i wiśni z drzew
 rosnących przy szosach i drogach powiatu poniżej wymie-
 nionych. dw 6511
 Należność za dzierżawę należy zapłacić przy podpisaniu
 warunków do rąk prowadzącego licytację.
 Warunki dzierżawy podane będą do wiadomości intere-
 sowanych przed rozpoczęciem licytacji. Wszelkich informac-
 cyj udziela **Powiatowy Urząd Budownictwa drogowego** i od-
 nośni drogomistrz.
Licytacje odbędą się:
 we wtorek, dnia 18 czerwca 1929 roku, o godz. 10 przed po-
 łudniem w lokalu p. Ciaciucha w Szamotulach (Strzelnica).
Szosa Szamotuły — Wilczyzna — Buk
 „ Obrzycko — Ostroń
 „ Wronki — Wartosław
 „ Lipnica — Otorowo.
 w środę dnia 19 czerwca 1929 roku, o godz. 10 przed połud-
 niem w lokalu p. Kuleszy w Pniewach:
Szosa Trakt Poznański
 „ Kościeln — Pniewy
 „ Stęszew — Buk — Wilczyzna
 „ Pniewy — Zamorza.
Szamotuły, dnia 4 czerwca 1929 roku.
Imieniem Wydziału Powiatowego
Przewodniczący: (—) J. Nitosiński.

LICYTACJA PRZYMUSOWA
 W sobotę, dnia 15 czerwca 1929, o godz. 10 przy ul. Fr.
 Ratajczaka 33, odbędzie się za natychmiastową zapłatą,
 sprzedaż: nw 11 062
 1. hurt (książki w większych zapasach),
 2. wypożyczalnia książek zawartość około 7 000 sztuk,
 3. 4 szafy antykwarycznych książek,
 4. urządzenie składowe.
 Obejrzeć można pół godziny przed sprzedażą.
 Poznań, dnia 13 czerwca 1929.
Magistrat XIII/4.

PRZYMUSOWA LICYTACJA
 W sobotę, dnia 15 czerwca r. b., o godz. 6 po południu,
 sprzedawać będą w Zamorzu, najwięcej dajacemu za go-
 tówkę: d 6503
jałowkę, 2 cielęta, 5 prosiąt, powózkę, świnie
150 funt., rower, 26 gąsiat, 4 gęsi i 4 kaczk.
 Zbiórka 10 minut przed licytacją przed sołtysem w Za-
 morzu.
JUJA, kom. sądowy w Pniewach.

PRZYMUSOWA LICYTACJA
 W sobotę, dnia 15 czerwca r. b., o godz. 10 przed połudn-
 iem, sprzedawać będą w Psarcach najwięcej dajacemu za go-
 tówkę: d 6502
wóz handlarski.
 Obejrzeć można 10 minut przed licytacją przed n. Krzy-
 zańskim w Psarcach.
JUJA, kom. sądowy w Pniewach.

Zarząd Sp. Akc. „Goplana“ w Poznaniu

podaje do wiadomości, że przy wymianie akcji markowych na złotowe Bank Poznański wydawał odcinki tym akcjonariuszom, którzy nie mieli pełnej ilości t. j. 10 sztuk akcji po tysiąc marek, ażeby otrzymać jedną akcję dziesięciotową.

Ażeby przeprowadzić ostateczną likwidację tej wymiany Bank Handlowy w Warszawie Oddział w Poznaniu skupuje, względnie sprzedaje odcinki — dając możliwość p. t. akcjonariuszom ostatecznego załatwienia wymiany.

Blizszych informacji udziela Bank Handlowy w Warszawie Oddział w Poznaniu — Plac Wolności 4.

Powyzszy Bank skutecznie omawiana zamiane do 1 września 1929 r.

„GOPLANA“

Fabryka Czekolady Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Wydział Powiatowy Powiatu Wrzesińskiego ogłasza KONKURS

na asystenta szpitala powiatowego we Wrzesni. Od kandydatów wymagane są: 1. Obywatelstwo polskie. 2. Dyplom lekarski, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Nieprzekraczalny wiek 30 lat — stanu wolnego. Podania wraz z dołączeniem powyższych dokumentów oraz życiorysu i zaświadczeń z dotychczasowej pracy należy skierować do Wydziału Powiatowego we Wrzesni. Warunki placu według umowy. Stanowisko do objęcia zaraz. Podania nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi. Przewodniczący Wydziału Powiatowego (—) Charkiewicz.

7. N. 4/29.

UCHWAŁA

Firmie Mieczysław Eckert, Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi 39, skład artykułów męskich i bielizny, właściciel kupiec Mieczysław Eckert, udziela się odroczenia wypłat na przeciąg trzech miesięcy po myśli rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, z dnia 6. 3. 1928 r. (Dz. Ust. nr. 27, pozycja 244). Nadzorcą sądowym mianuje się dyr. Banku Mieczysław Mrówczyński w Inowrocławiu. Inowrocław, dnia 12 czerwca 1929 r.

Sąd Grodzki

SPRZEDAŻ PRZEDSIĘBIORSTWA

Ze względu na stan zdrowia i stosunki rodzinne jest do nabycia

KAMIENICA

przy Rynku, w której znajduje się od lat istniejący, zaprowadzony skład towarów kolonialnych, połączony z przedsiębiorstwem przemysłowym, artykuły codziennej potrzeby, z pewną i zaprowadzoną klientelą. Obszerny śpichrz piętrowy, podwórze, wjazd. Ogród owocowy i warzywny. Konię, wozy. Mieszkanie na piętrze obszerne. Nadaje się dla współpracowników, dwóch dzielnych kupców. Zgłoszenia pisemne do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod rw 5375

PRZETARG

W sobotę, dnia 15 b. m., godz. 4 po południu, przy ulicy Wrocławskiej 15, w podwórzu, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: z w 16 949

samochód

6-osobowy marki „Selwe“, rejestrowany, z światłem elektrycznym Bocha i startem, gotów do jazdy. Obejrzej można 15 minut przed przetargiem.

KRAWCZYK — kom. sądowy — ul. Dąbrówki 14.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Pensjonat

dla przyjezdnych Poznań, ulica Wyspiańskiego 25, w willi przy Wystawie. Cena pokoju z dwoma łóżkami od 8—16 zł. zdw 98 500

Noclegi

dla inteligencji od 5 zł za dobe. Marsz. Focha 82 I. zdw 98 845

Przyjezdnym

ładne pokoje, łazienka, niżej cen hotelowych. Kanałowa 7. II. prawo. zdw 99 117

1 SPRZEDAŻE

Złoto

w monetach sprzedam. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 5 373

Porcelana i szkło

restauracyjne. Wielki wybór. Znane niskie ceny Hurt Porcelany, Wroniecka 24 w podwórzu. zdw 98 193

Wózek

dzieci w dobrym stanie tanio sprzedam. Ul. Żółkiewska 11. II. p. prawo. zdw 98 105

Wózki

dziecięce, dobre i tanie F-a Gumy. 27 Grudnia 15. podwórze. zdw 95 715

Półszorek

do wjazdu sprzedam tanio. Zgłoszenia Pl. Bernardyński, 3. I. prawo. zdw 98 852

Magnet

Elisemanna W. K. D. 4 w dobrym stanie oddam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 854

Na Wystawę

kiosk w parku Wilsona na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 98 856

Zakład

fryzjerski, skromny z mieszkaniem (pokój i kuchnia) w Zbąszyniu zaraz tanio na sprzedaż. Caliński, Zbąszyn, Marszałkowska 67. zdw 98 858

Skład

kolonij. i delikat. bez konkurencji z dużą ubikacją, nadająca się na drugi skład 4 pok. miesz. i kuchnia w Bydgoszczy do sprzedania za gotówkę. Wskaże Kurjer zdw 98 859

Sprzedam

smoking i ubranie marynarkowe w dobrym stanie i różne przedmioty używane, kryształowe i porcelanowe. Zgłaszaj się do wtorku najpóźniej z powodu wjazdu. Jan Nowak, Kanałowa 1. I. prawo. zdw 98 867

Okazyjnie

futro karakulowe wartości 2.000 zł sprzedam za 900 zł. Waly Kr. Jadwigi 4. III. p., prawo. Godz. 4—7 po poł. zdw 98 875

Bufo

zimny i gorący doskonale prosperujący na Wystawie do odstepienia z powodu nadmiaru pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 920

Powózka

(polowczyk) sześć osobowy korzystnie na sprzedaż. Modzelewicki, Grunwaldzka 11. zdw 98 931

Przedsiębiorstwo

fabryczne w Poznaniu w którym są dwie wytwórnie artykułów spożywczych z najnowszymi maszynami, dobrze się rentującą do wydzierżawienia lub sprzedania z domem 8 pokoi bez lokatorów, stajnią, szopa i ogrodem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 913

Szory

wiedeńskie i powózki pokryty sprzedam. Św. Wawrzyńca 11. jw 2009

Mahoniową

spialnie tanio sprzedam. Stolarnia, Szpperska 8. zdw 98 572

Dom

3 piętrowy, z trzema składami, z 1 1/2 morgowym ogrodem warzywnym, na prowincji w mieście powiatowym, z powodu stosunków rodzinnych zaraz b. korzystnie na sprzedaż. Blizszych informacji udziela: Fr. Stendera, kierownik łazienek Apollo, ul. Fr. Ratajczaka, także zgłoszenia osobiste pomiędzy godz. 8—8. zdw 98 949

Huśtawka

6 czolnowa tanio na sprzedaż. S. Nowak, Droga Dembińska 1. zdw 98 952

Żądajcie

tylko polskich uznanych za najlepsze Ostry do gołenia. Wytwórnia Kraków, ul. Zwierzyniecka 15. dw 6498

Gdynia

Plac pod budowę ca 500 m² przy przynajmniej ulicy w pobliżu plaży, powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa bardzo tanio na sprzedaż. Zgłoszenia poważnych reflektantów do „Par“. Aleje Marcinkowskiego 11. pod 55,63 Pw 12 071-55,64

Przepyszna willa (pałac)

w Poznaniu nadająca się na sanatorium lub zakład leczniczy z 35 ubikacjami, 8 morgowy ogród, pawilon, kregielnia, garaż na 3 samochody, stajnia na 18 koni, piękne werandy, wszędzie parkiet, światło elektryczne. Cena 200.000 zł na dogodnych warunkach. Na miejscu nowoczesny hotel z 115 ubikacjami zaraz do sprzedania za cenę 250.000 zł od właściciela wprost. Zgłoszenia Kurjer Poznański dw 6493

Wózek

sportowy na paskach sprzedam okazjnie. Knapik, Zwierzyniecka 20, IV. zdw 98 971

Skład

kolonialny bez mieszkania z towarem lub bez, przy Rynku Jezyckim tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 98 972

Sygnety

z herbem w kamieniu. Gasiorowski i Frankowski, św. Marcina 34. Telefon 55-28. bpw 3647

Meble

mahoniowe, kanapa, dwa fotele, lustra i szafonierka do sprzedania. Ul. Wrocławska 28-29, II. lewo. zdw 98 150

Rower

prawie nowy sprzedam między godz. 5—7. Wybickiego 16, II., wejście, parter, lewo. zdw 99 059

Maszyna

do pisania Underwood okazjnie do sprzedania. Zgłoszenia ulica Spokojna 19, III. p., lewo. zdw 99 054

Wózek

sportowy z budką korzystnie na sprzedaż. Waberska, ul. Łukaszczyca 14. zdw 99 055

Willa

6 pokojowa Puszczykowo tanio. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 99 171

Dom

piętrowy z wędzarnią ryb, 2 morgi roli za 10.000 zł sprzedam. „Port“. Wielki n/Notecia. w 1829 mp

Skład

kolonialny z towarem, urządzeniem, przyległym pokojem i kuchnią sprzedam. M. Dykier, Swarzędz. nw 11 080

Sprzedam

za gotówkę nowy francuski zegar do autodorozki. Wiadomość: ul. Poleska 16, parter, lewo. od 11—14. nw 10 782

Parcele

budowlane od 3 do 10 zł za mtr. 2 sceny na sprzedaż. Zgłoszenia od 2 do 6 godz. przy ul. Marsz. Focha 177 (Łazarska 61). zdw 99 098

Dom

masywny, piętrowy, 16 ubikacji, ogrodu 1/2 morgi oraz 4 morgi ziemi w centrum miasta, nadający się na wszelkie dogodności przy kupnie dwa pokoje i kuchnia wolne ceną handlowa 27 tysięcy. Ul. Poznańska 21, Pobjedziska. zdw 99 156

Sprzedaję

kiosk wystawie. Głogowska 107, IV. piętro, 8 wieczór. zdw 98 960

2 wozy

robocze, kuźnia polowa, kowadło i narzędzia kowalskie, drągi do rusztowania tanio na sprzedaż od godz. 2 do 6, przy ul. Marsz. Focha 177 (Łazarska 61). zdw 99 037

Obrączki

ślubne zegarki najtaniej Matysiak, św. Marcina 9. bpw 1159

Motocykl

„Indian“ z przyczepką w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zagórski, ul. Polna, garaż. zdw 98 967

Antyki

wielki wybór. Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 2 378

Dom

w Witkowie przy rynku, 5 pokojowy, kompletne zabudowania, nadający się dla handlarza bydłem lub na każde inne przedsiębiorstwo oraz 3 morgi roli z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa zaraz na sprzedaż. Oferty Jan Woźniak, Witkowo, p. Gniezno. zdw 99 158

Szafa

orzechowa, mało używana do sprzedania w sobotę pomiędzy 12—2. Zurawski, Półwiejska 6. zdw 99 159

Skład

śródmieście mieszkaniem tanio. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 99 160

Folwark

1000 morgowy w kulturze przy szosie, Kujawy, wpłaty 250.000. Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 99 163

Gospodarstwo

bardzo ładne, ca. 60 morgi dobrej ziemi, budynki masywne, dom mieszkalny w rodzaju willi (8 pokojowy) zaraz korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 079

Majątek

25 000 m² morg buraczanej ziemi piękny pałac, żywe, martwe inwentarze, morga 650, sprzedaż Dom Handlowy, Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 99 168

Stół

rozciągany, debowy na 24 osoby do jadalni tanio na sprzedaż. — Półwiejska 4, I. Pw 12 085-24,147

Gospodarstwo

20% morgowe i 16 morgi dzierżawy, dobra ziemia, kompletny żywy i martwy inwentarz, kompletne i masywne budynki, okolica bogata, kolej i poczta w miejscu z powodu wjazdu sprzedam przy wpłacie 15.000 zł. Franciszek Bak Bielewo, pow. Kościan. nw 11 073

Leżaki

pożyteczne na balkon, do ogrodu i na plażę, w największym wyborze, po znanych niskich cenach. L. Krause, Stary Rynek 25/28 (obok starego ratusza). Pw 11 021-23,21

Majątek

blisko Poznania w kulturze 1.400 morg uroczony położony, inwentarze żywe i martwe w komplecie za 650.000 zł. do sprzedania, wpłaty 350.000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 509

Drukarnię

w Poznaniu korzystnie sprzedam jak najprędzej. Oferty Kurjer zdw 98 469

Motocykl

(Deutsches Depradl) zaraz korzystnie na sprzedaż. St. Kawczyński, Spokojna 24, IV. p. I. w. zdw 98 527

Dom

w małym mieście z składem kolonialnym, piekarnia oraz skład stroju i tow. krótkich z przyległym owocowym ogrodem sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 423

Serwis

do kawy 6 osób. porc. 8,50. Obiadowe 6 osób. porcel. 89.—. Hurt Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 98 192

Motocykl

Sarolea 500 kub. rok 1928, prawie nowy, za cenę 1.900 zł na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 424

Gospodarstwo

sprzedam lub wydzierżawię z powodu choroby tanio 56 morg żywym i martwym inwentarzem, budynki masywne. Wincenty Buda, Słonawy, powiat Oborniki. nw 11 036

Tanio

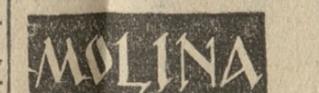
się obierz, umieblisz w Domu Komisyjnym św. Marcina 73a Pw 8923

Wytwórnia

cukierków w dobrym punkcie wraz z 2 pokojowym mieszkaniem jest korzystnie zaraz do sprzedania. Zgłoszenia J. Dul, Gniezno, Lecha 4. nw 11 074

Fabryka wód mineralnych

hurtownia piw, w ruchu z powodu ważnej zmiany, korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 98 669

Najpewniejszy środek przeciw moliom! Bez wstrętnego zapachu. Znany od lat 20. Do nabycia w każdej drogerji! Tylko w paczkach oryginalnych po 0,75, 1,25 i 2,50 zł. Pw 9809-18,335

2 osiołki

4 i 5 lat zaraz do oddania. Preuss — Nowinki, poczta Molsina. zdwp 98 937

Willa

w Poznaniu z ogrodem owocowym, bez długi, cena 43.000 złotych, wolne 7 pokoi z kuchnią. Biuro Handlowe „Boltar“. Poznań, Skarbowska 17. Pw 11 189-23,23

1.400 morg dzierżawa

w województwie warszawskim, ziemia pszenna. Gorzelnia, objęcie 200.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar“. Poznań, Skarbowska 17. Pw 11 197-23,80

Wielkopańska willa

luksusowa, w pięknym parku, ogród owocowy, w mieście powiatowym, wyższe szkoły na miejscu 12 dużych pokoi, garaż i składy, cena 110.000 złotych, wpłaty 50 tys. złotych. Biuro Handlowe „Boltar“. Poznań, Skarbowska 17. Pw 11 190-23,25

Hotel z rak niemieckich

wspaniały gmach, pierwszorzędnym interes dla Polaka, z pełną koncesją, bardzo dochodowy, w mieście powiatowym, za bezcen na sprzedaż. Cena 95.000, wpłaty najmniej 50.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar“. Poznań, Skarbowska 17. Pw 11 195-23,73

Folwark

244 morgi, ziemia dobra, żywna, w kulturze, dom 7 pokoi w ogrodzie 8 morgowym, piękne położenie, inwentarz żywy i martwy, cena 110.000 złotych, wpłaty 70.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar“. Poznań, Skarbowska 17. Pw 11 192-23,31

Lampa

brązowa, wisząca, nadająca się do gazu i elektryczności na sprzedaż. Półwiejska 41, I. prawo. zdw 98 016

Folwark

360 morg, w tem 280 morg pszenno-buraczanej ziemi, 8 morg iak, 40 morg lasu starodrzew, 20 zagajników, pałac 20 pokoi w parku 8 morgowym, inwentarz żywy i martwy kompletny, ziemia drenażowa, w jednym planie, w kulturze, blisko Gdyni, cena 165.000 złotych, hipoteka Banku Rolnego 8 proc. amortyzacyjna 85.000 złotych, reszta gotówka 80.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar“. Poznań, Skarbowska 17. Pw 11,191-23,23

Wózków

dziecięcych wybór. — „Świątek dziecięcy“, Kraszewskiego 11. zdw 95 887

Młyn

motorowy, urządzenie nowoczesne przemiału 150 ctr. na dobe i kompletne gospodarstwo, 37 morg ziemi z powodu braku gospodarza na sprzedaż. Okolica bogata. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 255. nw 11 075

Piekarnię

sprzedam z urządzeniem i mieszkaniem dwa pokoje i kuchnia, cena 2.500. Adres wskaże Kurjer rw 5 330

Debówce

biurko z fotelem okazjnie do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 98 993

Konia

Samochody i motocykle
nowsze modele kupujemy za gotówkę „Komna” Sp. z o. p. P. znań, ul. Dąbrowskiego 88/85, telefon 77-67. nw 11 011

Wanne
kapielową mniejszą kupie. Stro- ma 1, parter. zdw 98 968-9

Motor
elektr. na prad stały 220 volt 1/4 do 1/2 KM. 1.200 obrot. możli- wie z łożyskami kulkowymi kupie. Oferty z podaniem ceny do Elektra, Gniezno, Mieczysława 15. nw 11 060

Parcele
natychmiast kupie w obrębie Po- mania, lub blisko Poznania od 1.000-3.000 metrów. Pośpiech pożądany. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 844

Rower
w dobrym stanie kupie. Zgło- szenia św. Marcin 61, skład cy- gar. zdw 99 065

Samochód
kupie używany Citroen lub Ma- this. Oferty Kurjer zdw 99 052

6 KAMIENICE

Folwarczek
ładny 160 mórg, inwentarz mar- twy, żywy spiesznie sprzedam lub wdzierżawie. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 320

Kamienice
3 piętrowa przy Moście Teatral- nym sprzedam. Cena 145 tys., wpłaty 60 tys., reszta na 4 lata Oferty Kurjer zdw 98 849

Kamienice
kupie przy wpłacie 70.000 wprost od gospodarza. Agenci wykluczeni. Oferty do Kurjera zdw 98 880

Place
przy Sienkiewicza, Kochanowskie- go sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 979

Wielkie
ubikacje wysokie sutereny obok św. Marcina wynajmie Tomczak, Wierzbicice 31. zdw 98 985

Kamienice
nowoczesna, cena 75 000, wpłata 40 000, reszta amortyzacja 6% rocznie. Dutkiewicz, Chwaliszewo- wo 70. zdw 99 162

7 PIENIĄDZ

5.000 zł
oraz żywy i martwy inwentarz, później więcej gotówki włoży dzielny kupiec do jakiegokolwiek przedsiębiorstwa. — najchętniej młyn, skład paszy, węgla etc. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 98 553

Wspólnika
do hurt. kolonii, który przejmie kierownictwo, poszuk. Zgłosze- nia z podaniem posiad. gotówki do Kurjera Pozn. zdw 98 664

10.000 zł
poszukuje pożyczki hipotecznej terenów willy. Zgłoszenia „Par”, 27 Grudnia 18 pod 58.365. Pw 12 041-58.365

Z gotówką
10 tys. zł wstępuje jako wspólnik do solidnego przedsiębiorstwa, gdzie mógłbym również otrzymać dobrą posadę jako mechanik. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 030

Dam posadę
za udzielenie pożyczki 200 zł na jeden miesiąc. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 847

Wstąpię
jako wspólnik do fabrykacji ar- tykułu spożywczego. Oferty u- prasza się z podaniem produktu i warunków do Kurjera zdw 98 936

2-5.000 złotych
poszukuje na jeden rok, dobry procent i na życzenie odstąpię dobre polowanie. Łaskawe ofe- rty do Kurjera zdw 99 015

Poszukuję
2-3.000 zł, dam dobry zastaw wysoki procent. Kurjer zdw 99 061

3.000 zł
na I. hipotekę kamienicy szukam. Oferty Kurjer zdw 99 157

50 tys.
poszukuje na I hipotekę na nowo- wybudowaną salę i wspaniałą willę w powiat. mieście, za wys. procentem. Wartość realności 200 tys. zł. Zapytania Kurjer zdw 99 080

8 DO WYNAJĘCIA

3 pokoje
z kuchnią umeblowane na czas wystawy do wynajęcia z używa- niem kuchni. Wiadomość ul. Spoko- jna 15a, II. L. L. zdw 98 508

1-2
pok. eleg. umebl. salon z forte- pianem, sypialnia lub pojed. do wynajęcia. Ewntl. użycie kuchni. Śniadanie 6. III. p. drzwi środ- kowe. zdw 98 218

Odstąpię
dwa pokoje za pożyczkę 10 tys. zł, gospodarz. Adres wskaże Kur- jer zdw 98 818

Mieszkania
2 pokoje z kuchnią bezdzietne mał- żeństwo poszukuje. dwuletni czynsz, agenci wykluczeni. Zgło- szenia Kurjer zdw 99 131

Mieszkania
1. 2 pokojowe z kuchnią wprost od gospodarza odda Biuro. Wro- niecka 12, I. od 9-3. zdw 99 131

Oddam
zaraz dwa duże pokoje w śród- mieściu na ubikację handlowe lub mieszkanie. Spieszne zgłoszenia do Kurjera zdw 99 133

Mieszkanie
pięciopokojowe komfortowe, cen- trum do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 137

Mieszkanie
4 pokojowe, komfortowe na parterze zaraz wolne wynajmie. — Oferty zdw 99 096

Mieszkanie
jednopokojowe wynajmie. Widziń- ski, Małeckiego 15, podwórze, parterze. zdw 99 100

Mieszkanie
4 pokojowe słoneczne wskaże Dut- kiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 99 161

9 SZUKA MIESZK

Który
z pp. właścicieli domu odstąpi młodemu małżeństwu mieszkanie jedno lub dwupokojowe z kuch- nią? Łaskawe oferty proszę do ekspedycji Kurjera pod zdw 98 824

Poszukuje
mieszkania 3 pokojowego z wyg- dami od gospodarza, zapłacie na dwa lata zgóry. Dzielnica obojet- na. Oferty zdw 98 036

2-3
pokoje szuka bezdzietne małże-ństwo. Inform. Grajek, Odskok 3. zdw 98 825

Mieszkania
2 pokojowe wprost od gospodar- za poszukuje. Czynsz podług umowy. Oferty Kurjer zdw 98 850

1.000 zł
za pokój i kuchnię (w tem 1/4 ro- ku dzierżawa) wprost od gospodar- za da bezdzietne solidne mał- żeństwo Spieszne oferty pod zdw 99 109

10 ZAMIANA MIESZKANIA

4 pokojowe
mieszkanie zamienię na 3 pokoje, ul. Dąbrowskiego 4 zdw 98 351

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
Chudzińska, Rzeczypospolitej 2. zdw 98 620

Pokój
umeblowany z światłem elek- trycznym lepszym panu do wy- najęcia Pościel i bielizna poża- dana. Śniadeczek 18, drugie pie- tro, lewo. zdw 95 950

Pokój
dla 2 panów. Półwiejska 20, par- ter, prawo. zdw 98 331

Nowliwy
pokój inteligentnej osobie zaraz do wynajęcia. Wały Jagiello 18, part., lewo. zdw 98 642

Sew. Mielżyńskiego 25 a
II. prawo. 2 umebl. pokoje jeden bez pościeli. zdw 98 746

Śródmieście
pokój 1-2 osoby utrzymaniem po 130.—. Adres wskaże Kurjer zdw 98 747

Pokój
umeblowany oddam. Prusa 19, III. lewo. zdw 98 831

Umeblowany
pokój. św. Marcin 13, IV. pra- wo front. zdw 98 820

Pokój
potrzebny bez mebli spiesznie może być suterena, I. i II. pie- tro. Dzierżawa placę 3 miesiące zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 820

Pokój
umeblowany, elektryczność dla 1 lub 2 osób wynajmie. Łazarz, Ma- leckiego 27, III. lewo. zdw 98 813

Pokój
mały zaraz do wynajęcia. Ziet- kowska, ul. Młyńska 3, IV. p. zdw 98 748

Pokój
umeblowany z światłem elektr. wynajęcia na stałe ul. Zupań- skiego 21, II. lewo. zdw 98 848

Z utrzymaniem
pokój w śródmieściu z niekrepu- jącym wejściem, jasny, czysty, dżwan, biurko, otomana. Drowa Szubertowa, Kreta 5. zdw 98 860

Pokoje
komfortowe, telefon Ratajczaka 29, III. lewo. zdw 98 862

Wynajmie
pokój dla dwóch panów. Grobla 17a, front. III p. lewo. zdw 98 863

Trzy
miesiące do odnajęcia 2 umebl. pokoje z łazienką, wspaniale dla 1-3 osób. Czekański, Słowackie- go 8, ogrod. zdw 98 868

Pokój
frontowy, światło elektr. wynaj- mie panu na stałe św. Wojciech 5, II. piętro, prawo. zdw 98 358

Pokoje
umeblowane z utrzymaniem lub bez polecia „Wera”. Sew. Miel- żyńskiego 4, II. p. zdw 98 896

Pokój
2 osobom wynajmie. Wierzbicie- ce 11, III., lewo. zdw 98 919

Pokój
wynajmie panu. Grobla 6, I., prawo, podwórze, lewo. zdw 98 921

Pokój
dobrze umeblowany zaraz lub 1 lipca. Zielona 7, parter, lewo. zdw 98 924

Pokoik
elektryczność, lepszymu panu wynajmie. Jeżycka 41, I., lewo. zdw 98 926

Pokój
3 panom wynajmie. Małeckiego 5, w podw. lewo, I. lewo. zdw 98 935

Pokój
umeblowany frontowy na parter- ze do wynajęcia. Mostowa 15, prawo. zdw 98 906

Czysty
pokój bez pościeli lepszymu panu wynajmie. Szamarzewskiego 8, II., lewo. zdw 98 912

Z powodu
likwidacji mieszkania mam do oddania korzystnie: 2 sypialnie, fortepian i różne pojedyncze me- ble, w dobrym stanie. Obejrzeć można od 1-4. Towarowa 21, Firma Witamina. zdw 99 110

Pokój
wspólny dla panów. Mostowa 26, III. p. tr., II. wchód, prawo. zdw 99 035

Pokój
umeblowany, słoneczny do wynaj- ecia. Św. Józefa 9, parter, pra- wo. zdw 99 032

Pokój
umeblowany dla dwóch panów wynajmie. Kozia 23, II. zdw 99 031

Pokój
umeblowany wynajmie. Marszał- ka Focha 2 (Łazarska) dom ogrodowy, II. wprost. zdw 99 030

Pokój
dobrze umeblowany, solidnemu panu na stałe wynajmie. Ulica Działynskich 3, II., prawo. zdw 99 021

Pokój
dobrze umeblowany z elektrycz- nym oświetleniem wynajmie. Pa- trona Jackowskiego 3, parter, lewo. jw 2010

Pokój
umeblowany dla pań lub panów do wynajęcia. Poznańska 810, I., prawo. jw 2011

Pokój
elegancko umeblowany dla 2 lub 1 pana na stałe do wynajęcia albo inteligentnemu małżeństwu od 15. 6. Wejście z klatki scho- dowej. Skryta 14, III. p., lewo jw 2012

Frontowy
pokój umeblowany czysty wynaj- mie. Strzelecka 26, III. lewo. zdw 98 953

Pokój
słoneczny wynajmie zaraz. Plac Nowomiejski 5, III. dom ogrodowy, II. lewo. zdw 98 948

Centrum
pokój 1-2 osoby, telefon wynaj- mie. Św. Marcin 9-10, II. le- wo. zdw 98 950

Przyjme
skromne panią na pokój. Ła- kowa 4a, II. p. lewo. zdw 99 020

Inteligentnego
pana na wspólny pokój od 15 czerwca lub 1 lipca. Strzelecka 20, I. p. tr. lewo. zdw 99 012

Pokój
panu wspólny I. piętro Półwiej- ska 33. zdw 99 042

Pokój
umeblowany wynajmie. Wrocław- ska 3, II. prawo. zdw 99 044

Pokój
wynajmie. Marszałka Focha 112 (przy dworcu). Sierżant. zdw 99 045

Pokój
ładnie umeblowany, słoneczny z balkonem przy pl. Wolności dla lepszego pana także przyjeżdżym zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do biura „Oko”, pl. Wolności 6. Telefon 20-76. Kw 2380

Pokój
umeblowany dwóm panom wy- najmie. Staszica 5a, II. p. tr. zdw 99 071

Ładny
pokój balkonowy wynajmie dwóm panom, Wielkie Garbary 44, III. lewo. zdw 99 062

Ładny
front. umebl. jest od 1 lipca na stałe do oddania dla jednego pa- na lub dwóch. Ul. Fr. Ratajczaka 31, III. zdw 98 951

Pokój
na dwie osoby dla intel. osób bez pościeli zaraz. Poznańska 21, IV. p. tr. jw 2015

„Informator”
polecia pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przy- jeżdżących złotych 3-5 dziennie. Ratajczaka 15, (Passi Apollo). telefon 55-14. zdw 99 102

Solidną
panienkę na wspólny pokój. Dłu- ga 10, II. lewo. zdw 99 119

Pokój
umeblowany z balkonem dla pań korzystnie zaraz. Solacka 15, I. p. zdw 99 126

Pokój
słoneczny wynajmie 2 panom. Wrocławska 5-6, IV. prawo. zdw 99 129

Pokój
czysty, balkon, wejście osobne dla 1-2 osób wolny. Wierzbicice 10, I. p. tr. zdw 99 136

Pokój
umebl. do wynajęcia. Ul. Je- życka 45, III. pr. zdw 99 146

Pokój
dwóm panom wynajmie. Małe- ckiego 14, II. p. tr. front, lewo. zdw 99 094

Panu
wynajmie dobrze umeblowany po- kój. Piekary 25, Kubiak. zdw 99 097

Elegancki
słoneczny pokój z elektr. tylko solidnemu panu zaraz wynajmie. Dąbrowskiego 23, II. prawo. zdw 99 099

Umeblowany
duży, słoneczny pokój przy ul. Mickiewicza. Poznańska 58, II., lewo. jw 2016

Pokoje
1-3 osób utrzymanie (bez). Pół- wiejska 2, III. prawo. zdw 99 105

2 pokoje
eleganckie męski i sypialnie, elek- tryczność, balkon niekrepujące śródmieściu korzystnie oddam. — Skarbowska 20, III. lewo. zdw 99 107

Czysty
mały pokój wynajmie. Szewska 3, I. prawo. zdw 99 111

Pokój
do wynajęcia dla dwóch panów. Wrocławska 17, front, II. lewo. zdw 99 112

Panienska
ewentl. bona int. z lepszej ro- dziny poszukuje posady do dzie- ci zaraz, okolica obojetna, możli- wie i wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 114

Pokój
umeblowany wynajmie panom. Wilczek, Rybaki 7. zdw 99 060

Pokój
umeblowany elegancki zaraz lub 15. 6. do wynajęcia. Matejki 5, III., prawo. zdw 99 056

2 panom
lub paniom zaraz — 1. 7. Wały Królowej Jadwigi 3a, III. front zdw 99 053

Pokój
frontowy osobne wejście 2 pa- nom wynajmie. Gwarna 18, III. lewo. zdw 98 711

1-2
pok. eleg. umebl. salon z forte- pianem, sypialnia lub pojed. do wynajęcia. Ewntl. użycie kuchni. Śniadeczek 6, III. p. drzwi środ- kowe. zdw 98 218

Pokój
wynajmie zaraz. Piekary 8a, par- ter, front. zdw 99 179

Pokój
umeblowany Sew. Mielżyńskiego 28, parter, lewo. zdw 99 180

Pokój
na 2 osoby do wynajęcia. Św. Józefa 6, III. lewo. zdw 98 966

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Ko- chanowskiego 22, I. prawo. zdw 99 148

Wspólny
pokój dla panny z pościelą wła- sną. Wielkie Garbary 50, front, III. pr. zdw 99 149

Pokój
o dwóch łóżkach. Piaskowa 8, front, III. p. tr. zdw 99 151

Pokój
1-2 osób. Sew. Mielżyńskiego 25, II. prawo. zdw 99 152

Pokój
1-2 osób. Kreta 6, wysoki par- ter, prawo. zdw 99 153

Ul. Cieszkowskiego 7
wys. part. pokoje umeblowane na czas Wystawy do wynajęcia. zdw 99 154

Pokój
dwuosobowy wynajmie. Nowak, Szkolna 6. zdw 98 940

Pokój
na dzień, tygodnię. Słowackiego 34, I. lewo. zdw 98 980

Pokój
umeblowany wynajmie panu. Strzelecka 11, III. prawo. zdw 98 982

Pana
na wspólny pokój. Piekary 6, III. p. tr. lewo. zdw 98 973

Słoneczny
balkonowy, miły, biały pokój wy- najmie tania. Widok na ogródki i ulicę. Jeżyce, Poznańska 27, w podw. wprost II. p. tr. prawa. zdw 98 970

Jasna 16
II. lewo, ładny pokój frontowy dla 1 lub 2 solidnych osób od 15. 6. do wynajęcia. zdw 99 134

Pokój
umeblowany dla 2 panów do wy- najęcia. Poznańska 27 a, I. p. tr., prawo. zdw 98 963

Pokój
umeblowany panom wynajmie. Poznańska 21, parter, prawo. zdw 98 962

„Informacja”
św. Marcin 11, polecia pokoje. zdw 98 959

Tanio
pokój wspólny panom. Kozia 19, podwórze III. zdw 98 958

Pokój
niekrepujący dla pań lub panów. Wierzbicice 43, Nowaczyk. zdw 98 957

Pokój
umeblowany wynajmie. Rohloff, Ogrodowa 5. zdw 98 956

Lepszy
spokojny pokój, solidnej osobie. Św. Marcin 4, II. p. tr. lewo. zdw 98 955

Pokój
salonik, elegancko umeblowany, słoneczny, parterowy, frontowy z utrzymaniem ewntl. bez zaraz do wynajęcia. Patr. Jackowskiego 11, front, parter, prawo. zdw 99 039

Pokój
frontowy wynajmie w śródmieściu Romana Szymańskiego 2, III. prawo. zdw 99 034

Wspólny
pokój dla pana. Mostowa 37, III. lewo. rw 5 378

Pokój
wspólny dla pań. Kurc. St. Rynek 48, podwórze II. piętro. rw 5 379

Pokój
dwuosobowy. Wielkie Garbary wchód z Woźnej 14b, III. Ce- glewska. zdw 98 994

Pokój
umeblowany wynajmie. Szyper- ska 3, parter, prawo, II. wejście. zdw 98 997

Pokój
wynajmie panom. Stary Rynek 10, wchód Kurzanoga, IV. p. zdw 98 999

Pokój
dla solidnej osoby do wynajęcia zaraz. Zgłoszenia w godz. 18.30-19.30. Twardowski, 27. Grudnia 20. zdw 99 000

Stacja
wspólna dla panów zaraz. Pocz- towa 13, Przybylska. zdw 99 164

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
umeblowanego poszukuje spokoj- ny pan. Oferty Kurjer zdw 98 188

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoju lub częściowo umeblowanego. Ofe- rty do Kurjera zdw 98 815/16

Pokoju
na biuro poszukuje. Oferty Kur- jer zdw 99 057-8

Pokoju
nieodległego dla pana poszukuje. Oferty z ceną Kurjer zdw 98 857

Szukam
pokoju w śródmieściu. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 98 864

Panienska
poszukuje pokoju skromnego i so- lidnego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 888

Solidny
pan szuka pokoju czystego, ładne- go w śródmieściu. Oferty z po- daniem ceny do Kurjera zdw 98 976

Pokoju
zupelnie niekrepującego poszuku- je. Zgłoszenia z ceną Kurjer zdw 98 977

Pokoju
próżnego bez używania kuchni poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 99 025

Małżeństwo
poszukuje pokoju zaraz na stałe z niekrepującym wejściem z uży- waniem kuchni, ewntl. z klatki schodowej z podaniem ceny do Kurjera zdw 99 070

Letnisko
pokoje wynajme. Kucharska, Puszczkowsko. zdw 98 48.

Na letnisko
pokoju z użyciem kuchni w okolicy Poznania poszukuje Jęzierska, Długa 7. zdw 98 872

Dziecko
roczne oddam na 4 miesiące. Kurjer zdw 99 095

W Puszczykowie
mieszkanie 2 pokojowe, kuchnia weranda, blisko dworca na całe lat. do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 99 104

16 OSOBISTE

Inteligentna
sympatyczna paniąka zupełna sierota, z lepszej rodziny, poszukuje pokoju ewent. z utrzymaniem, najchętniej z przyłączeniem do rodziny. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 99 116

Kapelusze
przerabia według najnowszych modeli „Regina“ sw. Marcina 78 K w 2259/60

Institut de Beauté „Iris“
Poznań, Piłkarski 5, telefon 25-91
Fryzjerski salon damski, poleca farbowanie włosów, brwi i rzęs pierwszorzędnymi farbami, nie szkodzącymi. Odulacja wodna, zwykła oraz manicure etc. zdw 99 084

21 ZGUBY

Zgubione
tymczasowe zaświadczenie wojskowe, wydane przez P. K. U. Sosnowiec na nazwisko Jan Pilch unieważniam. zdw 98 130

Zgubiono
książeczkę wojskową na nazwisko Jan Janicki, którą się unieważnia. zdw 98 447

Blanko
weksel podpisany przez J. Chęciak unieważniam, ponieważ takowy zaginął w obecności p. Raport z Łodzi. J. Chęciak, Gniezno. nw 11 059

Zaginął
biały pudełek, znalazcę wynagrodzę. Dudek, ul. Pocztowa 2. rw 5 376

22 ROZMAŹNE

Robótki ręczne
monogramy rysuje. Jankowska, Stary Rynek 48. II. bpw 3733

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.96

Fryzjerna
dla pań i panów w hotelu „Polemia“ otwarta od 7-22. Także w niedziele i święta. bpw 3747

Uwaga!
Gabinet Lecznico Kosmetyczny „Halina“
Zawiadania swoja Szanow. Kliencie, że zakład został na nowo otwarty od godziny 10-1 i 3-7; niedz. i święta od 11-2. ul. Rzeczypospolitej 4. telefon 22-78. zdw 98 791

Pracownia
eleganckiej bielizny damskiej, męskiej, poscielowej podług najnowszych wzorów. Wykonanie pierwszorzędne. Wielkie Garbary 13. wejście Woźna II prawo bpw 3395

Koldry
przyjmuję w prac. Smoczyńska, Kwiatowa 8. bpw 3736

Eleganckie
może damskie wykonuje pięknie i tanio. Słowackiego 39. III. prawo. jw 2 007

Posłańcy
wszelkie zlecenia listów oraz zwózki zaliczają szybko i tanio — „Centrala Ruchu“ 3 Maja 3 a. telefon 38-00. zdw 98 667

Nowość
Olówek liczący, mnoży i dzieli, wielki szlazier dla wszystkich. Kto widzi kupuje. Wzory wysłać się za nadesłaniem 1 zł w znaczkach. Anioła i Kosik. Poznań, Marsz. Focha 82. zdw 98 786

Ośmioklasista
spędzi wzmian za korepetycje lub inną pracę wakacje na wsi. Oferty Kurjer zdw 98 866

Wrocławski 36
firma Witold Leworski oprawy obrazy najgustowniej i najtaniej Kp 2349/50

Dywany
wszelkie kunsztownie naprawiamy. Wytwórnia Dywanów. Oferty rw 5365

Gospodarz
O ile szanujesz swoją kasę, tuez szybko świnie tylko prawdziwa Cetraina Michałowskiego. Zadzaj wszędzie tylko w oryginalnym opakowaniu. rw 5 336-7

Ważne!
Nagrode otrzymana ten, kto odebrałszy książkę kwestarską Stefania Salkowej, prześle takową do miejsca jej przeznaczenia z powodu, że pominięta zbierając od dwóch miesięcy grosza nie oddała ze zbioru. nw 11 058

Zwózki samochodami
ciezarowymi wykonujemy natychmiast. Bagaż Biuro Ruchu, 27 Grudnia 16, telefon 25-20 zdw 99 098

23 OZENKI

Kawaler
lat 36, ziemianin, inteligentny, miły, uczciwy, dzierżawca folwarku 400 mórg pragnie poznać pannę lub wdówkę z miasta lub wioski do lat 40; majątek najmniej 15 tysięcy lub realność konieczny cel matrymonialny. Pośrednio rodziców lub krewnych mile widziane. Łaskawe oferty możliwie z fotografią do Kurjera zdw 99 018

Samotny
dobrze sytuowany kawaler pozna przystojna, elegancka pannę, w celu matrymonialnym. Łaskawa odpowiedź z dokładnym oznaczeniem sposobu spotkania Kurjer zdw 99 143

Kawaler
fryzjer posiad. własny zakład szuka żony. Panny inteligentne możliwie fryzjerki, z dobrej rodziny proszę o nadesłanie fotografii, która zwracam do Kurjera Pozn. pod nw 11 070. Rzecz traktuje się poważnie.

Wdowa
młoda, bezdzietna, mieszkanie własne, pragnie wyjść zamaż, za człowieka inteligentnego. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 821

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Bufetowa
24 lat poszukuje posady do obsługi gości. Oferty Kurjer zdw 98 015

Wolontariuszka
umiejąca pisać na maszynie i pragnąca nabrać praktyki w pracy biurowej, poszukuje bezpłatnej posady w poważniejszej instytucji handlowej, u adwokata lub t. p. Oferty Kurjer zdw 98 932

Ogrodnik
w starszym wieku z dobremi świadectwami poszukuje portjerską, stróżostwa wzgl. innego zajęcia zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 108

Starszy kupiec
poszukuje posady jako bufetowy w kawiarni lub lepszej restauracji. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 98 143

Samodzielną
żeńską silną biurową z branży drzewnej poszukuje posady. Oferty Kurjer dw 6027 a

Praktykant rolny
z ukończoną średnią szkołą rolniczą i roczną praktyką poszukuje miejsca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 323

Proszę
gorąco o powierzenie reperacji pończoch lub innej pracy, znajduję się w potrzebie. Oferty Kurjer zdw 98 432

Nauczycielka
absolwentka Kursu Pedagogicznego, studentka mat. poszukuje posady w Poznaniu, ewtl. okolicy. Zgłoszenia pod zdw 98 459

Młoda
panienka poszukuje posady od 1. 7. 29, do starszych dzieci i lek-kich prac domowych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 739

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 892

Dziewczyna
uczniwa i pracowita poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem, najchętniej do starszego państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 898

Gospodyni
z dobrej rodziny, samotna, starsza, która się zajmie domową pracą poszukuje posady do starszego pana. Adres Kurjer zdw 98 918

Biuralistka
początkująca z prowadzeniem żurnala amerykańskiego stenografii i pisaniem na maszynie poszukuje posady od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 98 925

Dziewczyna
uczniwa do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 927

Pokój
frontowy słoneczny, niekrepnący, światło elektr. zaraz ewtl. 15. dla pana na stanowisku. Kreta 23. II. piz., lewo. zdw 98 929

Techniczna dentystyczna
obeznana w zlocie, kanczuku i operatywie szuka posady o ile możliwości za asystentkę. Oferty Kurjer zdw 98 939

Panienska
uczniwa, poszukuje posady do dziec. lub dwóch osób do wszystkiego. zdw 98 938

Fotograf
operator-retuszer z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 902

Manicurzystka
poszukuje posady w lepszym salonie. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 904

Dziewczyna
młodsza dobrze polecona z gotowaniem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 905

Wdowa
w średnim wieku z praktyką branży spożywczej i manufaktury, władająca językiem niemieckim i polskim szuka posady jako kierowniczką filii lub jakiejśkolwiek posady może stawić kilka tysięcy kaucji. Oferty Kurjer zdw 98 914

Techniczna
dentystyczna, obeznana w operatywie i technice poszukuje posady zaraz lub 1. 7. 29. Oferty Kurjer zdw 98 915

Sekretarz
adwokacki i notarialny pierwszorzędny, nadzwyczaj dzielny i obowiązkowy, skromne wymagania zmian posade od 1 lipca rb. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 97 299

Pedagog
wyższe wykształcenie, kilkunastoletnia praktyka poważne referencje, przyjmie posade w domu niemieckim na lato lub na stałe. Zgłoszenia adresować: Brochoczek, poczta Świerze, woj. Lubelskie. dw 6369

Panienska
(z prowincji) poszukuje posady do dziec i zarazem pomaga w lekcjach. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 146

Fachowiec
inwalida wojsk., emer., lat 38, pełnami prawami do wszelkich koncesyj monopolowych, również restauracyjnych, danym razie przyjmie odpowiednią posade wż. bufet na własny rachunek. Zgłoszenia „Par“ Alje Marackowskiego 11, pod 55.36. Pw 12 002-55.36

Poszukuje
posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 984

Pokojowa
z kilkoletnią praktyką, umiejąca dobrze czytać i prasować szyćwa bielizne, szuka posady od 1. 7. Oferty Kurjer St. Rynek rw 5 374

Fryzjerka
manicurzystka (kursistka) 1/2 roczna praktyka, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera zdw 98 978

Poszukuje
w średnim wieku, uczniwa, spokojna, zna gotowanie, pieczenie, zaprawianie, prasowanie szyćwnej bielizny poszukuje posady, najchętniej u samotnych panów. Oferty Kurjer zdw 98 987

Wykształcona
inteligentna starsza panna poszukuje stanowiska do zarządu domu samotnej osoby lub wyreżowania pani domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 997

Szofer
kawaler, z praktyką, trzeźwy, sumienny, pragnie zmienić posade na ciezarowy lub osobowy. Oferty Kurjer zdw 98 745

Szofer
kawaler, trzeźwy i sumienny z dłuższą praktyką poszukuje posady na ciezarowy lub osobowy. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 519

Mistrz ślusarski
z prawem szkolenia uczni, znający prace tokarskie i kowalskie poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 546

Dekoracje!
okien wystawowych, blawatów i pokrewnych branż wykonuję tanio. Adres wskaże Kurjer zdw 98 659

Biuralistka
inteligentna poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Kw 2875

Ekspedjent
lektorator pisze lakim, działu kalendarzy szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 848

Podmistrz
murarski biegły w swym zawodzie, także zna prace żelbetonowe i budowę piecy pierścieniowych poszukuje posady. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera zdw 98 773

Czeladnik
kowalski szuka pracy miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 663

Uczniwa
dziewczyna z dobrymi świadectwami i czteromiesięcznym kursem gotowania lat 23 poszukuje posady od 1 lipca jako kucharka lub do wszystkiego, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 787

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego najchętniej do samotnego państwa od 15. 6. lub 1. 7. Oferty Kurjer zdw 98 792

Shukam
posady z gotowaniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 688

Gospodyni - kucharka
znająca dobrą kuchnię, umiejąca prasować i szyć lat 33, poszukuje posady od 1. 7. 29. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 98 834

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej, najchętniej na wieś. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 98 837

Młynarz
kawaler, lat 25, sumienny trzeźwy, wyuczony w młynie parowym, poszukuje odpowiedniej posady w młynie lub interesie zbożowym. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 99 007-8

Młynarz
mistrz poszukuje stałej samodzielnej pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 838

Uczeń
gimnazjalny, mający 7 klas, poszukuje posady na P. W. K. na czas wakacji. Oferty do Kurjera zdw 98 814

Fryzjerka
manicurzystka poszukuje posady w pierwszorzędnym domu w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 98 652

Dziewczyna
uczniwa z prowincji poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 563

Panienska
z ukończonym liceum obecnie na ostatnim roku seminarjum poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 98 842

Poszukuje
posady jako pokojowa z dobrymi świadectwami od 15. 6. lub 1. 7. Oferty Kurjer zdw 98 851

Stenotypistka polsko - niemiecka
poszukuje posady o ile możliwości z jednorazowym urzędowaniem. Oferty Kurjer zdw 98 861

Spokojny
trzeźwy, młody człowiek poszukuje posady wszędzie od 1. 10. posiadam dobre świadectwa mogę złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 869

Szofer
sumienny, uczciwy poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 98 876

Panienska
inteligentna, przystojna poszukuje zaraz lub później posady jako bufetowa lub kelnerka. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 889

Pielęgniarka
młoda, inteligentna poszukuje zaraz lub później posady do niemowlęcia. Oferty Kurjer zdw 98 891

Gospodyni
szuka posady zaraz, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 865

Panienska
która rok pracowała w drukarni poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 99 002

Krawcowa
szyje garderobe damską, dziecięcą, dzienne 3 zł. Oferty Kurjer zdw 99 041

POZNAŃ

w historycznym rozwoju od początków aż po dzień dzisiejszy

W krótkim czasie 6-ciu tygodni rozchwytało w roku ubiegłym pierwsze wydanie powyższej książki.
Drugie, poprawione wydanie jest już ukończono i do nabycia we wszystkich księgarniach, stoiskach „Ruchu“ i w naszej administracji po niezmięnionej cenie 2,- zł za egzemplarz. Wysyłka pocztą za poprzednim nadesłaniem należności na nasze konto P. K. O. 200149 2,50 zł; za zaliczką pocztową 3,50 zł.

Nakładca: Drukarnia Polska J.A. Poznań 1928

122 stronnic druku, 121 obrazków zawiera to małe dziełko, można oprawić w sztywnej okładce, które dla zwiedzających miasto Poznań jest i pozostanie najmiłszą pamiątką.

Drukarnia Polska Sp. Akc.
w Poznaniu, sw. Marcina 70.

Kupiec
kaw. kat. lat 40 pragnie poznać pannę lub wdowę uczniwa, gospodarna z gotówką aby w przetrętu wraz swoją wierzyciel, wspólnie wykupić młyn w mieście pow. z rak Niemca, albo inną egzyst. złożyć i ożenić się. Oferty z fotografią uprasza do Kurjera zdw 98 514

Przystojna
blondynka lat 22, posiadająca komplet wypraw oraz mieszkanie poszukuje na tej drodze przystojnego pana na stałe matrymonialnie, wask. nicanonimowe zgłoszenia z fotografią skierować do Kurjera zdw 98 903

Śluzaczka
lat 39, korpulentnej powierzchowności, na dobrze płatnej posadzie obznajmiona z handlem gospodarną, pragnie poznać w celu matrymonialnym kulturalnego, starszego pana, ewent. wdowca z dziećmi, najchętniej kupca lub przemysłowca, z którym mogłaby wspólnie pracować. Oferty w języku niemieckim pod dw 6494

Młoda
przystojna, muzyczna, lat 19, pragnie tą drogą poznać w celu matrymonialnym inteligentnego, przystojnego mężczyzny. Pierwszeństwo mają panowie oficerzy, doktorzy. Zgłoszenia nicanonimowe o ile możliwości z fotografią, która się zwraca pod słowem honoru, nadesłać Kurjer zdw 98 974

24 NAUKA
Každy posiadacz gramofonu

może sam u siebie w domu z łatwością nauczyć się języka obcego w sposób naturalny z żywej mowy, reprodukowanej zapomocą płyt i drukowanego tekstu z 30 lekcyjami systemem „Lingua-Phone“ zatwierdzonym przez Ministerstwo Ośw. Publicznego i zaleconym przez Zjazd Nauczycieli Języków Obcych w Warszawie. Zadanie bezpłatnej broszury o naszej metodzie! Oddział londyńskiego „LinguaPhone Institute“, Warszawa, Trebaeka 11, telefon 329-08. Tw 2 728

Kursy stenografji
pisanie na maszynach. Kantaka I, II, pietro. bpw 8740

Studentka
na lipiec, sierpień, wrzesień — przyjmie kondycje. Specjalność: konwersacje francuskiego dla dziec. polski, łacina. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 142

Angielka
rodowita z Londynu udziela lekcji, konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 911

25 MUZYKA
Fortepiany
reparuję i stroje. Wyjeżdżam na prowincję. Przybylski, Kraszewskiego 11, drogeria, tel. 61-24. zdw 98 840

Sekretarz
adwokacki i notarialny pierwszorzędny, nadzwyczaj dzielny i obowiązkowy, skromne wymagania zmian posade od 1 lipca rb. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 97 299

Pedagog
wyższe wykształcenie, kilkunastoletnia praktyka poważne referencje, przyjmie posade w domu niemieckim na lato lub na stałe. Zgłoszenia adresować: Brochoczek, poczta Świerze, woj. Lubelskie. dw 6369

Panienska
(z prowincji) poszukuje posady do dziec i zarazem pomaga w lekcjach. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 146

Fachowiec
inwalida wojsk., emer., lat 38, pełnami prawami do wszelkich koncesyj monopolowych, również restauracyjnych, danym razie przyjmie odpowiednią posade wż. bufet na własny rachunek. Zgłoszenia „Par“ Alje Marackowskiego 11, pod 55.36. Pw 12 002-55.36

Ogrodnik
kawaler z 13-letnią praktyką, dobrze polecony, pracował w dużych zakł. handl. ogrodnich palarniach. Specjalność: kwicciarstwo szklarniowe, wezwanie warzywnictwo i szkółkarstwo. Poszukuje posady zaraz, chętnie do dużego dworu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 98 496

Rolnik
starszy kawaler, sumienny, trze-
wy poszukuje posady jako gospodar-
darz zastępca lub tem podobnej.
Łaskawe oferty do Kurjera
zdw 99 019

Ziemianin
kawaler, średnich lat, przystojny
sumienny, trzeży poszukuje od-
powiedniej posady za skromnym
wynagrodzeniem lub zastępstwa
ewtl. na Wystawie Krajowej.
Łaskawe oferty do Kurjera
zdw 99 017

Gospoia - kucharka
starsza szuka posady zaraz lub
1. 7. do starszego pana lub pań-
stwa. Pniowska Ratajczaka 11,
III. wchód, III. piętro. zdw 99 051

Panna
inteligentna, z dobrej rodziny,
znająca wykwalifikowane i
wszystko wchodzące w zakres
gospodarstwa domowego, z chlu-
bnymi referencjami, szuka posady
zarządzającej lub samodzielnej
gospodyni. Kędziarska, Ra-
wicz, 3 Maj 62. zdw 99 074

Młodszy
urzędnik gospodarczy lat 26, po-
szukuje posady jako magazynier-
ksiązkowy w cukrowni, młynie
lub innym większym przedsię-
wzięciu. Łaskawe zgłoszenia
przyjmuje Stanisław Szymalka,
maj. Żelice, pow. Wągrowiec.
zdw 99 073

Dziewczyna
uczniwa z cośkolwiek gotowaniem
szuka zaraz posady. Oferty Kur-
jer zdw 99 069

Panienska
która uczyła się rok szycia po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 99 005

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady słu-
żącej lub posługi. Zgłoszenia
Kurjer zdw 99 120

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do
2-3 osób od 15. 6. Zgłoszenia
Kurjer zdw 99 123

Poszukuje
posady do składu jako woźny
lub robotnik może złożyć kaucję.
Oferty Kurjer zdw 99 106

Wspólnika (czki)
poszukuje do udziału potrzeba
2.000 zł na dzienny procent, za-
bezpieczenie i wspólna praca. —
Zgłoszenia osobiste Górna Wilda
21, Łukasiewicz, sklep.
zdw 99 082

Szofer
mechanik, żonaty, doskonały
swym zawadzie, wykonuje samo-
dzielnie najtrudniejsze remonty,
poszukuje posady natychmiast.
Zgłoszenia Agentura Kurjera —
Leszno, Komeniusza 42.
nw 11 084

Mleczarz-serowar
poszukuje stałej posady lub dzier-
żawy mleczarni. Oferty Kurjer
zdw 99 076

Rządca
gospodarczy, kawaler, lat 33, ka-
tolik, Poznańczyk, przystojny, z
11 letnią praktyką, z rodziny zie-
miańskiej, posiadający kilka zie-
mieczy z dobrymi gotówkami, poszukuje
posady. Łaskawe oferty uprasza
się do Kurjera Poznańskiego pod
zdw 99 077

Inteligentna
panienka znająca księzkowość i
pisanie na maszynie poszukuje za-
raz posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 99 078

Młodszy zbożowiec
z wykształceniem technicznym,
znajomością języka niemieckiego
i praktyką w spółdzielni, poszukuje
posady. Łaskawe oferty do
Kurjera Pozn. zdw 99 081

Dziewczyna
silna, pracowita i uczciwa poszu-
kuje pracy w drukarni lub ja-
kiejkolwiek fabryce. Zgłoszenia
Filija Kurjera M-rszalka Pocha
55.
zdw 96 130

Szofer
kawaler z praktyką dobrze poleco-
ny z polskim i francuskim pra-
wym jazdy poszukuje posady.
Zgłoszenia Kurjer zdw 98 479

Dziewczyna
samodzielną, uczciwą poszukuje
posady do samotnego pana lub
dla dwóch osób. Adres wskaże
Kurjer zdw 98 495

Dziewczyna
poszukuje posady od 15 czerwca
do wszelkich prac z gotowaniem.
Oferty Kurjer zdw 98 724

Panienska
z ukończoną szkołą handlową ze
znajomością stenografii polskiej
i niemieckiej oraz pisanem na
maszynie poszukuje posady naj-
chętniej na wieś. Oferty Kurjer
zdw 98 759

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do
dzieci i lekkich prac domowych.
Oferty Kurjer zdw 98 788

Ogrodnik
żonaty w młodym wieku, obezna-
ny w wszelkich galeziach ogrod-
nictwa poszukuje zaraz posady,
ewentl. przyjmie posadę jako ga-
jowy lub zarząd nad gospodar-
stwem. Zgłoszenia proszę do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 98 806

Haficiarka
i posługaczka poszukuje posady
zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 442

Pomocnik
malarski szuka zajęcia w Pozna-
niu lub na wyjazd. Zgłoszenia
Kurjer zdw 98 484/5

Nauczycielka
z pozwoleniem rzadowem dobrze
polecona poszukuje posady od 1.
lub 15 lipca. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 98 805

Dziewczyna
ze wsi do wszystkiego szuka po-
sady z gotowaniem od 15. 6. lub
1. 7. Oferty Kurjer zdw 98 744

Służąca
do wszystkiego ewtl. do dzieci po-
szukuje posady od 15. 6. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 98 523

Panienska
szuka posady do szycia. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 98 526

Służąca
cośkolwiek gotowaniem szuka po-
sady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 528

Szofer
z dłuższą praktyką z dobrem po-
lecciem od pana lub w róż-
nych typach, wozów poszukuje
posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 812

Stenotypistka
początkująca z praktyką szuka
posady. Zgłoszenia uprasza Ku-
rjer zdw 98 541.

Haficiarka
pierwszorzędna, monogramy, wy-
dzielnie najtrudniejsze, za-
prze. Oferty Kurjer zdw 98 584

Dziewczyna
poszukuje posługi Zgłoszenia do
Kurjera zdw 98 575

Panienska
uczciwa, czysta, znająca szycie
przyjmuje posadę do dzieci. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 98 602

Pani
inteligentna poszukuje zajęcia ja-
ko ekspedjentka, kasjerka, lub
reprezentantka firmy na Wysta-
wie. Oferty Kurjer zdw 98 455

Posługi
u samotnego pana poszukuje.
Zgłoszenia Kurjer zdw 98 457

Przyjmę
posługi, dobre świadectwa posia-
dam. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 472

Maszynistka
biegła w pisaniu na maszynie
Smith potrzebna zaraz. Zgłosze-
nia z podaniem pretensji do Ku-
rjera zdw 98 390

Apteka
w Gdyni poszukuje od 1 lipca
dwoje zysty obeznanej z praca-
mi w aptece. Zgłoszenia z poda-
niem referencji i wysokości pen-
sji przy wolnym mieszkaniu.
nw 11 029

Ucznia
do drogerji i składu towarów ko-
lonjalnych poszukuje od 15. 6.
lub 1. 7. z odpowiednim wykształ-
ceniem. M. Stachowiak, Smigiel.
zdw 98 132

Nauczyciel
gimnastyki względnie nauczyciel-
ka potrzebny na czas wakacji na
wieś do dworu. Oferty z poda-
niem kopji świadectw pod
dw 6490

Do wiertarki
kłapek szcrotkarskich poszukuje-
my zaraz specjalisty. W. Lili-
siek & Co. Fabryka kłapek
szcrotkarskich. Września, War-
szawska 29. nw 11 064

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz.
Górna Wilda 40, parter, prawo.
zdw 98 830

Dziewczyna
do wszystkich prac potrzebna od
15. 6. 1929. Długa 5, parter, pra-
wo. zdw 98 833.

Zaraz
potrzebna młodsza panienska z u-
kończonym kursem handlowym, z
ładnym charakterem i pismem. Of-
erty Kurjer zdw 98 836

Potrzebna
od 1. 7. 29. do dwóch dziewczyn-
nek 8 i 6 lat bona z pozwoleniem
uczenia. Osoba skromna zdrowa.
Zgłoszenia z podaniem życiorysu,
odpisem świadectw i życzonej
pensji do Majetności Rokoczn.
p. Starogard, Pomorze.
zdw 98 839

Chłopiec
do posylek uczciwy i dobrze po-
lecony. Masztalarska 7, parter,
lewo. zdw 98 828

Panienska
początkująca do biura umiejąca
po niemiecku z pięknym pismem.
Masztalarska 7, parter lewo.
zdw 98 829

Kucharka
kwalifikowana, posade od 1 lipca
29. Zgłoszenia zaraz Kasyno pod-
oficerskie 53 p. p. Biedrusko.
zdw 98 640

Poszukuję
uczciwej, dobrej dziewczyny do
wszelkiej pracy domowej, naj-
chętniej sieroty ze wsi. Koralew-
ski, Dąbrowskiego 62. Jw 2013

6 parkiemiarzy
może się zgłosić. Degórski,
Strzelecka 31. zdw 99 115

Pomocnik
fryzjerski dzielny potrzebny. Wo-
dna 14. zdw 99 063

Apteka
w Poznaniu poszukuje zaraz lub
1. 7. asystenta. Zgłoszenia z po-
daniem referencji i pretensji do
Kurjera Pozn. zdw 97 750

Pokojowa
siła pierwszorzędna, czysta, uczci-
wa, która służyła w lepszych do-
mach może się zgłosić Mickiewi-
cza 24, III. lewo, pomiędzy 10—
4 po południu zdw 98 462

Dobry bilansista
do księzkowości rolniczej potrzebny
na wieś na krótko. Zgłoszenia
Kurjer zdw 98 422

**Od 1 lipca r. b. potrzebny
drogerzysta**
dobry fachowiec, ekspedjent.
Znajomości języka niem. poża-
dana. Zgłoszenia z podaniem
referencji i odpisami świad-
ectw. dw 6176

**Drogerja „Wiktorja“
W. Jankowski, Inowrocław.**

Wymowne Panie
do zwiedzania prywatnej klien-
teli poszukuje Kazmierczak. Pa-
trona Jackowskiego 25. front, par-
ter, lewo. zdw 98 723

Maszynistka
biegła pisząca na maszynie „Ro-
yal” oraz chłopiec do posylek mo-
że się zgłosić w biurze adwokata
Dembińskiego ul. Gwarna 8.
zdw 98 776

Pomocnik
zegarmistrzowski na samodzielną
posadę potrzebny zaraz. Of-
erty z referencjami i warunkami.
Józef Kliks, zegarmistrz,
Gdynia, Portowa. nw 11 063

Służąca
uczciwa, czysta i skromna, dobrze
polecona, z gotowaniem, praniem
i prasowaniem, potrzebna do sa-
motnego państwa. Ostatnio słu-
żąc była przeszło cztery lata.
Oferty Kurjer pod zdw 98 660

Wymownych
pań i panów do sprzedawania
bardzo pokupnych artykułów po-
szukuje F-a „Patria” wytwórnia
aparatury i zabawek. Królewska
Huta, ul. 3 Maja 56. (Janasa 3)
zdw 98 796

Doświadzonego szofera
mechanika na autobus na stałą
posadę poszukuje zaraz S-ka au-
tobusowa w Kruszwicy. Zgłosze-
nia z odpisami świadectw i po-
daniem pretensji przyjmujemy J.
Czosnowski, Kruszwica.
zdw 98 797

Młodszej
księzkowej biegłej w polskim i
niemieckim poszukuje poważnie
przedsiębiorstwo w Poznaniu.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 749

Ucznia (nice)
z szkoły wydziałowej na droge-
rystę, potrzebujemy zaraz lub
później. Br. Machalla, Poznań,
27 Grudnia 2. Drogerja „Perfu-
merja - Fotografja”. zdw 97 840

Ekspedjentka
z branży obuwia może się zgłosić.
Walczak, Pocztowa 3. rw 5 351

Nauczycielka
rutynowana do czworga dzieci
od 6 do 9 lat, potrzebna na wieś
od 1. 7. lub 1. 8. 29 r. Zgłosze-
nia wraz z odpisami świadectw
do Kurjera dw 6483

Aptekarza
magistra farm, ewtl. asystenta
(tki) zaraz lub od 1 lipca poszu-
kuje na zastępstwo lub stałą po-
sadę apteka w Poznańskim.
Zgłoszenia z warunkami i refe-
rencjami do Kurjera dw 6492

Elew gospodarczy
pod dyspozycję właściciela bez
wzajemnego wynagr. potrzebny
zaraz na 1.000 mg. w Pozn. Refl.
tylko na kandydatów z wyższym
wykształceniem z lepszemu do-
mu, nawet bez praktyki. Zgło-
szenia do Kurjera Pozn. zdw 6484

Młodsza
służąca do wszelkich prac domo-
wych potrzebna. Zgłoszenia do
składu win. Stary Rynek, ratusz
pod filarami. rw 5 385-6

Pomocnik
fryzjerski, młodszy i fryzjerka
potrzebni. Andrzejewski, fryzjer,
Wolsztyn. dw 6485

Magistrat
miasta Odolanowa poszukuje sil-
biurowej obeznanej z administ-
racją miejską i sprawami policyj-
nymi możliwie zaraz. W przy-
szłości mógłby on objąć ewtl.
stanowisko sekretarza miejskie-
go. Oferty z podaniem warun-
ków oraz świadectwami poprzed-
niej służby nadsyłać należy naj-
później do dnia 20 czerwca do
Magistratu miasta Odolanowa.
dw 6488

Ekspedjentka
do składu cukrów natychmiast
potrzebna. Zgłaszać się 9-10 ra-
no, plac Wolności 3. zdw 98 897

Biegła
prasowaczka na sztywną biele-
zną potrzebną na stałe zaraz. St.
Kaczmarek, Wierzbicze 31a,
prasowalnia. zdw 98 28

Służąca
potrzebna zaraz. Krügerowa,
Krzyżowa 18 (Wilda) zdw 98 934

Potrzebny
dzielny pływak niskiego wzrostu
Zgłoszenia Kurjer zdw 98 907

Kierownika
do młyna motorowego z kaucją
od 2-2500 zł natychmiast poszu-
kuje, pensja podług umowy. Osobi-
ście zgłoszenia Nowak, Górna
Wilda 50, I. piętro. zdw 98 903

Dziewczyna
z praniem do wszystkiego po-
trzebna. Wróblewska, Wielka
18. zdw 98 916

Dziewczyna
do dziecka potrzebna zaraz.
Skład masła. C. Hayduk, św.
Marcin 64. zdw 98 954

Uczniwe
do szycia zaraz potrzebne. M.
Smura, św. Józefa 9 I. piętro,
lewo. zdw 98 947

Starszy elew bankowy
z wykształceniem gimnazjalnym
potrzebny Bank Ludowy w Obor-
nikach. Zgłoszenia z podaniem
referencji nadsyłać do Zarządu
dw 6495

Służąca
zdrowa, czysta, uczciwa, pilna z
dobrem gotowaniem potrzebna
zaraz. Zgłoszenia dr. Brunon
Czajkowski, ul. Dąbrowskiego 55
od 2-3 i od 7-8. zdw 99 064

Kucharka
dobrze polecona i dwie dziewczyn-
y do kuchni restauracyjnej za-
raz potrzebne. Zgłoszenia osobi-
ście Restauracja Wielkie Garbary
44, dnia 14. bm. od godz. 16-22
Pw 12 074-53.369

Samodzielne
krawcowe przyjmuje zaraz. Zgło-
szenia niedziela przed południem.
Kazmierczak, Górna Wilda 47.
rw 5 317

Asystent
dentystyczny z powodu choroby
na dłuższy czas zaraz potrzebny.
Zgłoszenia Kurjer zdw 98 939

Służąca
do wszystkich prac domowych po-
trzebna zaraz. Skład obuwia, A-
leje Marcinkowskiego 7.
zdw 98 981

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego.
Adamczykowa, Ratajczaka 14.
zdw 98 964

Krawcową
w dom, tylko siłę pierwszorzędna.
Adres wskaże Kurjer zdw 98 961

Paker
dobry i zdolny do pakowania por-
celany i szkła może się zaraz
zgłosić. Hurt. Porcelany, Wro-
niecka 24, w podwórzu.
zdw 99 040

Chłopiec
do posylek potrzebny. Zgłoszenia
8-9 rano. Aleje Marcinkowskie-
go 25, II. ptr. zdw 98 996

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem zaraz po-
trzebna. Fromm, Wielka 15, III.
zdw 98 995

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Górna Wil-
da 82. zdw 98 998

Panienska
do maszyny męskiej, wprawa-
na potrzebna. Haftoplis, Poznań,
Woźna 10. zdw 00 001

Inteligentna
panienka do 4 letn. chłopca po-
trzebna zaraz. Misiurewiczowa,
Cieszkowskiego 7. zdw 99 029

Panienska
do składu kolonialnego może się
zaraz zgłosić. Zgłoszenia od 3-7
Adres wskaże Kurjer zdw 99 016

Biuralistka
młodsza, pisząca na maszynie za-
raz potrzebna. Zgłoszenia poda-
jąc pensję do Kurjera zdw 99 013

Poszukuje
młodszej dziewczyny lub sieroty
do lekkich prac domowych. Zgło-
szenia Kurjer zdw 99 043

Sekretarza
z praktyką sądową lub adwokac-
ką przyjmie adwokat Baranow-
ski w Poznaniu, Aleje Marcin-
kowskiego 25. Kw 2381

Szofer
mechanik możliwie kawaler, do
półciężarówki (typ nowy Ford)
do wyjazdu na prowincję zaraz
potrzebny. Zgłoszenia z odpisami
świadectw do Kurjera pod
dw 6504

Uczeń
do wytworni karmelków, pierni-
ków i keksów może się zgłosić.
K. Tyroll, Poznań, Aleje Mar-
cinkowskiego 28. zdw 99 068

Uczeń
chcący się wyuczyć rzeźnictwa
może się zgłosić. F. Czajba, Po-
znań, ul. Sienna 2. zdw 98 878

Służąca
do wszystkiego do dwóch osób
potrzebna zaraz. Zgłoszenia Nie-
golewskich 4, II. lewo.
zdw 98 884

Posługaczka
z praniem potrzebna. Adres Ku-
rjer Poznański zdw 98 885

Dziewczyna
uczciwa potrzebna na cały dzień
bez spania. Poznańska 52 Go-
rńska. zdw 99 083

Lepsza
posługaczka potrzebna od 15
czerwca. Zajęcie w godzinach
popołudniowych. Zgłoszenia u
portiera w Klinice Chorób Ner-
wowych przy ul. Północnej 10.
od godziny 3 do 6 po południu.
zdw 98 823

Okazjal
Lekką pracą, pisanem ulotek w
domu, zarabia każdy do 300 zł
mies., pod gwarancją. Materiał
i inform. wysyłam tylko po otrzy-
maniu 5 zł. Modera, Kobakowo,
poczta Gądk. zdw 99 138-9

Poszukuje
młodego pomocnika krawieckie-
go, wprawnego na duże sztuki
zaraz. J. Siejak, Pocztowa 12.
zdw 98 853

Poszukuje
kilku ludzi do sprzedaży pokup-
nych artykułów. Zgłoszenia 14
6. i 15. między 2-5. Adres
wskaże Kurjer zdw 99 1-1-5

Panienska
do 4 letniego chłopca potrzebna
zaraz do Gniezna. Zgłoszenia
Kurjer dw 6505

Uczniwa
i młoda ekspedjentka do składu
rzeźniczego może się zaraz zgło-
sić. Ul. Szamarzewskiego 19.
zdw 99 150

Krawcowa
potrzebna zaraz w dom. Sońska,
Grochowe Łąki 4. zdw 99 165

Nakładaczki
młodszej, biegłej poszukuje za-
kład litograficzny. Adres wska-
że Kurjer zdw 99 15

100 do 120
inteligentnych młodych ludzi
(gimnazjalistów) od 16-18 lat, do
prac piśmiennych i obsługi tarczy
poszukujemy na czas Kongresu od
22. 6.-7. 7. 29 r. Zgłoszenia oso-
biste: Sekretariat Bractwa Kur-
kowego, plac Wolności 14, pomię-
dzy 9-10. zdw 99 140

Dziewczyna
młoda, rzetelna i pracowita do
wszystkiego może się zgłosić na-
tychmiast. Bukowski 39.
zdw 99 144

Panna
inteligentna i moralnie obeznana
wszechstronnie z gospodarstwem
domowym, która zająłaby się
4 dziećmi (wzgl. mogłaby zastąpić
matkę może się zgłosić pod adre-
sem Augustyn Petras, Tarnowo-
Podgórze, pow. Poznań. Wyna-
grodenie według umowy. Koszta
podróży zwracam zdw 98 465/6

Pot nóg i pach
oraz niemłą woń
usuwa puder i masę
„Sudoral Chemergon”

Od wieków
ilość posiadanej złota
świadcząca zawsze o boga-
ctwie narodów. — Złoto jest
potrzebą jednostki! Kto po-
siada dużo biżuterji, ten
staje się niezależnym w
życiu. Biżuterję kupuje się
solidnie w firmie:

MAYER
(właśc. Nałaskowski)
przy Nowej 11.
Kw 2379

PALTA NAJMODNIEJSZE
FASYNY
W. FRACKOWIAK
27 Grudnia 20
dw 6400

Humor zagraniczny

— Już od 5 lat pracuję u pana, zawsze na tych samych warunkach...
— Wiem o tem — ale za każdym razem, gdy miałem zamiar obniżyć panu pensję lub podziękować za służbę, przypomniałem sobie, że pan ma żonę i dzieci — i zabrakło mi odwagi postąpić jak mi nakazywał rozsądek.
(Judge N. Jork) S. F.

Przedpiata
na czerwiec 1929 r. za oba wyznania razem wlicznie tygodniowego dodatka 400.
„Ilustracja Poznańska”: w Poznaniu w eksped. z 4.00, w agencjach w mieście z 4.50,
z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem miesięcznie z 4.86, kwartalnie z 14.58, pod opaską w Polsce z 9.00, pod opaską w innych krajach z 11.00.
W razie wypadków, spowodowanych silią wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada.
Z dostarczaniem pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczeń, numerów lub odszkodowań.